

IZ VSEBINE:

Velika pridobitev ob svetovnem dnevu
zdravja (stran 2)
Milena je v šoli rezervnih starešin (stran 3)
Vloga zaščitene kmetij v občini Ptuj (stran 6)
Tilčka Kolarič iz Obreža (stran 10)
Oblike socialne pomoči (stran 11)

PROGRAMSKA KONFERENCA OK SZDL PTUJ

Naloge SZDL v gospodarski stabilizaciji

Na prvi programski konferenci OK SZDL Ptuj so se v četrtek, 29. marca popoldne v Narodnem domu v Ptuj s sestali delegati in obravnavali informacijo o uresničevanju družbeno ekonomskega razvoja občine Ptuj v lanskem letu ter program gospodarske stabilizacije in naloge SZDL. Uvodno poročilo k obema točkama je dal Janko Bezjak, predsednik IS SO Ptuj, Franc Tetičkovič, predsednik SO Ptuj pa je delegate seznanil z najbistvenejšimi točkami pogojev gospodarjenja, ki izhajajo iz sporazuma z Mednarodnim denarnim skladom in so tudi del našega dolgoročnega stabilizacijskega programa. Prav tako so tudi razpravo o obeh točkah dnevnega reda združili.

Marica Fajt je slikovito prikazala vlogo SZDL v gospodarski stabilizaciji, ki ni samo v zagotavljanju pasu, temveč še bolj v prizadevanjih za boljše delo, boljše izrabo časa in sredstev kjerkoli delamo, živimo in odločamo. Še tako dobri predlogi in sklepi ne bodo uresničeni, če jih ne uresničijo delovni ljudje in občani.

Tone Velikonja je spregovoril o problema-

tiki v krajevnih skupnostih na območju občine, njihovi organiziranosti, delegatskem sistemu in materialnem položaju. Milan Jager pa o stabilizacijskih prizadevanjih v zdravstvu in o problemih s katerimi se spopadajo.

Stanko Lepej je v klenih besedah opozoril na konkretne naloge na področju gospodarjenja, na metode političnega dela v KS, OZD, SIS itd. ter na to, kako pridobivati delovne ljudi in občane za uresničevanje nalog, ki so pred nami.

Ivo Zorčič, član predsedstva RK SZDL Slovenije je v svojem prispevku povedal, da se bo Socialistična zveza najbolje borila za stabilizacijo, če se bo povsod borila za dosledno delovanje našega družbenopolitičnega sistema. Zmanjšati moramo apetite povsod in na vseh nivojih, vendar moramo biti pri tem izredno občutljivi, da ne bomo zavirali samopobude ljudi.

Anton Zorec je v imenu komisije za sklepe strnil uvodne misli in predloge iz razprave v osemnajst točk, ki pomenijo programsko usmeritev in naloge SZDL na področju gospodarske stabilizacije tako v krajevnih skupnostih kot v združenem delu, v SIS družbenih

dejavnosti in materialne proizvodnje in v občini. Sklepe bo komisija podrobneje oblikovala in z njimi seznanila vse, na katere se nanašajo.

Za tem so na konferenci izglasovali razrešnico dotedanji predsednici Marici Fajt in sekretarju Antonu Zorecu in izvedli volitve. O tem poročamo na 3. strani. Anton Zorec se je ob izvolitvi zahvalil za zaupanje in poudaril, da je uspeh dela občinske konference SZDL odvisen od vseh članov, ne le od predsednika.

Franc Tetičkovič se je nato v imenu DPO, občinske skupščine, izvršnega sveta in vseh drugih zahvalil tov. Fajtovi za 4-letno uspešno delo v OK SZDL Ptuj, kjer se je predvsem odlikovala pri bogatenju oblik dela SZDL in angažiranostjo in strpnostjo pri reševanju problemov. Ivo Zorčič pa ji je izrekel priznanje za delo v imenu Predsedstva RK SZDL Slovenije. Tudi Marica Fajt se je zahvalila za izkazano pozornost in poudarila, da bomo v okviru SZDL še naprej aktivno sodelovali pri uveljavljanju vse njene ustavne opredelitve.

FF

Vojaki in gozdarji med sajenjem macesna in drugih iglavcev.

(Foto: JOS)

SKUPNA AKCIJA PTUJSKIH GOZDARJEV IN VOJAKOV

Uspešno pogozdovanje

Na gozdnatem pobočju nad vasjo Apače na Dravskem polju je bila v soboto uspešna akcija pogozdovanja blizu 10 hektarjev velikega območja. Delavcem ptujskega tozda Gozdarstva Gozdnega gospodarstva Maribor je priskočilo na pomoč pri sajenju macesna in drugih iglavcev večje število vojakov in starešin iz ptujske vojašnice Dušana Kvedra.

Kot sta med delom povedala gozdarski tehnik referent za gojenje in varstvo gozdov Franc Toth in major iz ptujske vojašnice Fabjan Jurleta, so vojaki uspešno opravili zaupano nalogo.

Vojaki in starešine iz ptujske vojašnice Dušana Kvedra so tudi tokrat dokazali, da jim ni žal sicer prostih sobot in nedelj, ki jih koristno preživijo na takšnih in podobnih delovnih akcijah. Gozdarji pa so znova dokazali, da se zavedajo neizpodbitne resnice, da so gozdovi naše bogastvo in zelena pljuča. Tudi na področju gozdarjenja je tako, da moraš gozdu najprej nekaj dati, če mu želiš potem kaj vzeti.

JOS

Poslovili smo se od Janka Vogrinca

V četrtek, 29. marca pozno popoldne je v Ptuj boleče odjeknila vest, da je nenadoma, takorekoč sredi dela in družbene aktivnosti ugasnilo življenje JANKA VOGRINCA, predsednika občinskega odbora ZZB NOV Ptuj in

nosilca številnih drugih odgovornih dolžnosti v ptujski občini. Vest je bila tako nepričakovana in kruta, da ji skrajša skorajda ni bilo moč verjeti... Toda neizprosnega dejstva ni bilo moč spremeniti... Janka Vogrinca ni več...

Že večer so se sestali člani občinskega vodstva in se dogovorili o poteku poslednjega slovesa in pogrebnih svečanosti. V petek jutraj je bila žalna seja Občinskega odbora ZZB NOV Ptuj v spomin na človeka, ki je odboj vodil 12 let. V petek popoldne je bila žalna slovesnost v Narodnem domu v Ptuj, njegova velika dvorana je bila premajhna, da bi sprejela vse, ki so prišli počastiti spomin na Janka Vogrinca. O njegovem svetlem liku je spregovoril Stanko Lepej, predsednik OK ZKS Ptuj, ki je vodil žalni zbor, o življenju in delu pa Franc Tetičkovič, predsednik SO Ptuj.

V soboto, 31. marca so krsto s truplom Janka Vogrinca položili v avlo ptujskega magistrata na Trgu MDB, ob krsti so se med 10. in 13. uro zvrstile častne straže predstavnikov vseh, ki jim je bil Janko voditelj, sodelavec, vzornik, tovariš in prijatelj. Ob 13. uri se je v imenu občinske organizacije ZZB NOV, družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine od Janka poslovil Milan Lacko. Nato so krsto ob zvokih žalostnih in spremstvu najožjih svojcev odpeljali na novo ptujsko pokopališče v Rogoznici.

Tudi tu so se ob krsti zvrstile častne straže najožjih sodelavcev, prijateljev in predstavnikov republiških organov in organizacij. Na pokopališču se je zbrala velika množica ljudi, kar zgovorno priča kako priljubljen in spoštovan je bil Janko Vogrinca. Tam se je od njega poslovil Franc Tomanič v imenu delavcev ptujskih železniških delavnic, delovne organizacije MIP Ptuj iz Zveze lovskih društev Ptuj. Zadnji govornik pa je bil Alojz Gojčič, ki je v izbranih, njemu svojih besedah orisal vzorni lik komunista, delavca in revolucionarja Janka Vogrinca.

FF

Predsedniki občinskih DPO in SO Ptuj na zadnji častni straži

Foto: S. Kosi

V imenu komunistov, vseh delovnih ljudi in občanov se je od Janka Vogrinca poslovil Alojz Gojčič

Foto: S. Kosi

DRUGI PRAZNIK KS JOŽE POTRČ

POHOD V VINTAROVCE

V mestni krajevni skupnosti Jože Potrč bodo ob koncu tega tedna izvedli drugi praznik, za katerega so si izbrali rojstni dan doktorja Jožeta Potrča.

Lanski zelo uspešen pohod do Potrčeve rojstne hiše v Vintarovcih pri Destniku jih je spodbudil k odločitvi, da bo ta manifestacija postala tradicionalna. Letošnjega bodo izvedli v soboto dopoldan, nanj pa vabijo krajanke vseh starosti, v okviru vseh organizacij in društev. Zbrali se bodo pred novim ptujskim gasilskim domom, formalni kolono in se domacij Jožeta Lacka. V Vintarovcih bodo k spominski plati na rojstni hiši dr. Jožeta Potrča položili večje, po krajšem nagovoru pa se bodo s kulturnim

programom predstavili učenci osnovne šole Bratov Reš Destnik. Nato bodo vse udeležence povabili na malico, ki jo bodo pripravili vojaki garnizije Dušan Kveder-Tomaž, povratek v Ptuj pa bo s posebnim avtobusom.

V nedeljo dopoldan se bodo v gasilskem domu zbrali na slavnostni seji skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij, ki so jo napovedali za deveto uro. Po slavnostnem govoru Emi Potrč podelijo plaketo častne krajanke, nato pa podelijo letošnja priznanja in plakete. Slovesnost bodo sklenili s priložnostnim kulturnim programom.

I. kotar

VSAKOLETNA AKCIJA

Čisti in zeleni Ptuj

Vabimo delovne ljudi in krajanke mesta Ptuj, da s sodelovanjem v akciji v svojih krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela vnovič izpričajo svojo skrb za čisto in urejeno okolje.

SVET SKUPNOSTI PODRAVSKIH OBČIN

O pitni vodi in pospeševalni službi

V Ormožu so se pred tednom sestali delegati Sveta Skupnosti podravske občine. Največ pozornosti so namenili aktivnostim za zaščito rezervatov s pitno vodo v Podravju in predlogu sporazuma o usklajenem izvajanju in financiranju kmetijske pospeševalne službe v Podravju. Oboje so v celoti podprli.

Kot drugod v svetu in pri nas se tudi v Podravju vedno bolj zavedamo pomembnosti oskrbe s pitno vodo in čistega okolja. V planskih dokumentih smo to zapisali, narejenega je sicer že precej, vendar pa z doseženim še daleč ne smemo biti zadovoljni. Pitna voda, osnova življenja in obstoja, še ni zaščitena, prej celo ogrožena. To so potrdile raziskave na Dravskem polju. Smo na poti, da bi zapravili bogat vir pitne vode kot sta to Dravsko in Ptujsko polje. Napak pri tem se ne da odpraviti tudi čez leta, morda celo nikoli. Delegati so ugotovili, da gre za pomembno področje, ki terja nujne ukrepe. Seveda pa je potrebno opraviti ustrezne raziskave, da ne bi koga prehitro obtožili, ko ga pa popolnoma izpustili. Za zavlačevanje pa pri tem ni prostora, da si ne bi odžagali veje na kateri sedimo!

Precej razprave je bilo o samoupravnem sporazumu o usklajenem izvajanju in financiranju kmetijske po-

speševalne službe. Osnutek sporazuma je bil koncem lanskega leta v javni obravnavi v organizacijah združenih kmetov na območju skupnosti podravske občine, samoupravnih skladih za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane, območnih zavodih, organizacijah združenega dela v republikih, Republiškem centru za pospeševanje kmetijstva pri Zadrugi zvezi Slovenije, republiškem skladu za intervencije in SIS za preskrbo v Podravju. To so predvideni podpisniki. V razpravi so delegati kot novega podpisnika dodali izvršne svete skupščin občin, menili pa tudi, da kaže k podpisu pritegniti tudi tiste, ki na tem območju kupujejo hrano za druge porabnike. Zagotavljanje denarja bo neposredno odvisno od izpolnjevanja sprejetih planskih obveznosti in blagovnih tokov. Delegati so si bili enotni, da je sporazum potreben in ga kaže čimprej podpisati. Mora pa biti hkrati tudi odprt za druge, z možnostjo dograjevanja.

Ob koncu tokratnega zasedanja je predsednik sveta Tone Luskovič delegate seznanil s pogovori o tesnejšem sodelovanju gorenjske in podravske regije.

I. kotar

Obisk iz Bosne in Hercegovine

Tovarno glinice in aluminija Boris Kidrič je minuli petek obiskala delegacija Zveze sindikatov Bosne in Hercegovine. V njej so bili predsednik sveta Kemal Karadžić ter člana delegacije Maja Jerković in Rajko Krunic. Spremljala pa sta jo predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen in podpredsednica sveta Francka Herga.

TGA BORIS KIDRIČ

Po ogledu proizvodnih obratov, kjer so se seznanili s težkimi pogoji dela, so se gostje udeležili pogovora z vodilnimi poslovodnimi in sindikalnimi delavci tovarne. Ti so jih seznanili z dosedanjimi rezultati gospodar-

jenja in sindikalnega dela, prihodnjimi načrti in stanjem med začasni ukrepi družbenega varstva. V pogovoru so se dotaknili tudi sodelovanja TGA z organizacijami združenega dela v SR Bosni in Hercegovini. Gostitelji so odkrito povedali, da se je sodelovanje poslabšalo, tako pri oskrbi z boksitom, silicijem in anodno smolo. Pri anodni smoli je celo tako, da jo iz Lukavca izvažajo, Kidričani pa jo morajo uvažati. Kemal Karadžić je poudaril, da to ni sprejemljivo in da se bo osebno zavzel za ugotovitev vzrokov. Sicer pa so bili gostje presenečeni nad stanjem. Vedeli so za ukrep družbenega varstva, zato so pričakovali slabo stanje in visoke izgube. Vendar so se lahko prepričali, da se začasni kolektivni poslovodni organ ni poslužil družbenih pooblastil temveč je zaupal delavcem, takoj vrnil odvzete samoupravne pravice, smelo začrtal sanacijo in modernizacijo, kljub težkim delovnim pogojem in pogojem gospodarjenja pa dosegajo zelo ugodne rezultate. Kemal Karadžić je izrazil še posebno zadovoljstvo, ker so mu v republiških sindikatih predlagali obisk prav tega kolektiva. Zato je ob koncu zaželel uspešno premagovanje težav ter čimmanj dima in prahu v halah, zlasti čez nekaj let.

I. kotar

Z obiska v TGA

(foto I. kotar)

**SAMOUPRAVNA KOMUNALNA SKUPNOST
OBČINE PTUJ**

Datum: 2/4-1984

MESEC ČISTOČE

Akcijska tuga tedna

V skupni akciji in prizadevanju za čim lepše okolje in v dogovoru z vodstvi KS mesta Ptuja, ter v skladu s programom Samoupravne komunalne skupnosti, Turističnega društva in komunalnega podjetja TOZD Komunalni servisi objavljamo:

RAZPORED

lokacij kesonov za zbiranje odpadkov in drugega odpadnega materiala v krajevnih skupnostih. Lokacije kesonov:

1. teden 6/4 — 10/4-1984

KS Dušan Kveder:

Trg MDB, Lackova ul., Slovenski trg, Prešernova, Vrazov trg, Hrvaški trg.

KS Olga Meglič:

Cesta Olge Meglič pri transformatorju, pri domu občanov, Tomšičeva ulica, Sovretova ulica.

KS Kidričevo:

naselje Kidričevo, ul. Borisa Kraigherja, Kajuhova, Mladinska ulica.

Lokacije kesonov v ostalih KS bodo objavljene v naslednji številki Tednika.

Predsednik IO
Anton ZAGAR

Pogozdovanje nad črpališčem v Skorbi

V temeljni organizaciji Vodovod in kanalizacija-Komunale, gradbeništva in prometa iz Ptuja so se pred kratkim odločili za širitev zelenega pasu okrog pomembnega črpališča vode v Skorbi pri Ptuj. V ta namen so ob izdatni pomoči učencev srednje kmetijske in kovinarske šole iz Ptuja že prejšnji teden pričeli s pogozdovanjem območja zaščitenega zelenega pasu. Skupaj bodo zasadili okoli sedem tisoč drevesc rdečega in zelenega bora in smreke. Kot so povedali dela potekajo hitro naprej, mladi kmetijci in kovinarji pa si pri tem nabirajo bogato znanje za življenje, ki je pred njimi.

Foto: M. Ozmeč

Mladi kmetijci in kovinarji pri zasajanju drevesc

Konferenca delegatov KBM poslovne enote Ptuj

V četrtek 29. marca je bila prva seja četrtega sklica konference delegatov KBM, Poslovne enote Ptuj. Udeležba na seji je bila visoka, saj je bilo od 98 vseh delegatov prisotnih 73 oz. 74 %.

Za sedanjost je značilno, da je več kot dve tretjini novih delegatov, precej tudi iz neposredne proizvodnje.

Na konferenci, ki je bila volilna, so delegati najprej izvolili stalno predsedstvo konference in sprejeli poslovnik o delu konference, obravnavali in sprejeli poročila o uresničevanju srednjeročnih planov banke in poslovne enote za leto 1983 in zaključni račun banke ter program dela delovne skupnosti KBM za letošnje leto.

Po podanih poročilih o delu poslovnega odbora in samoupravne delavske kontrole, so bili razrešeni dosedanjí organi upravljanja v poslovni enoti. Na predlog kandidacijske komisije pa so delegati izvolili novi 11 članski poslovni odbor, 7 članski kreditni odbor in komisijo samoupravne delavske kontrole v poslovni enoti. Potrdili so tudi predlog delegatov za članje organov upravljanja temeljne banke, združene banke Ljubljanske banke in stanovanjske poslovne skupnosti pri KBM.

Kot je razvidno iz predloga kandidacijske komisije je upravljanje v banki ne le odgovorna naloga delegatov ampak tudi zapleten mehanizem. Ob razlagi programa

dela delovne skupnosti je bilo poudarjeno, da je predviden v mesecu aprilu za članje organov banke krajši seminar, na katerem bodo delegati, ki dosedaj še niso bili v organih banke natančneje seznanjeni s sistemom upravljanja, z nalogami in odgovornostjo delegatov pri upravljanju banke.

O poslovanju banke za preteklo leto smo že poročali. O programu dela delovne skupnosti banke pa bomo drugič.

F. L.

Med delom skupščine

Za dolgoletno delo so podelili 12 plaket

foto KOSI

Za razvoj in organizacijsko utrjevanje

OBRTNIKI SO ZBOROVALI

Četudi udeležba ni bila najboljša, so člani obrtnega združenja Ptuj na skupščini, ki je bila 30. marca konkretno in temeljito razčistili vprašanja sedanjega in bodočega razvoja obrti v ptujski občini.

Sedaj je v občini 520 obrtnikov, 155 pa je popoldanskih obrtnikov. Vključevanju le-teh v delo združenja pa bodo letos namenili posebno pozornost. V preteklem obdobju se je okrepilo tudi sekcijско delovanje. Poleg sekcije avtoprevoznikov, dalje gostincev, so pred kratkim ustanovili še dve sekciji: kemičnih čistilcev in frizerjev. — Oboji so že doslej dobro delali in je bila ustanovitve sekcij zgolj formalnost.

Program za letos je obsežen in ima kar 20 točk. V glavnem se nanašajo na razvoj obrti in organizacijo utrjevanje združenja. Dodatno k programu dela pa so obrtniki predlagali, da se okrepijo sestanki po sekcijah, poleg tega pa, da se uvedejo skupni sestanki za tiste obrtnike, ki niso zajeti v sekcijah. Prvi taki informativni sestanki je bil že včeraj (4. 4.). Pred skupščino pa bi naj bili tudi množični sestanki. Menili so tudi, da je potrebno predloge za cenike pripravljati za vse dejavnosti obrti hkrati in vse enakovredno obravnavati.

Branko Vajda, mladi obrtnik (4 leta) je povedal, da z razpravami o obrti ni zadovoljen. Štiri leta posluša eno in isto, nobena stvar pa se ni uresničila. Sedaj jamramo za deficitarno obrt, pomoč pa potrebujejo tudi obrti, ki sedaj še niso deficitarno, bodo pa v roku dveh do treh let, če jim ne bomo pomagali s konkretno akcijo. Upravičeno je vprašal, kaj je obrtnik v teh letih dobil?

Valentin Zamuda je opozoril, da stagnira že tudi proizvodna obrt. Oprema zastareva, s sedanjo amortizacijo pa obrtniki „propadajo“. En stroj stane že čez 2 milijona dinarjev. S krediti pa vemo, kako je. Kako povečati storilnost? Poseben problem je repromaterial. Osrednji obrtnik potrebuje za redno delo okrog 3 milijone obratnih sredstev. Tu se pogosto zatakne. Podjetja obrtnikom ne plačujejo — odlagajo plačila tri mesece in več. Zadruga pa obrtnikom tudi ne more kdo ve kako pomagati. Obrtniki tudi vnaprej plačujejo material — pa ga kljub temu ne dobijo.

Stanje je že tako kritično so poudarili obrtniki, da bodo morali pričeti z odpuščanjem delavcev (nekateri so to že storili), ne pa, da bodo na novo zaposlovali. Obrt pa naj bi bila zlata jama za zaposlovanje, vsaj v teh kriznih časih. Ta stavek ponavljamo na vseh koncih in krajih, ko pa poslušamo obrtnike, pa pridemo do drugega sklepa. Ali gre ponovno za planiranje izven oziroma brez tistih, ki bi lahko dajali konkretne podatke?

Sprehod po trgovinah pa tudi mnogo pove. Koliko majhnih stvari nam primanjkuje. Obrtniki bi jih lahko naredili. „Sposobni smo marsikaj narediti,“ je poudaril Valentin Zamuda, „le podpora moramo imeti (konkretno)! Anton Cvetko je celo dejal, da bi bili nekateri obrtniki srečni, če bi imeli manj zaposlenih. Torej je ideološko vprašanje, ki ga

ponavljamo ob različnih priložnostih še vedno tisto osrednje vprašanje, ob katerem se lomijo razvojna vprašanja obrti. Ob takem družbenem reševanju pa je tudi vprašljivo vračanje zdomcev.

Obrtniki se tudi zavzemajo za stimulativno davčno lestvico. Morali bi jim priznati tudi minulo delo (morali bi jim omogočiti enostavno in razširjeno reprodukcijo).

Predstavnik uprave za družbene prihodke je povedal, da je zelo malo obrtnikov, ki plačujejo davke. Vsi govorijo o davkih, nobeden pa nič ne reče o ostali prispevni politiki. Tako je potrebno pogledati tudi druge elemente. Že nekaj časa je tudi v programu, da bi SIS-i odpisali del prispevkov, pa od tega še ni bilo nič. Poseben problem pa je šušmarstvo.

Poglavje zase so cene. V nekaterih obrtnih dejavnostih v občini so naravnost smešno nizke v primerjavi s cenami v drugih občinah.

V nadaljevanju so člani skupščine izvolili 39-člansko skupščino, 15-članski izvršilni odbor in 5-članski nadzorni odbor. Dosedanjim organom oziroma članom pa so se zahvalili za sodelovanje. Dolgoletnim sodelavcem so podelili plakete s priznanji. Zlate plakete so prejeli Mirko Bizjak, Stanko Kosi, Alojz Smigoc in Herega Andrej; srebrno Franc Krajnc, Metod Senčar in Franc Muzek ter bronaste Feliks Cvetko, Jože Cafuta, Anton Lah, Jože Milošič in Valentin Zamuda.

Predsednik obrtnega združenja bo po sklepu skupščine še naprej Mirko Bizjak, obenem pa tudi predsednik izvršilnega odbora.

MG

S POSVETA OB DNEVU INOVATORJEV PTUJSKE OBČINE

Letos že odgovori iz osmih delovnih organizacij

V letu 1983 je bilo v ptujski občini skupaj 187 inventivnih predlogov, od tega 107 tehničnih izboljšav, 79 koristnih predlogov in 1 izum. Primerjava z letom 1982 pokaže, da je bilo v tem obdobju 168 predlogov. Razveseljiv je tudi podatek, da je letos ankete vrnilo kar 70 odstotkov anketiranih (poslanih je bilo 84 anket). Anketa je obsegala 19 vprašanj. Skupna gospodarska korist je v letu 1982 bila 12 milijonov dinarjev, v letu 1983 pa že 23 milijonov dinarjev.

Inovatorji so v letu 1982 dobili 1,25 milijona dinarjev nagrad oziroma izplačil, v letu 1983 pa 1,9 milijona.

Eno izmed vprašanj v anketi je tudi bilo, zakaj nimajo MID-a. Odgovori so bili naslednji: slaba tehnična opremljenost, nizke cene, nizka kvalifikacijska struktura, neizdelan sistem nagradjevanja, vsa proizvodnja je naročena, uvožena tehnologija, premajhen interes...

Zanimivi so tudi odgovori na vprašanje, ali bi v delovnih organizacijah potrebovali kakšno pomoč. Med odgovori zasledimo: potrebovali bi

pomoč specializiranih institucij pri razvijanju USOMID-a, dalje izmenjavo izkušenj, obiski v TOZD, kjer že razvijajo inovacije, seminar za vodstvene delavce, usposabljanje organizatorjev dela, večjo popularizacijo inventivnega dela in podobno.

To bi bili na kratko podatki o dosežkih na področju inventivnega dela v ptujski občini v letu 1983.

Letošnje sedmo posvetovanje je bilo v srednješolskem centru. Udeleženci posvetovanja so bili v centru izredno dobro sprejeti, ogledali so si delavnice, računalnik in knjižnico. Kot je povedal dr. Matjaž Mulej, eden izmed udeležencev posvetovanja in predavatelj, ki je govoril o inovacijah v šolah, je srednješolski center v Ptuj, eden izmed najboljših, kar jih je kdaj obiskal.

V nadaljevanju svojega predavanja je potrdil, da izkušnje kažejo, da to kar se Janez nauči, to Janez zna. Govoril je o ustvarjalnosti in uporabi znano Kardeljevo misel: „Človeku je vredno živeti, če ustvarja.“ Ustvarjalnost je nenehen boj. Vsak inovator naj

postane zaskrbljen, če mu nihče ne meče polen pod noge. Rutinski življenje je izvor naših težav. Prav tako pa velik razpon med razpoložljivim in uporabljenim znanjem. Ustvarjalnost ni nekaj dosegljivega, delo pa moramo razvijati kot celoto.

Posebej se je ustavil pri vprašanju, kaj naredimo, da bi bili učenci bolj originalni?

V nadaljevanju posvetovanja so govorili še: dipl. oec. Martin Dover in sicer o inovacijah v OZD ter Aman Papotnik o spodbujanju in razvijanju proizvodno tehničnih in znanstveno raziskovalnih dejavnosti v šolah, klubih in društvih.

Ob koncu posvetovanja so predstavniki razisovalne skupnosti podelili nagrade in priznanja najboljšim inovatorjem v ptujski občini v letu 1983. Prvo nagrado je prejel Stanko Kukovec iz DO Agis, drugo Jože Kuzma, Janez Sukič, Jože Jerovšek in Ivan Gozink in tretjo Marjan Herak in Slavko Kolarč. Pisma priznanja pa so prejeli: Franc Trbuč, Maks Žuran, Radenko Salemovič in Aleksander Sipoš.

MG

PRED OTVORITVIJO NOVEGA ODDELKA HEMODIALIZE V PTUJSKI BOLNIŠNICI

Velika pridobitev ob svetovnem dnevu zdravja

V soboto, 7. aprila dopoldan bo v ptujski bolnišnici priložnostna slovesnost ob otvoritvi oddelka hemodialize. Ob tej priložnosti bo slavnostni govornik Borut Miklavčič, predsednik republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo. Zdravstveni delavci ptujske občine, posebej še bolnišnice bodo tako na najbolj konkreten način obeležili 7. april — svetovni dan zdravja.

Pred otvoritvijo smo se pogovarjali s primarijem dr. Jožetom Neudaurjem, ki je o pomenu novega oddelka in začetkih (zametkih) novega oddelka povedal:

„S pripravami smo pričeli že v letu 1976, prvo dializo pa smo uspešno opravili, 14. februarja 1979. Veselje vseh, ki smo sodelovali pri pripravah (od tehničnega osebja, sester, zdravnikov) je bilo nepopisno. Dializni aparat in aparat za čiščenje vode smo namestili le v majhni bolniški sobi.

Od tega dne tečejo dialize dnevno in danes imamo vsaki dan dopoldan 6 dializ in dva krat tedensko popoldan tudi 6 dializ. V letu 1979 smo pri petih bolnikih izvedli 231 dializ, leta 1980 pri sedmih bolnikih 707 dializ, leta 1981 pri štirinajstih bolnikih 1094 dializ,

leta 1982 pri petnajstih bolnikih 1402 dializ, v preteklem letu pa dvajsetih bolnikih 1757 dializ.“

Od kod so bolniki?

„Na dializo imamo 11 bolnikov iz ptujske občinske zdravstvene skupnosti, 1 iz Slovenske Bistrice, ostali pacienti so iz Varaždina, Ljubljane in Krapine. To navajam predvsem, ker želim poudariti, da smo z ustanovitvijo dialize omogočili vsem našim bolnikom dializo in se ne zapiramo v občinske meje; sprejemamo bolnike tudi od drugod — iz sosednje republike Hrvaške.“

Kako je z opremljenostjo in kadrom, ki skrbi za bolnike?

„V teh petih letih smo se dobro opremili z aparati. Tudi umetne ledvice lahko nabavljamo. Na razpolago imamo osem aparatov, dva pa nam je podaril naš zdomec Ivan Kranberger iz Negove.“

Kader, ki skrbi za delo na dializi sestavljajo: trije zdravniki, šest medicinskih sester in tehnik. Usposobili smo se na kliničnem centru v Ljubljani, en zdravnik pa tudi v Zagrebu, dve sestrí sta bili na usposabljanju v ljubljanskem kliničnem centru, ostale pa smo priučili sami.“

Svečana otvoritev bo v soboto, 7. aprila.

„V soboto se bomo vselili v nove prostore, ki so moderno opremljeni in naporu zadnjih dveh let so uresničeni. Za vsako dejavnost so potrebni prostori in stranski prostori in to bomo imeli v novi dializi, saj smo dializo doslej izvajali v treh malih bolniških sobah.“

Ti prostori pomenijo veliko za bolnišnico, ki bo lahko nudila bolnikom pomoč, ki jo potrebujejo zaradi dokončne odpovedi ledvic, pa tudi tistim, ki jih ledvice samo prehodno odpovedo v šoku, operacijah in krvavitvah.

Dializa pa je tudi velika pridobitev za ledvične bolnike, ki dobijo pomoč takorekoč doma in se jim ni treba voziti dva do trikrat tedensko po 100 km daleč.

V počastitev 7. aprila — svetovnega dneva zdravja odpiramo dializo. To bo velik praznik za zdravstvene delavce zdravstvenega centra in še posebej bolnišnice. Praznik pa tudi za vse ledvične bolnike, ki so sedaj vezani na dializo in številne tiste bolnike, ki jih sedaj še zdravimo z zdravili in dieto.

Nova dializa jim daje upanje, da jih jutri čaka zagotovo umetna ledvica, če jo bodo potrebovali,“ je zaključil primarij dr. Jože Neudaur.

Pripravi: MG

mercator izbira panonija ptuj

Po zelo ugodnih cenah vam nudimo
moške obleke in hlačeprodajalni **ZARJA in MAVRICA**

Pridite in prepičajte se!

Milena je v šoli rezervnih starešin

Milena Cestnik je znana in uspešna jadralka, učiteljica jadralskega letenja in udeleženka lanskega evropskega prvenstva. Sedaj pa je v prvi generaciji žensk v šoli rezervnih oficirjev letalstva v Zadru. Ob nedavnem prostem koncu tedna smo se srečali na letališču v Moškanjcih, kjer je obiskala številne prijatelje v ptujem aeroklubu.

„Pravzaprav je to čisto normalno, če že osem let letiš. Vsi ostali klubski prijatelji se trudijo, da vojaški rok opravijo v šoli rezervnih oficirjev letalstva. Sedaj ko imamo to možnost tudi ženske, se mi je zdelo normalno, da to poskusim,“ je pojasnila svojo odločitev za to šolanje.

„Zelo pomembno je bilo, da sem jadralka pilot. To je bil eden osnovnih pogojev, točneje 50 ur letenja. Po opravljenih administrativnih formalnostih smo kandidinke prišle do zdravniškega pregleda. Ta je obvezen za vse, to je filter za bodoče pilote, čeprav smo letalci vsi z opravljenimi pregledi.“

V prvi generaciji smo štiri. Zraven mene so tu poklicni pilot Mirjana iz Novega Sada, učiteljica ja-

dralnega letenja Svetlana iz Lescovca in nekoliko mlajša Tatjana iz Kumanova.

Kakšni so pogoji? Pravzaprav je vse prišlo precej hitro in si pogojev nisem predstavljala. Sedaj lahko rečem, da so nam zelo lepo uredili, standard je dokaj visok in se glede tega ne moremo pritoževati. Šolanje je naporno, precej zahtevajo. Čeprav sem študijskih in naporov na letališču vajena. Zraven intelektualnega dela moramo biti tudi v primerni telesni kondiciji za letenje, skakanje. Res, veliko delamo. Vsi je vnaprej načrtovano. Začne se že navsezgodaj, dopoldan imamo pouk, popoldan malo prost, nato obvezno učenje, ki ga „potegnemo“ tudi po večerji.

Prosti čas med tednom izkoristimo za športne aktivnosti, na voljo imamo glasbeno sobo z instrumenti, dobro založeno knjižnico s časopisi iz vseh republik in avtonomnih pokrajin. Izhodi v mesto so takšni kot v vseh podobnih šolah, lahko pa gremo tudi izredno. Vendar vedno ni dovolj časa.

— Takšna oblika usposabljanja je nekaj posebnega, novega. Kako so vas sprejeli moški tovariši?

„S tem je tako. Učijo nas tisti,

ki so nekoč leteli in aktivni piloti. Vsi nas pravzaprav gledajo z začudenjem, ni jim šlo v račun, da bi

Milena Cestnik (foto J. Bračič)

ženske lahko letele kot borbeni piloti. Po tej plati imamo te začetne težave. Moramo jim dokazovati, da smo sposobne narediti vse, kar so sposobni oni, da se lahko naučimo vse in da se ne bojimo stvari za katere menijo, da se jih bojimo.

Od tega šolanja pričakujem zlasti to, da bom motorni pilot v klubu in drugje. V klubskih razmerah bi to bilo navsezadnje zelo drago, tako pa bom skozi to šolo dobila dovoljenje športnega pilota, vsako leto bom imela na voljo določeno število ur letenja, ki jih zagotovi JLA za svoje potrebe. Takšne organizacije in kakovosti šolanja si v klubih gotovo ne moremo privoščiti.

— Odsotna si od doma, letališča v Moškanjcih, študija. Kakšni so stiki z domom, prijatelji?

„Dobri. Sedaj, ko sem doma, je moja druga pot na letališče. Sicer pri tem ni težav. Študij slavistike, kjer sem v četrtem letniku, sem seveda prekinila. Odsotnost se bo gotovo poznala. Vendar nekaj moram dati tudi za kaj drugega. Zamujeno bom seveda kasneje nadoknadila.“

Sedaj sta v Zadru tudi klubska tovariša Poldo Ambrožič in Slavko Hrnič. V začetku, v prilagajanju, je to bilo zelo ugodno. Tako smo Ptujčani kar dobro zastopani, dobro se počutimo in razumemo.”

I. kotar

SKUPŠČINA RAZISKOVALNE SKUPNOSTI

V dvoletnem mandatu se je skupščina Raziskovalne skupnosti občine Ptuj v torek, 27. marca 1984 sestala na svoji 7. seji. Delegati, od 42 se jih je zasedanja udeležilo 23, so pregledali in ocenili delo skupnosti v preteklem letu ter sprejeli potrebne sklepe za nadaljnje prispevne stopnje in časovnega finančnega načrta skupnosti za leto 1984. Brez pripomb so sprejeli Sporazum o skupnem programu na področju množične ustvarjalnosti, ki naj bi predvsem spodbudil in konkretiziral sodelovanje na tem področju v regiji. Sprejeli so tudi sklep o pristopu k Samoupravnemu sporazumu o usklajevanju in uresničevanju raziskovalnih programov skupnega pomena na osnovi katerega naj bi občinske raziskovalne skupnosti ugotavljale, oblikovale in usklajevale skupne raziskovalne programe ter tako smotno usmerjale sredstva in zmanjševale možnosti vsebinskega podvajanja raziskav.

Delegati so podprli pobudo predstavnika občinskega sindikalnega sveta, da bi le-tega redno obveščali o udeležbi delegatov na sejah skupščine. Občinski sindikalni svet pa bi prek predsednikov konferenc in izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata vodil aktivnosti s tistimi delegacijami in konferencami delegacij, ki ne zagotavljajo udeležbe svojih delegatov na zasedanjih skupščine.

V zadnji točki dnevnega reda so se delegati skupščine zahvalili dosedanjemu predsedniku skupščine Janezu PIČERKU za aktivno in ustvarjalno delo, ki mu je potekel mandat. Za novega predsednika so izvolili dr. Cvetka DOPLIHARJA in za njegovega namestnika Bojana ŽIGMANA, ki je to funkcijo opravljal že doslej.

N. B.

Manj sestankovanja, več organiziranega dela!

Podobno kot v drugih krajevnih organizacijah, so se pred kratkim sestali na svoji redni programsko-volilni konferenci tudi člani KO ZZZB NOV Kidričevu. Poročilo o delu v dvoletnem mandatu je dala predsednica Ivica Majarič. V poročilu je prikazala delo članov ZZZB NOV pri organiziranju raznih prireditev, pohodov, sodelovanje z ZSMS in z drugimi DPO v KS in podobno. Člani ZB NOV so bili stalno prisotni v vseh akcijah, v CZ, vsako leto sodelujejo pri organizaciji varnega prehoda za pešce, ob začetku šol. leta za najmlajše, člani komisije za socialna vprašanja so redno obiskovali na domu starejše, bolne člane in invalide ter jih seznanjali z delom itd.

V razpravi so člani kritično ocenili, ne le delo v lastni krajevni skupnosti, kjer vlada preveliko mrtvilo, premalo je povezanosti med DPO in organi krajevne samouprave itd. To sta potrdila tudi predstavnika KS Ivan Mazera in Jože Brglez. Na sestankih smo preveč probleme le ugotavljali, kritizirali, premalo pa naredili, da bi jih odpravili... Kritično so ocenili razpis za novo državno himno in enotno podprli predlog, da ostane sedanja himna. Prav tako niso mogli dojeti, kako to, da družba nima denarja za dotiranje glasila TV-15, ki je v finančnih težavah.

V razpravo se je vključil tudi Janko Vogrinec, (ko to objavljamo že pokojni) predsednik občinskega odbora ZZZB NOV Ptuj, ki je potrdil dejstva, nakazana v razpravi in opozoril na druge napake v naši polpretek-

Borci v Kidričevu na svoji programsko-volilni konferenci.

SPREMEMBE V VODSTVU OK SZDL PTUJ

Kot smo že poročali, je bila dosedanja predsednica OK SZDL Ptuj MARICA FAJT na programsko volilni konferenci, 16. marca 1984 izvoljena za predsednico Medobčinskega sveta SZDL za Podravje. Zato je predsedstvo OK SZDL Ptuj, v skladu s statutom in pravili, izvedlo kadrovske postopke za evidenciranje in izvolitev predsednika in sekretarja OK SZDL Ptuj. Po utečenem kadrovskem postopku je bil za predsednika evidentiran ANTON ZOREC, sekretar OK SZDL, prej pa profesor v SSC ter aktiven in uspešen družbenopolitični delavec v KS Grajena in v občini Ptuj. Za novega sekretarja OK SZDL pa je bil evidentiran JANEZ DREVENŠEK, namestnik načelnika Odd. za ljudsko obrambo SO Ptuj, po poklicu pa profesor.

Oba evidentirana možna kandidata so v vseh krajevnih konferencah SZDL enotno podprli, kar je bilo potrjeno tudi na prvi programski seji OK SZDL Ptuj, 29. marca, ko so ju delegati za predlagani funkciji tudi soglasno izvolili. FF

Anton Zorec, predsednik OK SZDL Ptuj

Janez Drevenšek, sekretar OK SZDL Ptuj

Janez Vrečer, podpredsednik OK SZDL je bil tudi delovni predsednik konference.

Foto: M. Ozmeč

Janko Vogrinec

Rojen je bil 2. decembra 1910 v Cezanjevcih pri Ljutomeru. Oče je bil krojač, imeli pa so tudi malo zemlje. V družini je bilo več otrok. Janko se je izučil za mizarja in leta 1935 je dobil zaposlitev v Železniških delavnicah v Ptuj. Tu se je vključil v napredno delavsko gibanje, sodeloval v rdeči pomoči in pri drugih akcijah. Bil je simpatizer KPJ in junija 1941 je postal član KPJ, sprejel ga je Leopold Voda, sekretar ilegalne celice KPJ v Železniških delavnicah.

Leta 1941 je sodeloval pri oblikovanju prvih postojank OF na ptujem območju in pri drugih akcijah. Oktobra 1942 ga je gestapo aretirali, po zverinskem mučenju v zaporih je bil poslan v zloglasno taborišče Dachau in izredno voljo mu je uspelo, da je preživel. V domovino se je vrnil po osvoboditvi z močno zrahljanim zdravjem. Kljub temu je takoj začel spet z delom v Železniških delavnicah, kjer je postal industrijski obratovodja, kot komunist je deloval tudi na terenu pri izgradnji nove ljudske oblasti.

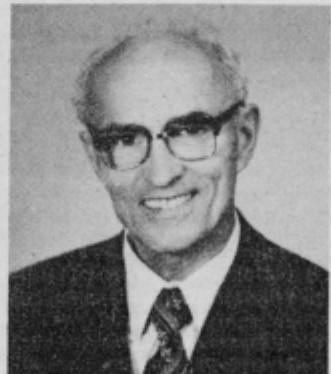
Leta 1948 je bil izvoljen za predsednika mestnega ljudskega odbora Ptuj, zato je moral pustiti neposredno proizvodnjo, z delavci pa je ostal vedno povezan. Poleg

del v MLO je opravljal še vrsto odgovornih dolžnosti v okrajnem komiteju KPS — ZKS Ptuj, odboru OF — SZDL itd. Po ukinitvi ptujkega okraja, leta 1957, je postal prvi predsednik občinskega ljudskega odbora Ptuj, leta 1960 pa je bil izvoljen za sekretarja občinskega komiteja ZKS Ptuj. Leta 1958 je bil delegat na VII. kongresu ZKJ, kjer je bil sprejet Program ZKJ, ki je postal Janko Vogrinec temeljna usmeritev vse njegove nadaljnje aktivnosti.

Z začetkom leta 1963 je postal direktor takratnega Trgovskega podjetja »Panonija« Ptuj, leta 1968 pa je odšel v pokoj, družbenopolitično pa je ostal enako aktiven na vseh področjih še naprej. Med drugim je bil dolga leta predsednik Zveze lovskih družen Ptuj, od leta 1973 predsednik Občinskega odbora ZZZB NOV Ptuj, opravljal pa je tudi številne druge odgovorne družbene dolžnosti.

Za svoje revolucionarno in aktivno družbenopolitično delovanje je prejel naslednja državna odlikovanja:

Red za vojaške zasluge s srebrnimi meči
Red dela s srebrnim vencem
Red bratstva in enotnosti s srebrnim vencem

Red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Red zaslug za narod s srebrnimi žarki

Red dela z rdečo zastavo

Leta 1969 je prejel Plaketo občine Ptuj, leta 1981 pa Zlato plaketo občine Ptuj, prejel pa je tudi Plaketo ZZZB NOV Jugoslavije.

Bil je tudi nosilec Zlatega znaka OF slovenskega naroda, in Zlatega znaka Zveze sindikatov Slovenije.

Ob njegovi 70-letnici pred dobrimi tremi leti smo med drugim zapisali, da Janko Vogrinec, tudi kot upokojenec »skoraj ves svoj čas od jutra do poznega večera posveča družbenemu delu na vseh področjih«. Tak je bil Janko Vogrinec še vedno do zadnjega koraka, do zadnjega trenutka njegovega dragocenega in polnega življenja.

JANKOVO POSLEDNJE NAROČILO KOMUNISTOM

Na programsko-volilni seji Občinske konference ZKS Ptuj, 21. marca 1984 je bil Janko Vogrinec izvoljen za člana Občinskega komiteja ZKS Ptuj in nato na seji občinskega komiteja še za člana Predsedstva Občinskega komiteja ZKS Ptuj. V njem bi zastopal borce narodno osvobodilne vojne in odgovarjal za delo komunistov v družbenopolitičnih organizacijah občine Ptuj.

V razpravi na seji konference je sodeloval tudi Janko Vogrinec in povedal:

„Pozdravljam današnjo programsko konferenco v imenu občinskega odbora ZZZB NOV Ptuj. Borci pričakujemo, da bo današnja programska konferenca iz te bogate razprave le sprejela takšne sklepe, ki bodo zagotovili, da bomo vsaj z majhnimi koraki začeli korakati v boljše bodočnost. Veliko slišimo, gledamo po televiziji, razpravljamo, razpravljajo CK ZKJ, CK ZKS, ugotavljajo se na vseh sejah napake, tako da jih ni potrebno odkrivati, vendar konkretnih akcij od teh forumov

ni. Hotel bi povedati samo to. So rešitve, v Jugoslaviji je organizacija, ki lahko preseka ta gordijski vozel in da začnemo na novo delati, to je zveza komunistov.

Nihče drug v Jugoslaviji ni tako močan, da bi lahko povedel iz te zagate naše delovne množice. Kajti zgodovina bo pisala, da je leta 1941, ko nas je zaslužil fašizem,

Na programsko-volilni seji KO ZZZB NOV v KS Olga Meglič je. 25. marca tudi sodeloval Janko Vogrinec, pohvalil delo borcev v tej krajevni skupnosti in nakazal naloge predvsem pri uresničevanju stabilizacije.

Foto: S. Kosi

Priprave na prvi krajevni praznik

Vsi družbeni dejavniki v krajevni skupnosti Ivan Spolenak Ptuj so sredi skrbnih priprav na svoj krajevni praznik, posvečen spominu na velikega vzornika, komunista-kovača IVANA SPOLENAKA, ki je umrl 16. aprila 1940. To bo odslej njihov praznik, ki ga bodo letos proslavili prvič in sicer s prireditvijo, ki bo v petek, 13. aprila ob 17. uri v domu krajanov. O vsebini programa bomo podrobneje poročali prihodnj.

V sodelovanju z Zgodovinskim društvom Ptuj,

konkretno s prof. zgodovine Ljubico Šuligojevo so pripravili za tisk brošuro o Ivanu Spolenaku. Brošuro bodo skupno z vabilom na proslavo prejeli vsi krajan. Iz arhivskih listin so tudi ugotovili, da se pravilno piše ime SPOLENAK in ne Spolenjak. Zaradi tega so pri Skupščini občine Ptuj podvzeli tudi ustrezni postopek, da se popravi ime osnovne šole, ulice in krajevne skupnosti, so jo poimenovane po Ivanu Spolenaku.

FF

SKUPŠČINA OBČINE PTUJ

IZVRŠNI SVET

Izvršni svet Skupščine občine Ptuj na osnovi 16. člena Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983 (Uradni list SRS št. 3/83) objavlja

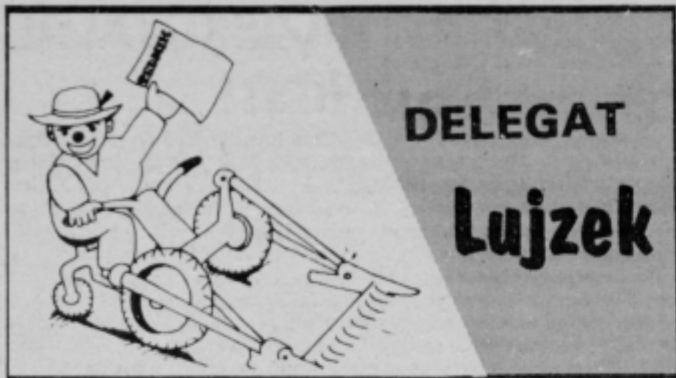
PODATKE

o rasti sredstev za osebne dohodeke delavcev v gospodarstvu občine Ptuj za leto 1983

1. Izvršni svet Skupščine občine Ptuj ugotavlja, da je bila rast sredstev za osebne dohodeke v gospodarstvu občine Ptuj, razporejenih v letu 1983 v primerjavi z letom 1982, 36 %.
2. Čisti osebni dohodek na delavca je porastel v letu 1983 v primerjavi z letom 1982 za 32,8 %.

Številka: 30-3/83/2
Datum: 28/3-1984

PREDSEDNIK
IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE PTUJ
JANKO BEZJAK l. r.

Dober, den, vem skoper. Precik dolgo se nesmo srečali. Neje bilo kajta za pisanje no molenje prozne siame, kak včosi gdo upravičeno reče. V gorici je trebalo trske obrezati, sodno drevje spucati, roni krompir vsaditi no še marsikaj drugega narediti. Tak je pač to na gruntu gdo se gor na zimo pomlad sprovi. Dela teško, ke ne vidiš no ne več kerega bi se prvo lota. Meni se zdi, da je še skoro malo premrzlo za toti kajti. Jaz še zdaj nesen dugih got dojs sleka. Malo pa je tudi dobro, da narova no mrzlo vremen bremsata rastlinje, saj bi se lahko zgodilo, da bi potli mraz vse vrag vzeja, kak se je to včosi v prejšnjih letih že zgodilo.

Kaj pa vure ste premečnili na poletni cajt. Mija z Mico sma to naredila, samo ne vema kaj bi z našim kokotom naredla, ki še fort naprej po zimskem cajti kikiriče. Jebal ga na motkin štil, nikak ga nemrema navačiti na novi poletni cajt. V kurjak sma mu vekarco nastavlja pa nič ne pomaga. Zgleda, da je že malo boj stori no tudi slepi, saj vsoko kuro pohodi pa še na sosidove skoče. To še ne bi nič hudega bilo, če ne bi moja Mica provia: „Lujz, vzemi si zgled po našem kokoti, nibeni putkici nič ne šenka, ti pa niti več kikirikati nemreš, ne da bi še kaj drugega nareda...“ Jaz ji ne osonem nič dužen pa ji nazaj zabrusin. „Kaj se le hreniš, kvokače je treba pri miri pistiti!“

Tak te vidite, malo heca more biti v resnih cajtih. Kaj pa na to provite, da se bodo pre zdaj cene odtalile. Premoj duši, zdaj pa je že resen drugo življenje. Vreča umetnega gnojila košta teško, ke je to že prova dragocenost. Te pa nam kmetijski pospeševalci provijo, da moremo fejsit zemljo gnojiti. Kak boš hujdiča gnojila, če več za gnoj doš kak potli za pridelek dobiš.

Pa kaj bi van jomra, saj sami vidite, kak to gre. Jaz pač rečem, pridno je treba delati pa še se do živeti. Nikad neje tak bilo, ke ne bi nekaj bilo. To je že stori pregovor v keren je dosti resnice.

Teško te za gnes. Lepo vas pozdravljam.

LUJZEK

V Kicarju ob dnevu OF

V Kicarju v krajevni skupnosti heroja Lacka Rogoznica sta se na skupno sejo sestala Odbor vaške samouprave in novoizvoljeni Odbor SZDL, ki je za svojega predsednika izvolil Franca ŠPRAHA, za sekretarja pa Jožeta CVETKA.

Odbora sta podrobneje obravnavala naloge v zvezi sodelovanja mladinskih delovnih brigad zvezne mladinske delovne akcije „Slovenske gorice '84“, ki bodo sodelovale pri izgradnji vodovodnega omrežja v Kicarju.

Obravnavala pa sta tudi naloge v zvezi priprav na pohod „Po poteh revolucije — MOSTJE '84“. Dogovorili so se, da bodo v počastitev Dneva OF slovenskega naroda odprli drugo tretjino vodovodnega omrežja v Kicarju, na dan pohoda 27. aprila ob 9.30. V ta namen bo letošnja postojanka Ilačove čete krajeve skupnosti Grajena in Slovenskogiške — Lackove čete krajeve skupnosti heroja Lacka Rogoznica pri gasilskem domu v Kicarju. Mladina Kicarja bo ob tej priložnosti pripravila kulturni program. Predtem pa bodo v Kicarju uredili tudi okolje spominskega obeležja Slovenskogiške — Lackove čete in Banjin gaj. FB

LAPORJE

Vodovod in cestno omrežje

Krajevna skupnost Laporje se uvršča med manj razvita območja občine Slovenska Bistrica pa tudi v širšem slovenskem prostoru. Krajevna skupnost ima skupno 11 vasi in združuje okoli 1630 krajanov. V njej nimajo nobenega industrijskega ali drugega proizvodnega objekta, zato se mora vsakodnevno 530 krajanov voziti na delo v bližnje industrijske kraje.

Največ težav imajo z neurejenimi cestami in vodovodnim omrežjem. Prav za hitrejšo urejanje teh problemov bodo v kratkem v Laporju sklicali problemsko konferenco vseh krajevnih organizacij. Skupščina občine in komunalne skupnosti Slovenska Bistrica, kjer bodo ob iskanju najugodnejših rešitev krajanj ponudili tudi svojo veliko pripravljenost za hitrejši razvoj kraja z lastnimi sredstvi in delom.

Prav v tem času pa v krajevni skupnosti že poteka akcija ureditve vodovoda pri Dolgem vrhu, Razgorju in Zgornji Brežnici, kjer jim pomanjkanje vode najbolj otežuje pri zagotavljanju najnujnejših življenjskih pogojev. V pripravi pa so že načrti za gradnjo vodovodnega omrežja v krajih Kočno, Laporje in Hošnica.

V letošnjem letu načrtujejo zgraditi še mrliško vežico v Laporju, za katero bodo krajanj namenili les, denarna sredstva pa tudi več prostovoljnih delovnih ur. V tem letu bodo iz programa krajevnega samopriprispevka asfaltirali cesto v kraju Vrhole in zgradili transformatorske postaje v Laporski gorci in na Zabljeku.

S temi pridobitvami, čeprav majhnimi, vendar za KS Laporje zelo pomembnimi, se bodo v precejšnji meri odmaknili iz precejšnje gospodarske zaostalosti.

Viktor Horvat

Spominkarstvo v razmahu

Prva razstava izvirnih domačih spominkov bo Ptujčanom in drugim ostala dolgo v spominu. Na razstavo se je prijavilo 54 izdelovalcev, od tega 12 industrijskih izdelovalcev. Komisija, ki jo je vodil magister etnologije Janez Bogataj je imela odgovorno delo. V celoti je izločila 4 izdelovalce in nekatere manj ustrezne izdelke 13 izdelovalcev. Dvaindvajsetim izdelovalcem pa je dodelila plaketo kurent za izdelavo izvirnih spominkov.

O razstavi je Janez Bogataj zapisal v glasilo Turistične zveze Slovenije: „V celoti je prireditev zelo uspela, saj smo med številnimi izdelki, ki so prispeli na natečaj, dobili nekaj zares kvalitetnih spominkov, in tudi idej ali zasnov, v kateri bi jih morali razvijati. Predvsem pa bi morala trgovina čimprej ponuditi tudi vse dobre primere na polcan svojih prodajal; tudi tako selekcionirane, kot so bile na razstavi v izločbah ptujske Blagovnice, ko smo lahko že iz daljave opazili razliko med dobrimi spominki in tistimi, ki so bližje kiču in drugim cenenim rešitvam.“

V Ptujju in okolici imamo že veliko prodajnih mest, kjer ponujajo spominke v izobilju. Velja pa poudariti, da so še vedno „razmetani“, da niso selekcionirani. To pa še ne pomeni, da si ptujski trgovci in drugi se trudijo ponuditi kvalitetnih spo-

minkov. V večini nastajajo taka prodajna mesta povsem slučajno.

Tako je bilo tudi v Rimski peči. Kot je povedal poslovođa Jože Bezjak je pri njih ponudba spominkov „slučajna“. Imeli so pač neizkoriščen prostor. In od decembra se je ponudba zelo razširila. Veliko je spominkov iz Ptujja, veliko je ročnih del. Lahko bi sicer imeli več dražjih spominkov, vendar ti za trgovino z mešanim blagom (kot je Rimska peč) niso najbolj primerni.

Na razpolago je okrog 60 različnih spominkov. V zadnjem času se je ponudba skrcila, predvsem zaradi večjih nakupov ob prazniku žensk. Načrtujejo pa v kratkem obisk skladišča ali pa razstave, na kateri bodo izbrali primerne spominke.

Kupci se v glavnem dobro odzivajo, mnogo je sicer ogledovanja — cene so problem. Kdor pa ceni ročno delo, je voljan tudi plačati. Čeprav ni moč trditi, da cenenih izdelkov nimajo. Tiste ta prave izbirčnosti pa tudi še ne poznajo. Bo že držalo, da se pri ponudbi spominkov učita tako trgovci, kot kupec.

Jože Bezjak je tudi povedal, da se bodo potrudili in prodajno mesto za spominke primerno uredili.

KS PTUJSKA GORA

Za hitrejši razvoj Haloz

Tako kot pred kratkim v Majšperku, se bodo kmalu tudi v krajevni skupnosti Ptujška gora odločili o uvedbi krajevnega samopriprispevka. Sedanja bo potekel 13. maja, z njim pa so v preteklih petih letih uresničili mnoge naloge, tudi s pomočjo širše družbene skupnosti. Modernizirali in gramozirali so ceste, zgradili transformatorske postaje, sofinancirali odkup zgradbe za telefonsko centralo v Majšperku, zgradili mrliško vežico in uredili pokopališče na Ptujski gori, prispevali za civilno zaščito, za gradnjo avtobusnih postajališč in ureditev cestne razsvetljave. Za uresničitev teh nalog so krajanj s samopriprispevkom zbrali skoraj pet milijonov dinarjev.

Da bi prispevali k nadaljnjemu razvoju te haloške krajeve skupnosti so se odločili, da bodo tudi v naslednjih letih plačevali samopriprispevek. Seveda odločitev še ni dokončna, saj bodo o tem odločili krajanj na referendumu, ki naj bi bil 6. maja. O vsem tem se bodo pogovorili na vaških zborih, kjer bodo ocenili tudi referendumski program. Sestavljen je iz dveh delov — prvi do leta 1985, drugi del pa zajema naslednje petletno obdobje, torej do leta 1990. V obeh programih je na prvem mestu modernizacija cest, vzdrževanje cest, mostov, kanalov in gradnja transformatorskih postaj. V prihodnjem letu naj bi izdelali tudi projekt za dom občanov, v naslednjem petletnem obdobju pa bi že pričeli z gradnjo. Seveda so v program vključene tudi programske naloge skladno s sklepi skupščine krajeve skupnosti.

Sredstva, ki jih bodo v krajevni skupnosti zbrali s samopriprispevkom seveda ne bodo zadoščala za uresničitev vseh nalog, vendar predvidevajo, da bodo k sodelovanju pritegnili samoupravne interesne skupnosti, tako kot v tem srednjeročnem obdobju.

V krajevni skupnosti se zavedajo težkega gospodarskega položaja in pomanjkanja denarja za skupno in splošno porabo, s tem pa seveda tudi za razvoj krajevnih skupnosti. Prepričani pa so, da bodo z lastno udeležbo vplivali na odločitev delegatov v interesnih skupnostih, da pomagajo pri hitrejšem razvoju Haloz. Lastne volje, interesov in želja imajo v krajevni skupnosti na pretek, želijo pa si, da v svojih prizadevanjih ne bi ostali sami.

N. Dobljekar

Letos odlično za Lovrenčane

Minuli teden, od ponedeljka do petka, je bilo ptujsko gledališče prizorišče še enega občinskega srečanja ali pregleda ljubiteljske kulturne dejavnosti — VII. srečanja gledaliških skupin občine Ptuj, na katerega je Zveza kulturnih organizacij povabila izvajalce devetih predstav, sodelovali pa so igralci iz šestih društev. Lovrenčani s Partljičevo igro Moj ata socialistični kulak, Vitomarčani z Rabadanovo komedijo Kadar se ženski jezik ne suče, Cirkovčani z Gogoljevo Ženitvijo, Hajdinčani z Marincevo komedijo Poročil se bom s svojo ženo, Žetaličani s Katajevimi Dnevom oddiha in Ptujčani z dvema predstavama — Partljičevo monodramo Nekoč in danes in Cankarjevimi Pohujšanjem v dolini Sentflorjanski.

Za tokratno predstavitev dela dramskih skupin lahko posebej izznamemo člane PD Lovrenc na Dravskem polju, ki so prišli v Ptuj z lepo izdelanim Partljičevim tekstom in bodo skupaj z Otom Mesaričem — članom ptujskega gledališča (monodrama Nekoč in danes) zastopali ptujsko občino na področnem srečanju, ki bo letos v Gornji Radgoni.

V naslednjih letih bi morali misliti na nekatere organizacijske spremembe. Tako najprej na izbor tistega, kar bo predstavljeno v Ptujju in na časovno razporeditev posameznih predstav. Prvo bo možno izvesti le ob zadostnem številu aktivnih gledaliških skupin, drugo pa nekoliko lažje. S tem bomo skupine nekako prisilili, da bodo delale boljše, predvsem pa kvalitetnejše. Že letos je bil repertoarni izbor zanimivejši kar kaže na pomemben napredek. Več pozornosti bo potrebno dati še sceni, kostumom in sami igri, pa tudi še več strokovne pomoči in sodelovanja bo potrebno s strani Zveze kulturnih organizacij. Pogovori po predstavah so veliko tega osvetlili z različnih strani, pokazali pa tudi, da so ljudje še vedno pripravljeni delati kljub temu, da so omejeni v prevozu in da so tudi drugi stroški močno narasli. K temu delu jih je potrebno le še primerno spodbuditi in jim tudi po strokovni plati več pomagati.

mš

„V vrtincu pomladi“ v Gorišnici

Pod geslom V vrtincu pomladi, je vodstvo Osnovne šole Franc Belšak iz Gorišnice priredilo v petek 30. marca prvo srečanje glasbenih skupin in solistov instrumentalistov iz osnovnih ter glasbenih šol ptujske in ormoške občine.

Srečanje, ki je potekalo v nabito polni dvorani Kulturnega društva Gorišnica, je pričel otroški zborček domače šole, vse navzoče pa je pozdravil ravnatelj Ivan Voršič. Zatem so se na odru zvrstili pevski zbori, manjše vokalne in plesne skupine iz osnovnih šol Gorišnica, Markovci, Velika Nedelja, Dorna-

va in Ivan Spolenjak z Brega pri Ptujju ter solisti instrumentalisti iz glasbene šole Ptuj in Ormož.

Srečanje, ki bi naj postalo tradicionalno je dobro zamišljeno in če prezmemo nekatere začetniške hibe ter nepotrebni vsebinski spodslaj, potem ga lahko ocenimo kot otroško ljubko!

I. C.

Likovna pomlad v Srednješolskem centru

V sredo, 28. 3. smo bili v mladinskem razstavišču SSC priča likovni predstavitvi mladih ptujskih srednješolcev, ki rastejo ob strokovnem vodstvu akademskega slikarja Albina Lugačiča.

Predstavilo se je 6 članov likovnega krožka: Zdravko Majcen, Vesna Emeršič, Irena Furek, Valerija Pintarič, Dominika Vajgel in Petra Faganel. K ustvarjanju jih kot pravijo sili želja, da bi vse kar zaznavajo, predvsem pa lepoto v paleti barv, skladnost linije in oblike, prenesli na papir.

Ker je temejno izhodišče likovnega upodabljanja risba, ki so ji letos v krožku posvetili največ časa, so se na tej razstavi predstavili predvsem z risbami. Ogledali smo si lahko portrete, človeško figuro v gibanju, kompozicijske zakonitosti pokrajine in tihožitja.

Zelimo si, da bi otlo mladinsko razstavišče kraj, kjer bi se naključni obiskovalci, predvsem pa dijaki med odmori po napornih urah pouka lahko ob sprehodu mimo razstavljenih motivov spočili, sprostiti in nabrali nove moči za učenje.

S. B.

Iz krajevine skupnosti Cirkulane

V tej haloški krajevni skupnosti so se pred kratkim krajanj odločili za novi samopriprispevek, ki ga bodo v večini namenili za urejevanje komunalnega področja. Ob nedavnem obisku smo v pogovoru s prednikom sveta Martinom Žuranom slišali nekaj zanimivosti iz dosedanjega dela, sedanjega in načrtih.

Veliko negodovanja med krajanj Medribnika je povzročila odločitev avtobusnega prevoznika (TOZD Avtopark), da zaradi neurejenega obračališča pri trgovini v ta kraj ne bodo vozili. Medt a ko so ugotavljali, kdo je za ureditev pristojen, oziroma zakaj je asfaltna prevleka popustila, so morali krajanj po več kilometrov peš do postaje v Cirkulanah. Hkrati pa avtobus, ki vozi skozi Medribnik v druge kraje, na tem postajališču sploh ne ustavi. Upamo, da je ta problem, ki se je vlekel ves marec, že urejen. Ne glede na pristojnosti, krivdo ali kaj drugega to ni pravi niti človeški način. Krajanj ne smejo ostati brez prevoza! Posnetek je bil narejen v ponedeljek, 19. marca in na ta dan nismo videli pravega vzroka, da avtobus ne bi mogel obrniti!

Med dosežki minulega obdobja, zelo pomembnimi za to pretežno kmetijsko območje, je regulacija potoka Belana pri Cirkulanah. Na ta način so močno izboljšali kmetijske površine v tej dolini, kjer je dosedaj bilo močvirno in je rasla slaba krma. Sedaj so tu že prve njive.

Podobno se obeta tudi v dolini Bele proti Medribniku. Ob ugodnih vremenskih razmerah bodo tudi tu izvedli regulacijo in tako izboljšali kmetijske površine. Lastniki zemljišč so že v akciji, saj odstranjujejo drevje in grmičevje, da bi regulacijo prej in lažje izvedli.

V Cirkulanah imajo velike težave s prostorom za sestajanje in prireditve. Tako je domača dramska skupina pripravila veseloigro Ko se ženski jezik ne suče, vendar samo pripravila, saj se predstaviti niso mogli. Oder v šoli še ni bil pripravljen, čeprav so se dogovorili, da bo do premiere v reu. Čez nekaj časa bo bolje, saj so začeli z razširitev gasilskega doma in bodo tako tudi ta problem odpravili.

Tekst in foto: I. kotar

MG

POGOVOR Z ANTONOM BRGLEZOM

PLES NI SAMO ZABAVA

V Cirkovcah na Dravskem polju že več kot pet desetletij deluje folklorna skupina Vinko Korže. V tem času so iztrgali pozabi marsikateri ljudski ples, marsikatero ljudsko pesem. Zadnjih 22 let vodi folklorno skupino Anton Brglez. Pod njegovim vodstvom je folklorna dejavnost v krajevni skupnosti dobila široke razsež-

tradicijo. Vaje so dvakrat na teden, pred nastopi se bolj pogosto, seveda v popoldanskih oziroma večernih urah, v prostem času. Med člani folklorne skupine Vinko Korže je mnogo mladih, ki so prvič zaplesali že v pionirski skupini osnovne šole v Cirkovcah. Trenutno imajo tri skupine, tako da je selekcija pred nastopi dokaj

nas bolj teži drug problem. Udeležbo naše skupine na festivalu moramo delno sofinancirati. To pomeni, da moramo zbrati dovolj denarja za potne stroške, ki niso majhni.

Nekaj denarja smo dobili — tako kot vsako leto — od prosvetnega društva, kjer delujemo kot sekcija. Precej smo ga zaslužili

nim delom. Cirkovčani so tako sodelovanje uspešno uveljavili že pred leti, pa vendar menijo, da bi morali v zvezi deliti denar selektivno. Letos so se že dogovorili za določitev kriterijev, po katerih bodo v prihodnje delili denar. Merilo naj bo predvsem kakovost posameznih skupin, njihova uveljavitev v slovenskem kulturnem prostoru in v tujini.

»Nastopi v tujini so izredno naporni,« je povedal Anton Brglez. »Potovanja z avtobusom niso prijetna, vedno nas priganja čas, nastopi so zahtevni. Gledalcev ne zanima, kako smo potovali na gostovanje, kako se počutijo plesalci, ko dobre volje ali ne. Plesni korak mora biti lahkoten, nasmeh mora spremljati plesalce, vrisk se mora slišati. Seveda pa s tem nočem reči, da so gostovanja doma ali v tujini samo garanje. Nasprotno, vsak par je vesel, če je izbran za nastop, saj je to nagrada za dolgoletno vadbo, posebej še, če gre za nastop v tujini.«

Tudi Anton Brglez je ponosen, ker je bila prav folklorna skupina Vinko Korže izbrana za festival na Nizozemskem. Veselje pa seveda kali skrb, kako bo z denarjem. Gostovanje želijo izkoristiti tudi zato, da bi gostiteljem predstavili lepote naše ožje domovine. To pa pomeni, da bo v avtobusu, ki bo peljal plesalce in muzikante na Nizozemsko, tudi propagandni material — upati je, da bodo znali to izkoristiti predvsem turistični in gostinski delavci. Cirkovčani gredo na Nizozemsko avgusta letos — časa za zbiranje denarja in reklamnih spektrov ni ravno na pretek. Pa vendar so prepričani, da jim bo ptujsko združeno delo stalo ob strani, o ponudbah pa je slišati tudi iz organizacij združenega dela zunaj občinskih meja.

N. Dobljekar

Anton Brglez

Utrinek z nastopa folklorne skupine Vinko Korže iz Cirkovca.

nosti, saj so plesalke in plesalci, godci in pevci ponesli sloves tega malega kraja in s tem tudi Slovenije daleč prek državnih meja. Gostovanj doma in v tujini je bilo toliko, da bi jih težko našli. Člani folklorne skupine so si ob gostovanjih ogledali mnoge kraje, spoznali življenje in delo ljudi, njihove običaje, videli mnogo zanimivosti...

Za vsem tem pa se skriva garanje in še enkrat garanje. V folklorni skupini ne more plesati kdoribodi. Izpoljen plesni korak, posluš za glasbo in petje, kulturna razgledanost — to so poleg pri-dnosti in redne vadbe pogoji, da si lahko član skupine s petdesetletno

ostra. Sedaj se pripravljajo na gostovanje na Nizozemskem, kjer bodo sodelovali na festivalu folklornih skupin z vseh petih kontinentov.

»Program že sesjavljamo,« pravi Anton Brglez, »saj bomo imeli vsak dan nastop ali dva. Se vedno ne vemo, kdo bo šel na Nizozemsko. Vadimo in pilimo plesni korak, na gostovanje bodo šli samo najboljši. Razlog je znan — na festivalu bomo predstavniki Jugoslavije.

Z nošami trenutno ni problemov, saj smo jih obnovili. Seveda pa nas je to stalo precej denarja, ker noše niso poceni. Sedaj

z lastnim delom, ko smo ob pustu organizirali veselico. Pričakujemo tudi pomoč Zveze kulturnih organizacij občine Ptuj, pa tudi nekatere organizacije združenega dela so obljubile pomoč.«

Čeprav sva se z Antonom Brglezom pogovarjala predvsem o gostovanju na Nizozemskem, mimo običajnih denarnih problemov ni šlo. V ptujski občini je namreč ljubiteljska kulturna dejavnost izredno množična, denarja pa je premalo. Dosedanja delitev sredstev je bila bolj ali manj linearna, zato so bila razna društva bolj odvisna od lastne iznajdljivosti in od sodelovanja s krajevno skupnostjo ali združe-

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (145)

Pisanje lastnih imen iz latiničnih pisav

pravilni roditelj po zgledu Kosi Kosija, Loti Lotija, saj se besede moškega spola z osnovo na i podaljšujejo z j. Oblika, ki jo je navadila novinarka, je pravilna v srbohrvaškem knjižnem jeziku: ker tam zeva (hiata) med osnovo

in končnico, ki se začenja s samoglasnikom, ne zapirajo. Kako je novinarka prišla do oblike Gadanji, nam sedaj zgoraj sama razlaga. Mi bi ob tem radi le poudarili načelo, da se pri obravnavi latinično pisanih imen iz drugih

jezikov izogibamo posredniškim jezikom. Tudi novinarji Ljudskega lista (če smo novinarjo prav razumeli, da gre zanje), naj bi se tega držali in ne ustvarjali kakih novih norm samo na podlagi slučajne združbe slovenščine in srbohrvaščine pod streho istega glasila, pa naj le-to izhaja tudi v za nas daljni Budimpešti.

Rade volje se odzivamo vabilu M. N., da naj bi obsodili pisanje v Szombathelyju ipd., do česar prihaja zato, ker novinarji menijo, da tisti v na koncu izgovarjamo kot i, v resnici pa označuje skupaj z l e glas j.

„NAŠA BESEDA 84“ LETOS NEKOLIKO SLABŠA

Ob letošnjem srečanju pionirskih in mladinskih kulturno umetniških društev, ki delujejo v osnovnih šolah in srednješolskem centru lahko zapišemo, a je med mladimi veliko zanimanje za gledališko in plesno dejavnost, žal pa je sodelovalo premalo osnovnih šol. Tako se je zgodilo, da centralne niso obvestile podružničnih ali iz kakšne drugega vzroka niso sodelovale, čeprav skoraj na vsaki šoli delujejo gledališke, glasbene ali druge skupine, ki pripravljajo programe ob proslavah, igrice za novo leto in ob drugih praznikih.

V pogovoru z mentorji so podrobneje razčlenili dosedanje

delo v pionirskih kulturno umetniških društvih ali PIKUDIH — kot jih na kratko imenujemo in pri tem povdarili, da je potrebna večja izmenjava programov med šolami, da ne bo prihajalo do preobremenjenosti mentorjev, ki so takorekoč vse — režiserji, skrbijo za besedila, kostume, za vse proslave in jubileje.

Pri zvezi kulturnih organizacij ugotavljajo, da letos niso nastopile nekatere skupine, ki so že pred leti pokazale izredno dobre programe. Tako je izostal nastop Cirkovčanov, učencev osnovne šole Tone Znidarič, odziva ni bilo iz Osojnikove šole... čeprav so marsikje imeli pripravljene

odlične programe, s katerimi so že nastopili ob drugih priložnostih.

Sicer pa je nastope na letošnjem srečanju težko ocenjevati, ker je potrebno poznati vse okoliščine pod katerimi nastajajo. Res pa je, da je to delo še vedno premalo priznано na šolah in da mu bodo morali odmeriti več pozornosti in razumevanja zanj. Na gledališkem področju je majhno nazadovanje v kvaliteti, na plesnem pa precejšen napredek — pravijo ocenjevalci predstav. Ptujsko občino bo na področnem srečanju v Mariboru zastopala mladinska skupna gledališča z igrice Mali strah Bav-Bav.

Marjeta Ciglencečki

MITJA MERŠOL

SEDMA SILA

8. NADALJEVANJE

Novičarska hrana, ki so jo sedaj lahko dobivali časopisi, je neverjetno narasla. S pomočjo telegrafa so novice deževale z vseh koncev sveta. Toda to je bilo treba tudi drago plačevati, čim več novic je prihajalo, tem več denarja je bilo treba zanje odšteti. Začel se je boj za čimvečje število simbolov svežih novic. Tisti časopis, ki tega denarno ni zmožal, je propadel. Pojavil se je še dodatni problem. Nekateri časopisi so imeli dopisnike v tujini, ki so pošiljali poročila po pošti. Časopisi — podobno kot smo videli pri Timesu — so se tudi navadili zbirati in prirejati novice iz drugih časopisov, ki so jih dobivali po pošti. Uporaba telegrafa pa je tak način dela seveda ogrozila. Ali naj bi zdaj vsak časopis zase pošiljal na vse konce in kraje svoje dopisnike in jim plačeval novinarske in telegrafске storitve? Tega še tako premožen časopis ne bi prenesel. Zato se je rodila — seveda ne čez noč — zamisel o ustanovitvi poročevalske telegrafске agencije, ki naj bi vsak dan zbirala novice in jih po telegrafu pošiljala sto in sto časopisom hkrati.

Približno dest let po iznajdbi telegrafa je že delovalo pet poročevalskih telegrafskih agencij: pariški Agence Havas, newyorški Associated Press (AP), Wolff'sche Telegraphen Büro iz Berlina, londonski Reuters Telegram Company Ltd. in svoja Telegrafice Stefani iz Torina.

Prva teh agencij ima svoje korenine v Parizu leta 1832. se pravi še pred uvedbo telegrafa. Ustanovil jo je Charles-Louis Havas. Ustanovitelja dveh drugih pionirskih agencij dr. Bernhard Wolff in Paul Julius Reuter, pa sta se prav v službi pri njem seznanila z možnostmi za ustanovitev poročevalsko-novičarske službe. Ta trojica je v naslednjih letih začrtala delovanje svetovne poročevalske službe, kakršno poznamo še danes.

SOVJETSKA TELEGRAFSKA AGENCIJA

TASS (Telegrafnoe Agentstvo Sovjetskogo Sojuz) je precej mlajši od štirih velikih zahodnih agencij. Ustanovljen je bil z odlokom sovjetske vlade leta 1925, ko je funkcijo zvezne agencije prenehala opravljati ROSTA (Rossijskoe Telegrafnoe Agentstvo), ki je bila ustanovljena leta 1918. TASS je uradni centralni informativni organ SZ, ki ima svoje agencije v 14 sovjetskih republikah. Na sedežu v Moskvi je zaposlenih dva tisoč ljudi. Znotraj SZ ima več kot 500 dopisnikov. V 103 birojih in dopisništvih v 97 državah dela skoraj 200 dopisnikov. Dnevni servis Tassa odda v ruščini približno milijon besed.

Charles-Louis Havas se je rodil v Rouenu v Franciji, 5. julija 1873. Bil je madžarskega rodu.

Čeprav je mladi Havas študiral stare in sodobne jezike, ga je bolj privlačilo poslovno življenje. Pri trindvajsetih je bil že eden izmed pogodbenih dobaviteljev francoske vojske. Zaslužil je toliko, da je leta 1809 lahko že odprl svojo banko. Poleg tega je postal lastnik časopisa Gazette de France, starega 180 let in enega izmed štirih pariških dnevnikov, ki so smeli izhajati tisti čas.

Z Napoleonovim padcem je začelo propadati tudi Havasovo premoženje. Lotiti se je moral čisto drugačnih opravil, če je hotel preživljati družino in starše. V naslednjih petnajstih letih se je ukvarjal v glavnem s prevajanjem novic in raznih člankov iz tujih časopisov. Te prevode je prodajal raznim vladnim ustanovam, poslanstvu, bankam in poslovnim družbam. Prodajal pa jih je tudi časopisom (Journal des Debats, Moniteur Universel, Le Constitutionnel).

Šele pri devetindesetih (leta 1832) si je spet toliko opomogel, da je ustanovil svojo agencijo — Bureau Havas. Stala je v bližini pošte in borze v Parizu. To območje je bilo središče trgovine in zavoljo tega tudi središče novic. Hkrati je tu imelo sedež precej pariških časopisov. Tukaj

je Havas lahko dobil tuje časopise in revije. Iz njih je izbiral pomembne novice in članke, jih prevajal in razmnoževal. Njegovi kurirji so kopije raznašali strankam.

Havasove prevode so uporabljali razni časopisi v Parizu, pa tudi na podeželju (tja jih je agencija pošiljala po pošti).

Havasova agencija je začela kmalu naraščati. Podjetni lastnik je kmalu dokupil še nekaj sorodnih prevajalskih agencij in poročevalsko agencijo Borstein, tako da je svoj biro leta 1835 preimenoval v Agence Havas. To je bil uradni začetek poročevalske agencije, prve takšne na svetu. Havasova poročevalska agencija je delovala več kot eno stoletje, do druge svetovne vojne, ko so jo zaprli Nemci ob zasedbi Pariza.

Havas se je že od vsega začetka zavedal, da bo vrednost njegove agencije odvisna od tega, kako hitro bo dobival novice od drugod. Zlasti iz tujine. Dogovoril se je, da je z najmanjšo zamudo dobival izvode časopisov iz Londona, Bruslja, Amsterdama, Berlina, z Dunaja, iz Rima, Neaplja, Madrida, Peterburga in drugih evropskih mest. V zameno je tem časopisom pošiljal svoje novice iz Pariza in Francije. Začel je tudi dobavljati posebno tuja poročila za Le Constitutionnel in druge časopise, od leta 1836 naprej pa zlasti za nova pariška dnevnik La Presse in Le Siecle.

GOLOBI KOT KURIRJI

Do leta 1832 je vse prevajal Havas sam. Ko pa se je posel razširil, je moral najeti za prevajanje tudi druge. Po letu 1835 tudi ni mogel več na roko razmnoževati svojih poročil in začel jih je tiskati.

Ker ni mogel vsega dobiti iz tujih časopisov, je po tujih mestih razpredel mrežo dopisnikov. Nekateri med njimi so pošiljali poročila v Pariz po semaforskem telegrafu.

Seveda je bilo to za Havasa zelo drago. Njegova agencija je imela kakih 200 naročnikov, dobivala je tudi podporo francoske vlade, toda kljub temu je bila prva leta vedno na robu poloma.

Nadaljevanje prihodnjic

IZ MUZEJSKE FOTOTEKE

„Druga, Dajčmanova hiša, je zgradba v nemškem renesančnem stilu, z visokim pritličjem in izredno lepo okrašena. Tudi ta hiša je vogalna, katere ena fronta omejuje Florijanov trg in druga ustvarja vhod v Cerkveno ulico.“ (J. Felsner: Ptuj in njegova okolica, 1895, str. 61)

Dajčmanova hiša je bila ena izmed najstarejših hiš v mestu, še iz

16. stol. Kot na drugih iz tega časa, so se tudi na tej stavbi mešali poznogotški in zgodnjerenesanci elementi. Izmed ptujskih zgradb tega časa sta za najlepši veljali prav Dajčmanova in Poskočilova hiša. Dajčmanova v bistvu še stoji (Murkova ul. 2), vendar je doživela v 19. stol. tak obojne prezidave, da se je od prvotne stavbe ohranilo boro malo. Povsem pa je bila zrušena Poskočilova hiša, ki je leta 1906 odstopila prostor novemu magistratu, za katerega je narisal načrte arhitekt Maks baron Ferstel.

Na odličnost Poskočilove hiše dajejo misliti že njeni graditelji. Leta 1571 so jo dali postaviti dominikanci. Konec 18. stol. jo je prevzel v posest

Nekdanja Poskočilova hiša na mestu v letih 1906/07 zgrajenega magistrata. Foto Franc Pečar, Ptuj. Fototeka kulturnozgodovinskega oddelka PMP št. F 2114.

Franc Poskočil, domačin in lastnik ene od treh velikih trgovskih hiš v Ptuj, ki so cvetele vse do izgradnje južne železnice sredi 19. stol. Od 16. do začetka 20. stol. je stavba sicer doživela vrsto prezidav, pritličje je bilo na koncu že povsem bidermajersko. Vendar so ob predelavah skoraj tri stoletja in pol puščali nespremenjen najodličnejši del te stavbe — vogalni por. ol. V sredini ga je podpiral služnik, v spodnjem delu ga je krasilo profinirano paličevje, ob straneh sta v zgornjem delu vogale opirala dva stebrička, pod okenskimi policami pa se je nagneto več v kamen vklesanih fantastičnih in živalskih likov.

Šele ob podiranju so ugotavljali kvaliteto Poskočilove hiše. Zato je nekaj kamnoseških elementov z vogalnega potola vzdignili v galo. Novi pomol novega magistrata, ki je postavljen na istem mestu, kot je nekoč pomol Poskočilove hiše povezoval Florijanov trg z ulico proti Madžarskim vratom. Izguba Poskočilove hiše ni bila izguba le za Ptuj, saj se je stavba lahko merila z najboljšimi primerki arhitekture 16. stol. na Slovenskem. Arhitektu Ferstlu pa je kljub temu treba priznati, da je upošteval pri novi gradnji tisto, kar so mu narekoval ostaline stare zgradbe: njene dimenzije, pozicijo njenega najboljšega arhitektonskega dela in kamnoseške elemente, ki so jih ohranili. Novi rotovž le po višini presega svojo prednico. Na ta način mu je dal arhitekt večji poudarek in najodličnejšo pozicijo na trgu.

Vzgoja sadik zelja pod perforirano folijo

Letno pridelujemo zelje na okoli 3.000 ha površin, pridelki se gibljejo do 70.000 ton. Za potrebe kisarn zadostuje 7.500 do 10.000 ton zelja, ostale količine porabijo pridelovalci sami.

Zelje večina pridelovalcev presaja, zato je predhodno potrebno vzgojiti kakovostne sadike. Prednosti vzgoje sadik so: manjša poraba semena, boljša zaščita posevka od kalitve naprej, ker rastline rastejo na manjši površini, za presajanje izberemo samo dobro razvite rastline od katerih lahko pričakujemo velike pridelke.

Pri vzgoji sadik potrebujemo za 1 ha 0,5 do 1 kg semena sort ali 0,20 do 0,25 kg semena hibridov. To seme posejemo na 200 do 300 m² veliko setvenico, ki jo moramo zelo skrbno obdelati prej pa ne štiri leta na njej gojiti sadik zelja. Pred setvijo zemljo razkužimo tako, da 1 m² zalijemo z 3 do 5 litri vode v kateri so raztopljeni fungicidi in insekticidi. Za 10 l vode potrebujemo 3 dag captana in 2 dag basudina.

Ker je pletev setvenice zamudno delo, ob pripravi zemlje škropimo z treflanom 2,4 do 4,8 l/ha, ki ga moramo takoj zadelati v zemljo. Lahko pa tudi po setvi škropimo z ramrodrom ali muharicidom (vsakega od teh 6 kg/ha) ali propaklorom T 50 (8 do 10 kg/ha).

Sejemo vedno razkuženo seme uporabljamo kombinacijo radotirama 4 kg/1 kg in benlate 2 g/1 kg, lahko pomešamo seme pred setvijo s captanom ali pa ga namočimo v 0,2 % raztopino saptana (2 dag/10 litrov vode) in pred setvijo posušimo.

Pri setvah od konca marca do konca aprila se je zelo dobro obnesla uporaba perforirane folije širine od 3 do 5 m debeline pa 0,03 do 0,05 mm, to je trikrat do dvakrat tanjša, kot jo uporabljamo za pokrivanje tunelov. Perforirano folijo sami luknjamo tako, da naredimo na razdalji 5 cm x 4 cm luknjice 1 cm premera z vrtnalnim strojem, ki ima malo obratov. Pri tem perforiranju dobimo 500 lukenj/m². Če je bolj hladno vreme potem perforiramo manj, samo 250 lukenj/m², vendar pa je potrebno tako perforirano folijo znatno prej odkriti kot če ima perforacijo 500 lukenj/m².

S perforirano folijo prekrivamo takoj po setvi, čim širša je prekrita površina tem boljše rastline rastejo, zato ozke folije zvarimo skupaj. Folija po površini rastline rastejo, zato ozke folije zvarimo s' upaj. Folija po površini ne sme biti napeta, robove zakopljemo 20 cm v zemljo, med rastjo jih popuščamo, tako da folija lebdi nad rastlinami. Prekriti moramo vlažno površino, med rastjo pa dež pronica skozi luknjice v foliji. Pri prekrivanju s perforirano folijo moramo stalno nadzorovati rast rastlin in odkriti takrat, ko se razvijejo štirje listi. Največ prekrivamo do 25 dni po setvi, če pa je zelo hladno vreme, potem lahko prekrivamo še nekaj dni več. Folijo vedno odstranimo ob oblačnem vremenu ali ob dežju, da rastline čim manj prizadenejo spremembe v mikroklimi, to je v temperaturi in vlagi, ki sta pod perforirano folijo znatno večji kot na prostem.

V letošnjem letu prodajajo narezano folijo, ki jo deklarirajo kot folijo, ki raste s sadikami. V Avstriji tako narezano folijo imenujejo Xiro in jo tudi uporabljajo za vzgojo sadik.

Že med rastjo je potrebno sadike dobro zaščititi pred boleznimi (padavico in plesnijo) in škodljivci (bolhači, kapusov kljunotaj, kapusova hrčica, kapusova muha) zato redno na 7 do 10 dni škropimo s fungicidi (captan 0,2 % ali dithane M 45 0,25 %) in insekticidi (basudin 0,2 % ali unden 50 WP 0,1 % ali parathion 0,15 % ali actelic 50 0,1 % ali dipterex SL 50 0,15 %). Samo iz zdrave dobro razvite sadike lahko pričakujemo velike pridelke.

Mihaela Černe, dipl. ing. agr.

ZLATE OBRESTI

Imela sem srečo, da sem si dne 30. marca 1984. ob Dnevu inovatorjev občine Ptuj ogledala delavnice in učilnice, ki so namenjene usposabljanju naših otrok za proizvodne poklice in kmetijstvo v Srednješolskem centru v Ptuj.

Ne, nisem inovator. Moje inovatorstvo ne sega dalj od mojega gospodinjstva. Čast, da sem prisostvovala posvetovanju, me je doletela zaradi sodelovanja v delegatskem sistemu in sicer na področju raziskovalne dejavnosti.

Organizator posvetovanja je bila (kot vsako leto) Raziskovalna skupnost občine Ptuj, gostitelj pa Srednješolski center Ptuj. Bili smo lepo sprejeti in deležni vse pozornosti. Posebej je za pohvaliti pripravljenost gostiteljev; odgovoriti na vsako naše zastavljeno vprašanje.

Ogledu delavnic in učilnic je sledil se ogled računalnika, kjer sem, moram priznati, bila nekoliko zbegana. Potem so sledila predavanja. Imen predavateljev ne bom navajala, ker sem nekatera prvič slišala in bi lahko prišlo do pomote. Važno je le, da so predavatelji ljudje, ki se sami ukvarjajo z inovatorstvom oz. z raziskovanjem ali pa delajo na tem, da bi isto postalo sestavni del delovnega procesa oz. učnega programa. Posebej se zavzemajo za množično vključevanje mladih v proces raziskovanja in inovatorstva. Po kratki razpravi, ki je sledila, so najbolj zaslužni inovatorjem podelili nagrade in pismena priznanja. Ko sem slišala, kakšne vsote denarja in koliko časa so ti ljudje prihranili svojim TOZD in DO, obenem pa družbi nasploh, sem šele dodobra razumela, zakaj taka prizadevanja za inovatorstvo. Obenem pa sem dojela, da so nagrade v primerjavi s tem, zgolj simbolične. V sedanjih ekonomski situaciji je inovacija, ki se izkaže za uporabno in koristno ogromen prispevek posameznika ali skupine, ki je njen tvorec. Zato mislim da tiste TOZD ali DO, ki se v svojih samoupravnih aktivih nimajo opredeljeno ne mesto in ne sredstva za inovacijo, to stvar čimprej. Prej ko slej se jim bo obrestovalo. Res je, da bi tudi temu lahko rekli „Zlate obresti,“ toda jaz bi rada s tem povedala nekaj drugega.

Vemo, da tu in tam potarnamo, ko pogledamo listek UD in na njem dolg seznam prispevkov in samopriskupov.

Veste, ko sem hodila skozi svetle in lepo opremljene delavnice in učilnice, sem si rekla: Sedaj vem kako je uporabljen denar od samopriskupka in ni mi žal za njega.

Težko bi vam opisala izgled in uporabnost delavnic in učilnic. To je treba videti. Če si osmošolci še niso tega ogledali, bi bilo zaželeno, da to vidijo. Ko sem stala v kovačnici, me je prešinila misel: „Škoda, da sedaj nisem pred izbiro poklica. Gotovo bi se odločila za proizvodnjo ali kmetijstvo.“

Namreč ob pogledu na današnje pogoje usposabljanja, se ti zazdi, da se podira del bariere in krajša razkorak med teorijo in prakso. Če bi ob tem dokončno spremenili odnos do dela, bi ta razkorak za vedno izginil.

Ne pretiravam in ne hlinim. ko rečem: „Želim, da bi se moji otroci odločili za enega izmed proizvodnih poklicev oz. za kmetijstvo.“ Ni namreč lepšega, kot občutek, da nekaj ustvarjaš in da je tisto vidno, predvsem pa koristno za celotno družbo. A tako delo je koristno in potrebno. V tem trenutku bolj, kot kadarkoli prej. Samopriskup, ki ga odvajamo v ta namen, za posameznika ni velik. Zbran skupaj pa pomeni možnost; omogočiti mlademu rodu spodoben začetek na poti ustvarjanja in dograditve. Ne navdušim se zlahka za kakšno stvar in če rečem: „Pred časom obkroženi ZA smo dobro naložili.“ Mi lahko verjamete, da govorim resnico. Otroci so staršem najbolj zlat od vseh zakladov sveta in zato so s samopriskupom ustvarjeni pogoji, dana možnost, da postanejo koristni in dela željan sestavni del družbene celote. So dejansko „Zlate obresti.“

Erika Trstenjak

Raziskovalna naloga „vloga in funkcionalnost zaščitene kmetij v občini Ptuj“

V letu 1983 je bila v okviru raziskovalnih nalog občinske raziskovalne skupnosti zaključena raziskava o zaščitnih kmetijah iz katere objavljamo nekaj zaključkov:

Sistem zaščitenosti kmetij je tesno povezan z zakonom o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev iz leta 1973. Proučevanja Inštituta za geografijo v izbranih sodnih območjih v letu 1981 so pokazala relativno nizko stopnjo osveščenosti, saj se mnoge kmetije zaščitenosti niso zavedale, mnoge pa so se smatrale za zaščitenost, čeprav jih v ustreznem seznamu ni bilo.

Določbe zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč so uperjene proti nadaljnji drobitvi zasebne kmetijske zemlje, pa naj si gre za velikostno ali pa za prostorsko razdrobljenost. Mnenja smo, da bi bilo potrebno dati zaščitenim kontingentom (ne samo v ptujski občini) globljo vsebino. Izmed njih bi bilo potrebno izbrati tiste kmetijske enote, ki bi dolgoročno predstavljale nosilce razvoja zasebnega sektorja kmetijstva.

Analiza predlaganih kmetij za nov odlok o zaščitenih kmetijah je pokazala, da bi bilo brez škode od 2544 proučenih obratov izločiti približno 800 kmečkih gospodarstev, ki ne izpolnjujejo enega ali več opredeljenih kriterijev. Gre za ostarela gospodinjstva, čista nekmečka gospodinjstva, kmetije brez naslednika, premajhne kmetije z ozirom na proizvodno usmerjenost, tako da same ne zagotavljajo možnosti za preživljanje. 17 predlaganih kmetij je takšnih, ki po podatkih popisa prebivalstva iz leta 1981 sploh ne ekistirajo. Posamezne kmetije pa so na območjih, ki so s prostorskimi in zazidalnimi načrti do ločene za pozidavo.

Med zemljišči zaščitene kmetij kot nosilci težnj zasebnega sektorja kmetijstva in družbenim sektorjem lahko dolgoročno pride do konfliktov sprčo ekspanzionističnih težnj obeh sektorjev. Zemljišča obeh kategorij so namreč medsebojno tesno prepletena. Za naprej bi bilo potrebno interesna področja obeh sektorjev natančno razmejiti, kar bi dosegli z izvajanjem prostorsko ureditvenih operacij, predvsem menjavo posesti, arondacij ter komasacij. Posebno pomembno vlogo v dolgoročnem obdobju ima lahko pri tem podružbljanje zemljišč.

Demografske analize, proučevanje proizvodnih potencialov ter rezultatov proizvodnje so pokazale, da so na zaščitenih kmetijah boljše razmere kot na preostalih nezaščitenih kmetijah. Vendar pa je kooperacija z gospodinjstvi brez zemlje (kjer je leto sploh mogoče) manj ugodna.

Starostna struktura je povprečno dokaj dobra, tako da zagotavlja dolgoročno ukrepov. Velika kmečka družina se razkrajja, tako da danes prevladujejo gospodinjstva s 4—5 člani. Izobrazbena struktura ni ugodna. V prihodnje bo potrebno več pozornosti posvetiti izobraževanju, še posebno na področju kmetovanja.

Površina stanovanj je nadpovprečna. Hlevi za živino so manj primerni, tako glede na starost kot glede funkcionalnosti. Infrastruktura opremljenost se izboljšuje. Elementi osebnega standarda (televizor, radio, pralni stroj) so prisotni v pretežni večini gospodinjstev. Manj je avtomobilov. Elektrifikacija je dosegla zadovoljiv nivo, poseben problem pa

maksimum. Pri tem pa je zanimivo, da so spremembe lastništva zemlje razmeroma redke. Prav tako je širok interes za spremembe lastništva, pa še ta je v nasprotju z družbenimi hotenji, saj prevladujejo interesi prodaje nad interesi nakupa. Zanimivo, pri nezaščitenih kmetijah je samo obratno.

Zemlja je na ravnini dokaj intenzivno obdelana, v gričevnatem svetu Halož in Slovenskih goric pa je pogosto prisotna ekstenzifikacija proizvodnje, ki se kaže predvsem v ozelenjevanju, pa tudi v ogozdanju. Vzroki tičijo v pomanjkanju delovne sile in v prilaganju maksimalne optimalni obdelavi, ko se opočajo takozvana marginalna zemljišča.

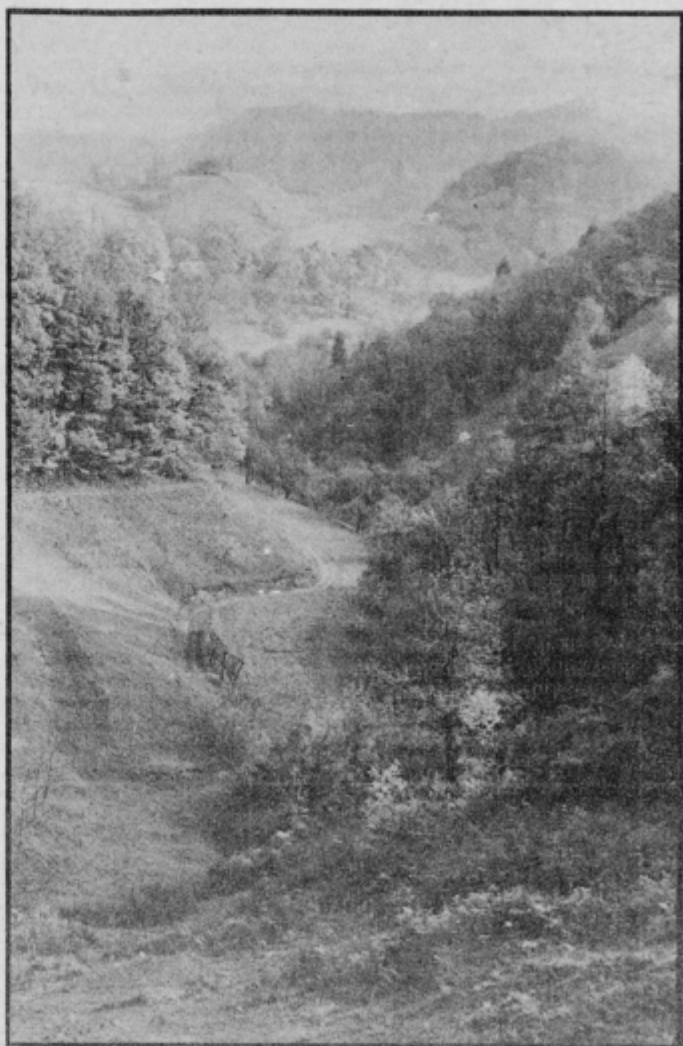
Povprečno pride na zaščiteni kmetiji več kot 6 glav normalne živine (GNŽ), največ na Dravskem polju, najmanj pa v Haložah. Najboljše rezultate dosega perspektivna — mlada in generacijska gospodinjstva, z ozirom na socioekonomsko strukturo pa je opazna prevlada mešanih gospodinjstev, med katerimi z ozirom na tip in bistvenih razlik. V zadnjih desetih letih se je pri večini kmetij število živine povečalo, čeprav je precej tudi takšnih, kjer je prišlo do občutnega zmanjšanja.

V primerjavi z nezaščitenimi kmetijami je na zaščitenih bistveno večja obremenitev obdelovalnih površin, z živino (povprečno 1,3 GNŽ/ha), pa tudi ena delovna moč redi precej več živine. Boljša je tudi mehaniziranost kmetijske proizvodnje, ki je v mnogih primerih navidežno že pretirana, čeprav je sprčo razdrobljenosti nujna. Večjo intenzivnost proizvodnje potrjuje tudi večja poraba umetnih gnojil.

Stopnja specializacije kmetijske proizvodnje je razmeroma skromna. Še vedno prevladuje polikulturno kmetovanje in le 12 % zaščitene kmetij izpolnjuje kriterije za opredelitev usmerjenosti kmetije. Prevladujeta večvrstna usmerjenost in usmerjenost v živinorejo. Z zadrujo sodelujeta dve tretjini zaščitene kmetij. V večini primerov se z medsebojnim sodelovanjem prizadejati zadovoljiti.

Tržnost proizvodnje je razmeroma slaba. Čeprav večina zaščitene kmetij na takšen ali drugačen način določene kmetijske pridelke prodaja, pa je množina prodanih proizvodov skromna, zato le četrtina kmetij dosega primerne dohodke. Najpogostejši artikli tržnosti so meso, živalski produkti in okopavine (krompir).

Inštitut za geografijo
Univerze Edvarda Kardelja

Samotna kmetija v hribovitem predelu Halož

Foto: I. Ciani

Med zaščitenimi kmetijami prevladujejo različni tipi mešanih delavsko kmečkih gospodinjstev, le malo pa je čistih kmetij in še te so v veliki meri ostanek. Zaposleni družinski člani in šolarji v primerjavi z gospodinjstvi brez zemlje dnevno migrirajo na daljše razdalje, glavno prevozno sredstvo pa je avtobus. Na počitnice hodijo vsi družinski člani samo v izjemnih primerih.

Starost stanovanj je v povprečju pri zaščitenih kmetijah največja, pa čeprav dobra petina živi v povsem novih zgradbah, večino starejših objektov pa so adaptirali.

Še vedno predstavlja telefonija, oskrba z vodo in slaba prometna dostopnost. Vsi problemi so poudarjeno značilni za gričevje Slovenskih goric in še posebno Halož.

V lasti zaščitene kmetij je dobra polovica zemljišč zasebnega sektorja. Nadpovprečno visoki so deleži njiv, travnikov in gozdov, relativno pa so nižji deleži vinogradov in sadovnjakov. Prisotna je velika zemljiška razdrobljenost. Povprečna parcela meri dobrih 30 arov, povprečno pa pride na kmetijo kar 29 parcel.

Čeprav so zaščiteni kmetije nadpovprečno velike, pa predstavljajo vse večjo oskrbo zemljiški

POGOVOR O DELU KZ LOVRENC

VPRAŠLJIVA VLOGA ZADRUGE

Prejšnji teden — v sredo — je bil na obisku v kmetijski zadrugi Lovrenc predsednik zadrugne zveze Slovenije Leo Frelj s sodelavci in predstavniki ptujске občine. Med drugimi sta se pogovora udeležila predsednik izvršnega sveta Janko Bežjak in predsednik komiteja za kmetijstvo občine Ptuj Janko Mlakar.

V Lovrencu je stekel dolg zanimiv in gotovo odkrit pogovor z vodstvom zadruga in družbenimi kmeti in sicer o vzrokih za težave, ki jih ima zadruga Lovrenc pri izpolnjevanju planov v pridelovanju sladkorne pese in pšenice.

Neizpolnjevanje planov povzroča tako predstavnikom zadruga kot predstavnikom občine precejšnje težave v pogovorih in dogovorih z republiškim organi na področju kmetijstva, od njih pa so odvisne takorekoč vse ugodnosti, ki

jih kot kmetijska občina prejemamo iz republike. Vse to je namreč strogo vezano na izpolnjevanje dogovorjenih nalog. Predsednik zadrugne zveze Slovenije je želel v prvi vrsti od kmetov samih izvedeti, kakšen je njihov odnos do zadrugništva. Po navajanju številnih težav in dokazov, da je združeni kmet na območju zadruga Lovrenc na slabšem v primerjavi s kmeti, ki niso člani zadruga, je mogoče resno podvomiti v primernost organizacijske in kadrovske vloge zadruga v tem delu kmetijskega prostora. Na sestanku je bilo slišati tudi očitke sosednjim zadrugnim organizacijam, da iščejo na območju zadruga Lovrenc svoje interese in odkupujejo pridelke in živino po višjih od dogovorjenih cen. Pri tem so bile omenjene zadrugne organizacije Pesnica, Hoče in Ptuj. Omenjenim

očitkom je mogoče verjeti ali tudi ne, saj dokazov za ali proti ni. Vsekakor pa je pravišnji dokončni odgovor na omenjenem sestanku, da morata zadrugi Lovrenc in Ptuj najti obliko dobrega medsebojnega sodelovanja.

Pomanjkljivosti v KZ Lovrenc je potrebno začeti reševati takoj, rezultati pa morajo biti vidni najpozneje do konca leta. Za to so poleg zadruga dolžni poskrbeti tudi občinski izvršni svet in družbenopolitične organizacije. Po besedah predsednika Lea Frelja 90 odstotkov zadrugnih organizacij izpolnjuje sprejete obveznosti in ni razloga, da bi 10 odstotkom organizacij gledali skozi prste. V odločne ukrepe nas silijo tudi veliki načrti v pridelovanju in oskrbi s hrano.

JB

Začetek setve sladkorne pese

Nekoliko pozneje, kot običajno je letos pričela setev sladkorne pese. Pozneje seveda le glede na koledar, glede na vremenske pogoje pa pravočasno. V ptujski občini naj bi bila setev opravljena na površini 937 hektarov, takšne obveznosti so namreč prevzele kmetijske delovne organizacije. Ker pa se precej zatika pri sklepanju pogodb, omenjeni hektari verjetno ne bodo doseženi. V kmetijskem kombinatu bodo posejali peso na 577 hektarih, v KZ Ptuj so imeli pred dnevi od načrtovanih 300 hektarov pogodbeno zagotovljenih nekaj nad 260, v KZ Lovrenc pa od načrtovanih 60 hektarov zagotovljenih četrtino.

Sklepanje pogodb bo teklo seveda med setvijo samo, sejanci pa bodo posejali tudi

površine, za katere še niso sklenjene pogodbe, seveda, če bodo lastniki tako želeli.

Pridelovalce sladkorne pese velja opozoriti, da naj pravočasno pripravijo zemljo za setev, da ne bo nepotrebnih in drugih premikov sejalnih strojev, ki poleg stroškov povzročajo tudi nepotrebno zamudo časa. Odeve ne bo tudi opozorilo, da naj posevek najpozneje v treh dneh škropijo proti plevelu. Zelo pomembno je, da pride škropivo v stik z vlogo zemlji.

Strokovnjaki ugotavljajo, da so zasebni kmetovalci tokrat mnogo bolj, kot doslej upoštevali navodila in pripravili zemljo za setev sladkorne pese že jeseni. To velja vsaj za 70 odstotkov letošnjih pridelovalcev pese in ti imajo ob upoštevanju vseh ostalih navodil vse

možnosti za dobre pridelke, tudi do 70 ton na hektar. Če upoštevamo še letošnjo ceno, ki bo z upoštevanjem vseh premij okoli 6 dinarjev za kilogram, verjetno ne bo pridelovalca, ki ne bi našel tudi v pridelovanju pese svoje računice. Sicer pa pomembnost pese v našem kmetijstvu najbolje dokazujejo doslej uspešni pridelovalci in velja se zgledovati po njih. Upoštevati je potrebno, da so lani iz tovarne sladkornika kmetje dobili 14 tisoč ton svežih pesnih rezancev, ki jih mnogi zelo uspešno vključujejo v krmini obrok, tako za govedo kot za svinje. Slakorna pesa torej kljub številnim zaprekam sicer nekoliko prepočasno toda vztrajno pridobiva svoje mesto v našem kmetijstvu.

JB

DOMAČA RAST

Moj mož v tujino je odvandral

Moj mož v tujino je odvandral,
moj mož v tujino je odvandral,
moj mož v tujino je odvandral,
devize tam zaslužil bo.

Devize mi domov pošilja,
devize mi domov pošilja,
devize mi domov pošilja,
da pralni stroj kupila bom.

Zdaj pralni stroj smo že kupili,
zdaj pralni stroj smo že kupili,
zdaj pralni stroj smo že kupili,
zdaj radi pa še traktor bi.

Zdaj moram sama pač garati,
zdaj moram sama pač garati,
zdaj moram sama pač garati,
a moža pa tujina ima.

Kak dolgo bom še to trpela,
kak dolgo (bom še to trpela), sama še slonela,
kak dolgo (bom še to trpela), sama še bedela,
da mož se spet povrnil bo?

O ti preljuba tota marka,
o ti preljubi toti šiling,
o ti preljubi toti dolar,
za vami danes vse nori.

Oh, kak bogi naš je dinar,
oh, kak bogi naš je dinar,
oh, kak bogi naš je dinar,
kak naglo zdaj on dol drsi!

Kmečka pesem

Jaz mlada sem kmetica in vedrega sem lica,
vroči sonček me našminka in bistra voda mi mladi obraz.

Pri fari jutrnica zvoní, kmetica mlada se že prebudi:
»Oj, kmetič, moj, le pojdiva orat, pšeničko morava sejat!«

Na nebu vroče sonce že žari in pokošena trava oveni,
le hitro jo sušit in naložit, živinco našo vso še nahranit.

Večerni mrak leže nad vasjo, utrujen kmetič vrača se domov,
saj komaj čaka, da spočije si, al pozno v noč še konec dela ni.

Ko gospod bi znal le oceniti, kak s trdim delom je do kruha priti,
poljubil žuljave bi mi roke, z lica obrisal znojne kapljice.

Če vsi ljudje bi vedli to, da kruh pridela se težko,
bi spoštovali delovne roke, ljubili vsaki košček bi zemlje.

Dežniki

Hodile po sejmu smo me,
ustavi nas mlado dekle:
»Postojte, dekleta, žene,
same to rabite vse!«

Kupile smo seme drago,
skopale, zravnale gredo.
Še v sanjah čakale skrbno,
kaj zraslo iz tega nam bo.

»Glej, čudo presneto stoji,
ko zjutraj se prva zbudi.
Na vrt najprej pohiti,
dežnikov vse polno stoji.

Smo privatnice dežnikov postale,
za dinarje drage prodale,
saj to je pravo blago,
v dinar gre, kakor zlato.

Bi rade bogate postale,
dežnike smo spet posejale
in, glejte, zlomka tako,
denarja na kupe je blo.

Pa pride iz občine list:
»Vaš posej ni bil ravno čist,
prijavit bo treba blago
in davek plačati drago!«

Tu brez dežnikov ste vsi,
pri nas pa se seme dobi,
naj zdaj vsak pohiti,
da sreče te ne zamudi.

Kmetič

Sem kmetič vesele narave,
zavriskam, zapojem na glas,
sem prave slovenske navade,
povrhu še spijem en glaž.

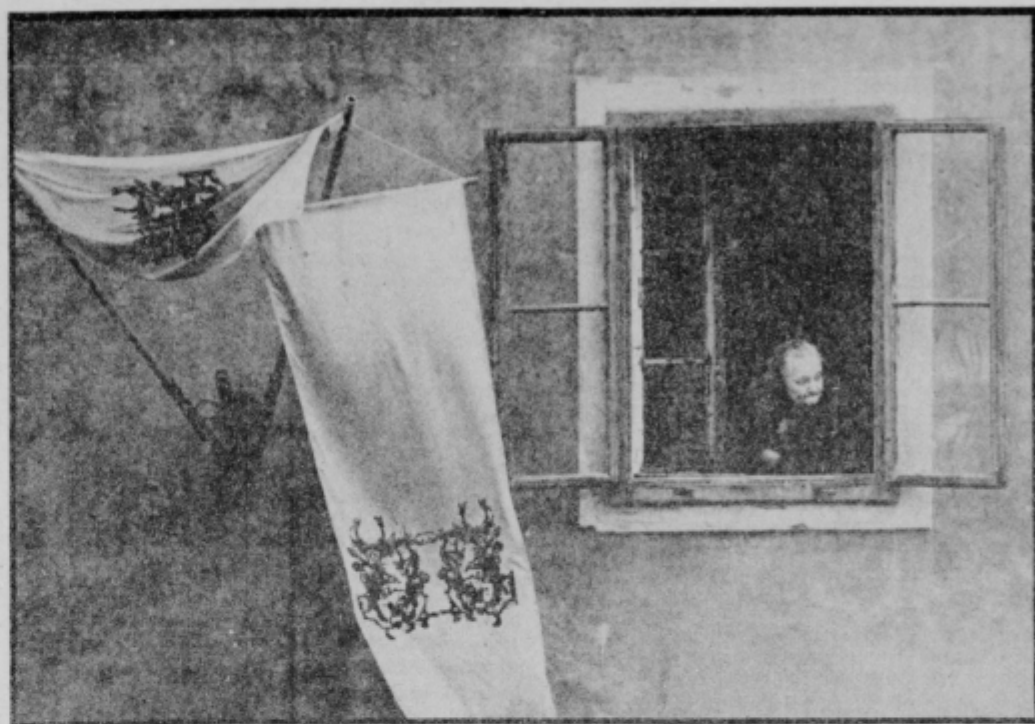
Vesel se, da, zemlja, mi plodna
rodiš kar vsega dovolj,
le to pri srčku me zbada,
da draginja vedno je bolj.

Sedaj pa še gremo pogledat,
kaj delajo kmečke žene,
veselo na traktor sedejo,
da zorjejo svoje polje.

Ko drugi na morju se mudijo
in svoj dopust uživajo lepo,
se jaz na tratici zeleni
umirjam prav tako.

Ko iščem pozimi zabavo,
jo najdem pri peči doma,
da z ženkico svojo bi zdravo
preživela celo leto oba.

Vse to bo na svetu minilo,
vse lepo in tudi hudo,
ko za vedno bom sanjal in
spaval v zemlji slovenski sladko.

Sama

Foto: I. Ciani

Literarni večer v Gorišnici

24. februarja je bil v ZD Gorišnica literarni večer, na katerega so kmečke žene KS Gorišnica povabile besedna ustvarjalca Branko Jurca in Ivana Potrča. V živo so hotele doživeti posredovanje njune umetniške besede. V nabito polni dvorani sta bila toplo sprejeta — po domače med domačimi ljudmi.

Najprej so ju presenetili člani recitatorske sekcije PD Ruda Sever, ki so pod mentorstvom tov. Fričeve recitirali Potrčevo pesniško umetnino DISONANCE PRED VIHARJEM, nastale v zadnjem letu pred vojno. Poslušalci so začudeno pogledovali pisatelja, saj nihče doslej ni vedel, da je nekoč tudi pesnikoval. Avtor je svoje pesmi podoživljal s solzami v očeh. Kaj se je ob recitiranju

dogajalo v njem, je zapisal v knjigo spominov:

»Nikoli ne bom pozabil, kako ste povedali moje Disonance pred viharjem, to mojo predvojno slutnjo težkega, a tudi velikega časa, ki je prihajal. Znova mi je bilo kakor takrat, ko so te pesmi nastajale, a miren sem lahko bil zaradi vere, ki sem jo že takrat imel v novi veliki čas, ki je prihajal, četudi z viharjem.« Potrč se je predstavil z odlokom iz svojega zadnjega dela, v katerem se vrača v svoj dom in svoje otroška ter mladostno doživetje.

Za njim se je oglasila Branka Jurca, ki je z živahno in neposredno besedo takoj pridobila poslušalce. Ponudila jim je zgodbo iz svoje zbirke RODIŠ SE SAMO ENKRAT.

Ivan Potrč

Foto: Kosi

Branka Jurca

Foto: M. Ozmec

Njuna beseda je doživela pri-srčen aplavz. V zahvalo sta dobila šopka, v katero so žene povežale nageljne, rožmarin in pšenično klasje, in kmečko južino s posvetilom:

»Sprejmite naše kmečko darilo, ki našega polja in dela je sad. Vanj smo svojo ljubezen vložile, z njim smo vam svoje srce podarile. V spomin naj ostane na srečanje z vama, ko z nami slavila življenjski sta jubilej.«

Nato sta z navdušenjem spremljala program, ki so ga v družabnem delu pripravile kmečke žene iz vasi KS Gorišnica. Na koncu sta ju še pozdravila dva kurenta.

Vtise tega večera sta tudi zabeležila v knjigo spominov: »Danes, 25. februarja, ko se z Branko poslavljava iz Gorišnice, lahko rečeva, da se nama je prav ta vas vtisnila z gostoljubnostjo in svojo kulturno rastjo v nepozaben spomin.

Morali bi vse storiti, da bi kultura, ki so jo Gorišničani pokazali, postala naša slovenska kultura in da bi nas vse osvojila.

Zato lahko povem, kako sva z Branko zadovoljna, da ste naju povabili za svoj ženski praznik ter naju sprejeli s svojo zlahtno kmečko kulturo. Hvala!«

Mislím, da so te besede najlepša nagrada za naše skupno delo in najlepše posvetilo za praznik, dan žena.

Marija Klinč

DOMISELNA KMEČKA DRUŽABNOST

Na srečanju z besednima umetnikoma Branko Jurca in Ivanom Potrčem, s katerima je aktiv kmečkih žena KS Gorišnica slavil njunih sedemdeset let življenja, so kmetice iz vasi Formin, Placarovci, Gajeveci, Mala vas in Muretinci natkale pahljačo besed v vezani in nevezani obliki in sporočile, da živi v njih bogat ustvarjalni zagon, ki se sprošča ob vsem, kar čutijo, mislijo in doživljajo dobrega, lepega in prijetnega ter grenkega, slabega in nevšečnega ob svojem trdem delu in žgočih problemih vsakdanjosti.

Kmetice iz Placarovca in Gajeveca so ob spremeljavi na citre, s katerih so ubirale melodijo zgarane, od dela že okorele roke, zapele svoji pesmi KMETIČ in KMEČKA PESEM. Iz obeh vezanih sporočil utripa delovni ritem kmečkega življenja, v besede pa je ujet tudi grenko spoznanje, kako se premalo vrednotimo in spoštujemo delo, ki ga pod soncem in dežjem v potu svojega obraza opravljajo kmečke roke. Kljub trpkemu priokusu življenja pa vendar le-te segajo v nedrja zemlje, da sebi in družbi lahko zamesijo življenjski kruh.

Predsednik PD Muretinci je pripeljal na oder kmetice iz Muretinec in Male vasi. V svojem besedilu je segel v čitalniški čas, ko so se narodnostno prebujala večja slovenska središča in ko je slovenska beseda postajala našim ljudem vse večja in bogatejša vezanina. Beseda je tekla o »marelah«, današnjih dežnikih. Vmes so njegove vaščanke zapele pesem DEŽNIKI. Na koncu svojega prehoda po minulemu stoletju je izročil pisateljema in predsednici aktiva kmečkih žena »marele« iz babičine skrinje ter diplome z dežniki. Dvorano sta napolnila prisrčen smeh in burno ploskanje. Pisatelj Potrč se je za starinski dežnik zahvalil z besedami:

»Takega bi potreboval pred 50 leti, da bi se z njim ubranil kritikov, ki so pljuvali name!«

Na koncu so Malovaščanke in Muretinceanke zapele pesem MOJ MOŽ V TUJINO JE ODVANDRAL. Besedilo odstira zdajšnji življenjski trenutek in stisko žena, katerih moške se v tujini pehajo za večji kos kruha.

Veliko mero zdravega in neposrednega razpoloženja pa je sprostil dialog med mlado in staro kmetico s Formina. Ob soočanju s sedanostjo je odgrnil zavos nekdajnosti.

Hana: Dobro večer! Ste sami?

Gera: Sama, ja. Ravno premljujem, kejko dece sen gor skopala pa do kruha spravla, zdaj pa sen sama. No, saj de prišla hčer ob devetih iz službe. Če gren prerano spat, se zbim in nemrem potli dugo zaspati.

Zavolo toga je blo negda bolj lušno, saj smo šli že s kúrami spat. Oča so rekli:

»V hišo za peč in molit rozenkranc!«

Mati pa so nam v krušni peči kúhali belo karuzno župo in celi krampir. Po večerji pa spat. Biti sem mogla vurna, vačih se nesem vidla odesti, saj smo v tistih cajtih svetli s petrolejom. V kot, kjer so ble postele, se je slabo svetlo.

Hana: Kaj pa to delate?

Gera: Flikam.

Hana: Toga pa gnes več niše ne dela.

Gera: Če bi ti mela tako kopico otrok, bi tudi to delala. Saj to ni sramota. Lepše je zaflikano kak raztrgano.

Ko so bli deca mali, sen še bolj flikala. Ni blo dnara za novo. Veš tak je blo: podnevi so meli hlače na sebi, dopudne eden, popudne drugi, zato sen več flikala.

Hana: Ta rdeča flika, ki jo imate gor prisito, ne gre zraven.

Gera: Saj ne de nobeden vida, kaka flika je na gate prišita. Cajti se spreminjajo. Tudi ve mlade bote še

gdaj flikale. Zanima pa me, če bote sploh znale. Negda smo se v šoli včuli heklati, štrikati, našivavati pa tudi flikati. Ročno delo je bija obvezni predmet.

Hana: Ne razmim, kak ste mogli tejko dece preživljati, Danes mlade družine z enim otrokom ali dvema otrokoma pri lepi plači godrnjajo, da ne morejo shajati.

Gera: Tistim, ki jamrajo, se mora vzeti. Nič ne pomaga. Tak se moraš odevati, kak je odeja vejka.

Večkrat se vprašujem, kak sen zmogla tejko dece gor spraviti. Jaz sen bla že zdomi navajena skromnega življeja. Za staro Jugoslavijo kmečki ljudje niso meli meda. Ene koline smo mogli imeti celo leto zadosti. Meso mlade družine z enim otrokom ali dvema otrokoma pri lepi plači godrnjajo, da ne morejo shajati.

Gnes pa se s 16 leti ženijo, potem pa enega otroka stisne, potem pa tablete pa cigarete, pa je taka kak smrtni greh, da bi mogla najlepše cvesti.

Hana: Kako pa ste se nekoč zdravili?

Gera: Gnes se zdravijo vsi ljudje »zastonj«, negda pa samo premožni. Dece smo ne k dohtarji nosili. Če ga je kaj grizlo, te smo ga z žverco okoli popka namazali, te pa je včasih bija boljši. Malo deco pa smo skrivali, če je gdo k hrami priša, da ga ne bi vürča. Če pa je joka te, da je odiša, so mati vrgli v krop štiri žereče voglene. To je spija in potem je bija odvürcei. Če je ker vürja, smo ga hitro notri spravili, tak da otrok nikoli ni blo premaló.

Hana: Gnes se vse obdelüvle strojno, pa nemaš nič cajta. Negda je blo več ljudi pri hiši, kaj ste le vsi delali?

Gera: Mogoče še bolj kak gnes, saj se je vse obdelovalo ročno. Vstali smo, ko je bija den. Najprej smo mogli živino opraviti, potem pa jest: žgajнке,

suhe, da bi je v zid metá, in zelje. Potli na pole, v les, na travnik, v gorico, kak so oča zašafali. Oni niso delali, samo gledat in kregat so nas hodili. Žejo smo si gasili z vodo, lakoto smo si tešili s suhim kruhom, včasih starim tri tedne, in lukom. Opudne smo doma jeli župo pa šalato. Potli smo odišli spet na delo, in to do večera. Večerjali smo navadno belo karuzno župo.

Tak je blo, veš, negda!

Hana: Pa ste mladi imeli kakšne sestanke?

Gera: Saj toga negda ne blo. Skup smo prišli pri kapeli, kjer smo ob nedeljah molili. Tam je bla dostikrat prilika za »greh«. Za veliko noč smo kúrlí kres, pozimi pa smo luščili košice in včasih pri kerí hiši tudi zaplesali.

Hana: Za praznik — 8. marec — niste nič vedle?

Gera: Ta moda je prišla po drugi svetovni vojski. Prej smo praznovali samo fašenk, pa še to je bija bolj moški praznik.

Negda so ble ženske samo dekle, gnes pa poglej, ka ženske vse smo: dohtarce, sodnice, še in še bi lahko naštevala, celo politiko vodijo. Poglej našo tovarišico Milko Planinc! Je predsednica ZIS pa gre po celem sveti pa ngs vün rajsa!

Hana: Potem nekda niste imeli nič lüstnega.

Gera: Pa ti lahko rečem, da je blo v tistih starih cimpračah in slamnjačah več sreče, zadovoljstva in medsebojnega razumevanja, kak je danes v mnogih modernih domovih.

Noto spročenemu razpoloženju pa sta dala tudi godca, ki sta neutrudno nategovala meh in lovila sapo v klarinet ter s krepkimi šalami in šegavimi osebnimi doživetji poskrbela za barvitost družabnega večera.

To je bil enkrat, neponovljiv večer, na katerem sta se rokovali umetniška beseda in sočna ljudska ustvarjalnost.

C. A.

Emil Ilkar

Kaj pomeni cena?

Gotovo vam je znana definicija za ceno in kaj nam pravi ekonomska teorija, na kateri je baje zgrajena družba socializma, v praksi pa je vprašanje nerešljivo zagonetno.

Cena ni več vrednost proizvoda, niti proizvodnih stroškov ali materiala, ne ponudbe in povpraševanja, ampak je izraz anarhičnega gospodarstva, kar nas lahko vodi v krize brez ikhoda.

Cena ni več v zvezi s kvantiteto niti z boljšo ali slabšo kvaliteto in čim slabša in čim več je kakšne robe, tembolj je v naših trgovinah draga. Tudi pri ocenah dela je že marsikaj narobe, pri nagradah za izume pa kaotična zmešnjava. In patetični besedi čisto dajemo nesmiselno avtoriteto.

Štedimo, kjer ne bi smeli. Zapravljaj pa se, kjer se mora varčevati. Prerazkošno smo v preteklosti živeli, zdaj se v temeljnih potrebah moramo omejevati. Gospodarili smo, kot bi bili čarodeji. Izgleda, da smo se pri čaranju grdo ušeli, ker so nam tatovi to čarobno muziko odnesli. Odslej se bo potrebno bolj realno vesti in živeti. Moramo se iverganim eksperimentom in rečem odredi ter se drznih in dvomljivih čarovnij otresti.

NJENI SPOMINI IN SEDANJOST

Bila je viharna majska noč, ko je privekala na svet. S strahom in pričakovanjem so zrl v kamro, od koder se je prvič slišal njen jok. Mati se je vsa izčrpana zagledala v svojo novorojenko in obraz ji je prekrila skrb. Že je imela v mislih kruh, krompir . . . ga bo dovolj za njene otroke? Ni bilo lahko in zato so bile njene misli tem bolj boleče. Da bi vsaj še močnik imeli! Za trenutek je zatisnila oči. Bila je prepotrebna počitka.

Otroštvo njenih otrok je bilo delo, skrb za pašo, okopavanje na njivi in veselje s kosom kruha v rokah. Na majhni kmetiji je bilo treba trdo delati. Otroci so morali v šolo. Mati je ostala s trdo dlanjo, vse je ostalo na njenih ramenih, ki niso znale kloniti.

Sola je najbolj pritegnila Angelco iz majske noči. Ni še bil pravi svet, ko je že vstala in odšla s kravami na pašo. Z njimi je ostala tako dolgo, dokler se niso do siteda napasle.

Potem se je bosa odpravila v šolo, ki je bila daleč od njenega doma. Da bi se doma učila? Za kaj takega ni bilo časa. Učila se je med potjo, ko se je vračala domov. Z bosimi nogami in z dolgo potjo skozi gozdove je končala šolo.

Kar čez noč se je majhno materino dekletce spremenilo v odločno dekle, ki je imelo svojo željo in tu svet za to dekletce z obronka Slovenskih gor. Le tu bi lahko dosegla svoj cilj, ki je bil v njej skrit, kot ena sama velika želja. Postati bolniška sestra, šolanje brezplačno — na državne stroške. Ta sreča se ji je nasmešnila v kmečkem glasu, leta 1953. Bila je vesela in trdno odločena, da pojde, saj je vedela, da jo mati ne bi mogla vzdrževati.

Materi ni ničesar zaupala. Le tik pred odhodom, ji je povedala svojo odločitev. Ljubljana, tako daljni in tuj svet za to dekletce z obronka Slovenskih gor. Le tu bi lahko dosegla svoj cilj, ki je bil v njej skrit, kot ena sama velika želja. Postati bolniška sestra, šolanje brezplačno — na državne stroške. Ta sreča se ji je nasmešnila v kmečkem glasu, leta 1953. Bila je vesela in trdno odločena, da pojde, saj je vedela, da jo mati ne bi mogla vzdrževati.

Povezala je culico in ji rekla: „Mati, jaz pojdem!“ Težko ji je bilo, ko je gledala materin objokan in razočaran obraz. Toda njen cilj je bil trdno začetan. Vedela je, če ga bo dosegla, da jo bo tudi mati nekoč razumela.

Ljubljana — nova, tuja, nepoznana. Vsa revna in uboga je stopala po ulicah. Stala je pred iskanimi vrati, vstopila in z vlažnimi očmi vprašala. Odgovor je bil tako čuden: „Jutri so sprejemni izpiti. Če ga opraviš, ostaneš!“

Emil Ilkar

Osnovne naloge države

Kaj so naloge države? V pesmi ni mogoče vseh naštetih. Razen tega pa so splošno znane. Osnovno je, da mora za ljudi skrbeti.

Navedem naj le poglavitne. Skrbeti mora za zunanji in notranji mir in red na moralnih in legalnih temeljih pravice in za razvoj povsod v vseh ozirih in smereh. Vse to mora garantirati kontrola.

Zagotoviti mora možnosti za delo vsem, ki to žele in so sposobni delati. Plačilo pa naj bo uspehu adekvatno in primerno. To je treba prakticirati dosledno in ekonomske zakonitosti realno upoštevati.

Država mora dati tudi možnosti za srečo. Omogočiti je treba sredstva in pogoje za življenje. V tem okviru mora človek sam potem ustvariti razmere, ki mu lahko dajo zadovoljstvo in veselje, kajti sreče mu ne more dati le denar in delo.

Skupno srečo omogoči le harmonično sožitje. Poskrbeti je potrebno za enake temeljne pravice in za moralno vzgojo ljudstva in mladine ter za zakonitost brez razlike in kulturno rast. Delu in poštenju pa je treba dati res oblast in čast.

Cesta, gozd, pašniki, moja domačija, mati, . . . Ne, vrnitve še ni?! Bila je zasmehovana in ponižana.

Uspela je. Stopila je v nov, svoj svet in dobro se je znašla. Bila je molčeca in tiha. Tudi s krivico se je morala soočiti. Ni klonila. Težave so ji bile spodbude za nadaljnje delo. Trudila se je. Opravila je izpite in dobila službo v kliničnem centru v Ljubljani.

Dobila je prvo plačo. Poslala jo je materi, pa ji je bilo hudo kot ob njenem slovesu, ko je odhajala. Počinitnic ni preživljala ob morju, ampak je odhajala domov, ter pomagala pri delu na kmetiji. S koso v roki je hodila po domačih travnikih, sušila, orala s kravami. Bila je srečna.

Ob vrnitvah v Ljubljano, ki ji sedaj ni bila več tuja, se je zavzeto predajala svojemu delu. S svojimi močmi ni nikoli skoparila. Zavedala se je svojevoja poslanstva, pomagati in deliti bolečino. Razdajala se je svojim pacientom. Ničesar ji ni bilo težko opraviti.

Cvetje, ki ji je bilo tako pri srcu in v ponos, ji je zadalo usodni udarec. Tisti lonček s fikusom, še danes ga vidi, še danes čuti, kako ga je dvignila, ostala je bolečina. Trudili so se in ji poskušali pomagati. Pod zeleno lučjo so jo operirali prvič, drugič. Nazadnje so jo na operacijsko mizo položili še šestič. Zaman čisto zaman, ni uspelo — uspeha ni bilo. Hrbenica je ostala ena sama brazgotina.

Danes je to dekle, ki je toliko sanjalo o svojem poklicu, že starejša žena. Njena domačija, s katere si je nekoč želela v svet, še danes stoji, z njo si deli vsako jesen življenja in v njej je srečna, čeprav se bojuje s svojimi bolečinami, krči. Noč za nočjo ihti, sega po zdravih in injekcijah. Pomoči ni. Trpljenje ji postaja vsakdanjost. Njeni stalni spremljevalki sta berglji.

V teh težkih dneh jo razveseljuje s svojimi obiski patronažna sestra Biserka, ki ni Biserka samo po svojem imenu, ampak je polna plemenitih dejanj. Pa toliko vredine je v njej.

Vse to so spomini, preteklost, težka sedanjost, o katerih še vedno tako živo pripoveduje Angelca. Edino okno v svet ji je televizor, revije, časopisi. Ko bo brala te vrstice, to svojo življenjsko zgodbo, ki jo tako doživeto obuja in pripoveduje, ji bo to najlepši poklon v teh lepih pomladanskih dneh.

Alenka Zajc, Grajena

Vladimir Jasni

Pomladni bor

Mladost, neznanka nemirna, v zarji jutranji blesteča si gora, plameni srca v viharju drhtečega pomladnega bora.

Plahe in rahle so skrivne besede neslišnih in bežnih valov, bolečin krvavečih, uporne prodorne le v blisku in gromu ter silah kipečih.

V objemu puščavskih oaz, na vejah zelenih umirjeni svetli obraz, le pesem tišine vznemirja daljine.

(Ob literarnem večeru Mateja Bora)

Violina

Violina moja zvesta, pesmi svoje mi poješ od serenade do protesta.

Ob tihih večerih v objemu sva srečna kramljala in nežno sem stiskal te k licu, ko sva jokala.

Viharju si dala glasen odmev, na morskem pomolu v duru in molu si pela, besnela, da bi sile zemlje in morja globoko razvnela.

Moji pesmi še daješ odmev hrepenenja, v drhtečih glasovih napev disharmonije, agonije življenja.

Ivanka Galun

Materi v spomin

Na strmem bregu dom sem 'mela otroštvo rano v njem živela. Bila nas velika je družina oče, mati, bratje, sestra, da hiš'ca skoraj b'la je tesna.

Hišica je bila iz lesa, streha slamnata. Okno majhno pa tako, če gledal si skozi njo, v hiši postalo je temno.

Rano vstajala je mati ob svitu morala plenice prati. Ko zarja je vstajala, kruh že v peč je djala, da pečen bi bil, ko družina je vstajala.

Vse doma je postorila, nato v vas v dnin, e zavila. Delala je do noči, šli otroci čakati smo do brvi. »Mama, al' kaj prinesla si?«

Je zvečer nas vse umila, mleka v lončce vsem nalila. V postelj' nas znosila lepo pokrila, uspavanko zapela, sama dela v noč je še imela.

Pozno legla je k počitku, imela je življenje bridko. Pri delu nismo pomagali, smo bili še vsi premali reva, koliko dela si imela.

Emil Ilkar

Oblast

Najdelikatnejše vprašanje je oblast, ki ima veliko slik, modelov in variant. Na eni strani je demokracija na drugi tiranija. Najpogostejša oblika med obema pa sredina. Cilji oblasti so slični in različni. Navadno so zelo prozaični, le redko idealni. Včasih so realni, jasni ali bolj abstraktni, tudi res življenjski in konkretni ali pa fiktivni.

Nekoč so bile v modi monarhije ali oligarhije in plutokracije, surove despotije ali anarhije, teokracije ali aristokracije.

Dandanes pa je v modi socializem. Podlaga mu je dialektični materializem. Končni cilj je brezrazredna družba, oblast pa diktatura ljudstva ali točneje povedano proletariata, kar je v smislu nauka Karla Marxa.

Važna pri oblasti ni samo oblika, važna je predvsem resničnost in vsebina. Po mojih pojmih je najbolje, da so diktature zakoni, ustava in pravica, siromaki in delovno ljudstvo pa elita. Oprostite, če so moje misli nenamerne zmote.

Najboljša se mi zdi demokracija, kjer odloča o usodi naroda večina. Seveda mora vedeti o čem odloča in biti informirana o vseh zadevah zlasti o finančnih kritičnih razmerah, ker je baje za vse stvari pristojna. Pa tudi za uspehe, križe in napake odgovorna.

Oblast je silno delikaten instrument, ki je sposoben dati tudi čudovite melodije. Seveda je potreben zanj zares talent, ker drugače le hrešči in škriplje.

Vladimir Jasni

Pesem goric

Skoraj v tmici kopanje končal sem v gorici, na vrhu brega, oprt na motiko, opajam z večerno se sliko.

Pozabil sem, težko sonce, da ves dan si v hrbet me žgalo, z mojim znojem lice mi pralo in k zemlji tiščalo.

Sonce plamteče, sedaj, ko zahajaš in se poslavljaj, strdim v tvoj žarni obraz, predajam se tebi v objem, v tvoje barvite tančice; iz tvojih polnih prsi srkam mleko življenja, burno strast in počitek za novo vstajenje v jutranjih poljubih na žlahtnih ožarjenih trsih, ki kličejo pesem goric, pojoči odmev našega dela:

režemo, vežemo, zemljo rahljamo, cepimo, ravnamo, škropimo, žveplamo, trgamo, stiskamo, vriskamo.

Ludvik Cvetko

Pomlad

Ste jo čutili? prav zdaj je prišla, med nas, da med nas.

Na tiho prek trat je stopila, naravo k življenju zbudila kmetiča zaposlila, a vseeno po tebi vsak hrepeni, v mladih srcih ljubezen gori!

Vladimir Jasni

Gladiola

Iz tvojih ust popil sem opojnost duha svetlih misli in tožnih

V drhtečo roko si mi dala grudo prsti, s poljubom nemira sem jo zalil in zrasel je cvet gladiole, avreole prirode.

Zemlja, v tebi nenehna je rast in propast, življenja slast in spoznanje lepote.

VIKTOR RAJH

(Nadaljevanje in konec)

Po uradnem obvestilu socialne delavke sem zvedela, da otrok živi v zelo slabih družinskih razmerah, da starši nimajo prave zaposlitve, ker je kraj v Halo-zah že po tradiciji siromašen, skratka, nimajo pravega dohodka, ki bi zadostoval za vso družino.

Zelo me je razveselilo njeno pripovedovanje, posebno ko mi je povedala, da je deklici ime Alenka, da je stara enajst mesecev in da je zdrava. Oh tako majhnega otroka. Pomislila sem na moža, mogoče mu ne bo po volji ali pa ga bo sprejel z veseljem, saj ima take otroke zelo rad, to sem opazila pri sosedih. V hipu, ko bi morala pojasniti, da Alenko želim na vsak način imeti, sem v glavi začutila pekočo bolečino. Pred očmi se mi je megličilo. Stisnila sem veke, koliko sem mogla, se dvignila na komolce, in si z dlanjo obrisala čelo. Zajela sem sapo, nato pa odločno dejala: Alenka je moja; kdaj jo bom lahko dobila?

Socialna delavka je vstala, tudi jaz sem naredila tako, segla mi je v roko in mi čestitala, zraven pa dejala: Jutri dopoldan vam pripelje otroka, bodite pripravljeni. Poslovili sva se. Narahlo sem zaprla vrata, nato pa po hodniku odstopicala skozi glavna vrata na cesto. Enkrat sem se že ozrla po stavbi, ki je bila uklenjena med visoke zidove hiš. Okna, ki so kukala iz višine, kjer sem prej bila, so bila ozka in nekoliko visoka. Ulica v katero sem zavila, je bila polna ljudi. Potem se je na vogalu prikazal avtomobil in počasi vozil po ulici. Ljudje so čakali, da je peljal mimo, ko se je izgubil za vogalom, sem jo hitro mahnila čez cesto.

Iz roke v roke, na kraju v objem matere Marije

Nebo je bilo že modrikasto sivo, le v višini pod nebom se je še nasmihal okrogel rdeč oblček, toda tudi njegova rdeča barva je vedno bolj bledela, dokler ni oblček postal temen. Redke kaplje dežja so padale na cestišče in se razškrpale. Zopet je posijalo sonce kot bi vedelo, da nimam dežnika. Kostanji drevoreda so postajali z vsakim mojim korakom večji, širši, pod njimi je bila cesta skrita v senci vejevja. Na železniški postaji mi ni bilo treba dolgo čakati na vlak. Ker je bila sredi, ni bilo večjega navala, zato mi je bilo vseeno v kateri vagon bom vstopila. Odpeljala sem se proti Veliki Nedelji. Globoko sem s zamislila. Vendar mi je bilo pri srcu toplo. Lovil me je spanec, saj je bila vožnja prijetna in brez hrupa ljudi, vstala sem, se malo razhodila med sedeži, se zopet vsedla. Vožnja ni dolgo trajala. Zaslišale so se zavore, vlak se je počasi ustavljal, pa sem spet doma, sem vesela pomislila.

V Mihovčih sem v trgovini kupila nekaj stvari za kuhno, da ne bo moč lačen, ko pride z dela. Mahnila sem jo hitro, kolikor se je dalo po hribu navzgor proti vasi Hajndel, kjer sem na koncu vasi bila doma.

Ko sem se bližala domu, sem že od daleč zagledala, da se iz dimnika vali gost črkasto-siv dim. Vedela sem, da ne more nihče drugi biti doma kot samo mož. Stopila sem čez prag. Vrata, ki so nekoliko škripala, sem rahlo zaprla, nato pa zaklicala. Simon si ti! Mož se je oglasil v kuhinji. Sedel je v kotu za mizo. Na mizi sta bili steklenici vina. Na krožniku narezek z mesom, klobase in sir. Zraven velik hlebec v bel prt zavit kruh. Nekam otožno me je pogledal gor in dol, ni mogel verjeti, da sem se vrnila praznih rok.

No, saj sem vedel, da ne bo nič iz tega, si je med prigovarjanjem prižgal cegareto. Ni šlo tako kot sva si zamislila, šele jutri bova dobila otroka „Lenka ji je ime, stara je enajst mesecev. Obmolnila sva oba.

Čez čas se mu je razbistril videz. Vstal je od mize, me objel okrog vratu, nato pa veselo povzdignil svoj glas. Kar bo pa bo, glavno, da bova dobila otroka ne glede na starost, pa še deklico povrh, ki sem si jo želel.

Naslednji dan, ko se je jutro prebujalo, sva z možem bila že davno pokonci, vedela sva kakšen dan naju čaka, razdelila sva si vsako svojo nalogo. Mož je šel v podjetje obvestit svojega šefa, da ga ne bo na delo, in da mu naj piše nekaj dni dopusta. Jaz pa sem kuhala in pospravljala, da bi bilo čim boljše in prijetnejše.

Simon se ni dolgo mudil v podjetju, prej se je vrnil kot sem mislila. Sedla sva za mizo, čakala sva tiho, kot da si ne bi imela kaj povedati. Čas se je pomikal naprej počasi, brez zastoja.

Med deseto in enajsto uro se je nenadoma zaslišalo brnenje avtomobila. Pripeljal je na dvorišče, tam ustavil. Utihiil je motor. Pogledala sem skozi okno na dvorišče. Nastala je tišina. Nisem mogla verjeti, da so to oni iz socialnega skrbstva. Vrata avtomobila so se odprla in iz njega je stopil moški srednjih let. Kazal je nasmejan obraz in precej živahnega značaja. Zavil je na drugo stran avtomobila, odprl vrata, iz njega je stopila ženska z otrokom v naročju.

Kot bi trenil sva bila z možem na dvorišču. Obstala sva. Vsa presrečna sem stegnila roke, in z dovolje-

njem socialne delavke stisnila otroka k sebi. Deklica je od sreče zajokala . . .

Minevali so časi, časi polni sreče, posebno za Alenko, ki je doraščala v krogu družice srečna, hkrati pa tudi ponosna, da ima tako dobre starše, ki so ji nudili vse na svetu.

Nekaj let pozneje. Alenka je hodila v šolo, bila je pridna, in dokaj dobra učenka. Po končani osnovni šoli si je želela, da bi se izučila za trgovko, kar ji starša nista branila. Hodila je v šolo, doma pa pomagala materi opravljati razna dela, ki ji bodo morda prav prišla v življenju.

Življenje, ki se je pretakalo iz dneva v dan, se je ustavilo pri dobrem očetu in možu, saj ga je kruta usoda iztrgala iz njihove sredine. Ostali sta sami, vendar nad življenjem nista obupali . . .

Alenka je sedaj stara enaindvajset let, je poročena, pred kratkim pa je rodila prvega otroka: torej hčerki-co. Odselila se je k možu. Njena mati Marija pa je ostala sama, zapuščenca. Na srečo še ima sestro, ki je nekoliko mlajša od nje, pa vendar ji ne more nihče vrniti tistega, kar je imela najbolj rada, torej Alenki-no brezskrbno otroštvo, ki se ga kaj rada spominja.

Neprecenljiv je ob tem delež dobrih rejnikov, ki z veliko človečnosti sprejemajo tuje otroke in jim dajejo varen in topel dom. Verjetno jim iskreni izrazi hvaležnosti, ki jih otroci tako neposredno in radi izražajo, kadar so srečni, pomenijo najboljše plačilo za trud. Ne samo Alenka, ki vsa zadovoljna opisuje, kako ji je bilo lepo, tudi drugi rejenci pripisujejo in pripovedujejo o tem, kako jim je bilo dobro.

47. nadaljevanje

Jože je menil, da so gamsi polegali k počitku in da je tudi za njih prišel čas oddiha, da malo nadoknadijo zgubljen ure jutranjega spanja. Še enkrat so premotri planjavo in se začeli spuščati nizdol proti koči. Pripravili so si izdatno hribovsko malico in jo zalili z vročim šipkovcem, katerega je danes Jože posladkal z medom. Vsi trije so bili utrujeni in s skupimi besedami so na kratko obdelali jutranje doživljanje. Počitek na slamaricah je bil blagodejnejši nego doma na mehkih žimnicah.

Popoldne so se zopet zbrali v kuhinji. Jože je zakuril štedilnik in pristavil lonec s kranjskimi klobasami. Zadišalo je kakor v domači kuhinji. Vroče klobase z gorčico in čebulnimi rezinami ter domačim kruhom so dobro nadomestile običajni obed. Na vrh še kozarček rogovskega silvanca.

»Tokrat gremo po zložnejši poti. Naskočili ga bomo s spodnje police. Pot bo manj naporna. Topla oblačila ne bodo potrebna; zadostovala bo lahko pelerina, da se bomo zaviti v njeni barvi prikrili na skalnati preži. Posedati in počakati bo potrebno nekaj dalj, kakor ob jutrih, ker ne vemo, kako je samotar razporejen in kdaj se bo dvignil. Popoldanska naloga je znatno kočljivejša, ne bo noči, ne jutranjega somraka, ki bi nas v občutljivem začetnem čakanju krila. Če pridemo do strela, bo najverjetneje treba streljati navzgor. To pomeni, da bo krogla imela znatnejši padec, kar bo pri večji razdalji potrebno pretehtano upoštevati, da ga ne bi podstrelili. Ostalo velja, kakor smo se dogovorili zjutraj. Čeprav pričakujemo, da bo vstal šele pozno proti mraku, se moremo čimprej umiriti na preži, sicer bi zalaz bil lahko brez uspeha. Popoldan je dolg, vzeli bomo s seboj malo prigrizka; nikakor pa ničesar takega, kar ima močno vonjavo, ki bi nas lahko izdala. Tokrat tudi malo vode, če bi klobasa osušila grlo.« Je Jože končal suhoparnejša navodila.

Popoldanski pohod je bil res manj naporen. Lepa, nad vse mogočna narava, planinski svet! Okrog in okrog same umetnine! Vsaka skala, velika ali majhna, umetnina zase. Niti ena ni drugi podobna. V vsaki zasluži prvotno mogočnost, ki v tišini gorskega sveta govori svojo govorico, razumljivo doumljivemu nepokvarjenemu srcu. Rododendron, nežne planike, ruševje, smreke, macesni, šelesteči piš v njihovih krošnjah in pritlikavi mahovi z nežnimi cveti. Bizarnost narave, ki nima meja! Vsi dosedanj opevi so samo skromni poskusi, ki se trudijo prikazati mozaično podobo neizčrpne naravne lepote...

Tako zasanjan in prevzet je Igor pritaval za njima na prežo. Mlajše noge, manj razmišljanja in bolj direktno doživljanja prehitijo starejši korak. Nov kot. Jutranji je bil lep, ta je lepši; kje je najlepši? Izza Komna je visoko v nebesni sivini z mogočnimi zamahi priplaval orel, najbrž zopet eden iz Joževega para. Daljnogledi so se uperili vanj in mu sledili v polkrožnem letu proti Voglu. Vse in povsod je bilo mirno in tiho, kakor da bi tudi narava legla k popoldanskemu počitku, iz katerega se še ni prebudila.

Povprečnemu svetскому človeku bi bilo morda dolgočasno; kdor v vsakem mahovem lističu in smrekovi iglici občuduje mogočno pestrost narave, temu je dan sproščenega svobodnega življenja prekratek.

Gori pod vrhom se je na majhni zelenici bežno pomudil planinski zajček. Sonce je že zahajalo za ostrim zahodnim grebenom strme Podrte gore in osojna pobočja so se počasi topiljala v zgodnji somrak. Zahajajoče sonce je kakor neustavljiva ura, ki kaže, kako počasi hitimo vsak svojemu koncu naproti. Ta trenutek je njegova žareča obla še cela, se dotakne obzorja in že naslednji trenutek obla ni več okrogla. Zahajajoče sonce nam nazorno prikazuje minljivost vsega, kar je zapisano smrti...

Pod strohnelim štorom je Joževo izvežbano oko opazilo nekaj živega, pritlikavega na tleh. »Poglejte tiste tri štor, tam na skrajni desni pod veliko gladko ploskvijo, tik pod spodnjim se nekaj premika. Zdi se mi, da res je. Svizec se previdno izmotava iz svojega skrivališča. Izgleda, da je edini v mojem rajonu. Že dve leti ga opazujem. Vedno je sam, najbrž nima para. Ne vem, odkod se je vzel.« Ljubka živalica. Z močnimi daljnogledi jo je bilo dobro videti. Tudi njene podrobnosti, ušeska in tačke.

Opazovanje je prekinil sunkovit piš, ki je nepričakovano planil čez zahodni greben in pripodil oblake, ki so bili skriti onstran gorskega vrha. Završalo je in veter je zatulil. Na mah se je stemnilo. »Za danes smo končali, neurje se bliža, moramo se umakniti v varnejše zavetje in po najbližji poti pohiteti pod streho!«

Ogrnili so si pelerine, da bi se malo zavarovali pred mrzlim vetrom in mokroto. Vihar je prožil kamenje, okružil so se valili po pobočjih in s truščen padali prek previsov v globeli. Živali so se poskrile in utihnile. Tudi krogarji so se umaknili v zatišja. Prav tako hitro, kakor oblaki, se je bližalo grmenje. Z njim bliski in strele, ki so treskale mnogo bolj na gsto, kakor po dolinah. Zadevale so najvišje vzpetine in posamič stoečja drevesa. Na položnejši plosčadi se je Jože ustavil, češ morda bo tam varnejše. Odložili so puške v varnih razdaljah drugo od druge. Tudi sami so se razpršili in polegali na tla. Ulilo se je kakor iz škafe. Nešteti hudourniški potočki so drveli nizdol in si med skalami poiskali vijugave poti. Valili so s seboj kamenje, nalomljene veje in vse, kar ni bilo trdno prikovano na skale. Hitro, kakor je prišla, se je nevihta umirila. Mokri do kože so pobrali prtljago in se spustili v dolino h koči.

Neurje je ozračje temeljito razhladilo. Že tretjič je bilo treba zakuriti štedilnik. Suha smrekovina je glasno prasketala in razžarjene štedilniške plosče so kuhinjo prijetno ogrevale. V pižamah so posedli okrog štedilnika in sušili oblačila. Dobra izdatna večerja, potem pa pomenki o vsem mogočem. Na samotnem planinskem lovu nastajajo prijateljstva hitro in trajna. Nekateri sosedu poznaš petdeset let, pa ti ostane samo boljši znanec s ceste. Planinsko

lovsko prijateljstvo nastane in se utrdi v pičlih treh dneh in v spominih povezano živi trajno in ugasne s smrtjo.

Jože je nepozaben večer popestril še z mnogoterimi dogodki. Kako je naletel na divja lovca, kako je star srnjak razparal trebuh mlajšemu tekmeču, kako so se neko jesen pojavili črnuharji v temnem gozdu nad dolinskimi njivami, kako je v zgodnjem snegu po svežih stopinjah zasledoval medveda, ki je prihlačal od bogve kje. Pa niti ni nujno, da bi bilo vedno vse res. Poslušalci poslušajo bolj varno, kakor pobožniki pridigo v cerkvi. Saj lov je nekaj atavističnega, prvotnega. In lovci so mnogokdaj podobni otrokom, ki se kregajo za pisane frnikule.

Zopet ob isti uri, kakor včeraj, so jih zbudile budilke. Tudi to jutro so se odpravili, kakor en dan po prej. Bohinjska megla je segala znatno višje, ozračje je bilo zelo navlaženo in bilo je kar prilično hladno. V trdi temi, ko je vsa narava še počivala v globokem snu, so se že razvrstili na preži. Počasi, kakor v sanjah so se najprej pod vrhom grebena luščile iz teme konture in podrobnosti obrisov vidnejših skal. Vidljivost je bila, danes najizrazitejša v največji oddaljenosti; ker se je gori pri vrhovih najprej jasnilo in se je somegljica kot neviden pajčolan umaknila. Jasnina je počasi lezla navzdol proti spodnjemu koncu planjave. Tako jutro nudi najboljšo

Jutranja zarja se je neopazno zbistrila v novi dan. Ne da bi odmaknil daljnogled od oči, je Jože ukazal: »Streljajte!« Tisti hip je odjeknil strel, ki se je stote-ro odbijal od številnih skalnatih nagibov. Gams je odskočil, klecnil in že obležal na isti polici. »Zadet je, opazujemo in čakajmo!« Je na kratko zaključil vodnik.

Počakali so, da se je truplo umirilo. Potem je Jože tiho brez besed vstal in se napotil proti plenu. V njegovem zadržanju je bilo opaziti dvojno razpoloženje, da je bila naloga dobro opravljena, obenem pa ni mogel prikriti žalosti, kakor da bi preminil nekdo iz njegove družine. Počasi in previdno se je vzpenjal po strmini. Čez zadnjo polico si je pomagal s telovadnimi spretnostmi. Ko je priplezal do trupla, ga je podrobneje pregledal, mu založil zadnji griljaj, ob njem vzravnano obstal in privzdignil klobuk v zadnji pozdrav. Isto sta storila gosta na preži. Očeta je zapelko pri srcu, kaj če ni to morda hinavščina? Sin je čestital očetu. Bil je to njegov prvi gams.

Jože se je trudoma s težkim bremenom spuščal nizdol. Nositi ga je bilo treba previdno, da ne bi spodrsnilo in da ga ne bi odrgnil ob ostrih čerch. Nestrpnost na preži je spreminjala minute v ure. Oče je pogledal sina in dejal: »Če nama bo lovska sreča naklonjena, bom že jutri tebi čestital! Čas nas bo stiskal, vodniku so ga skromno odmerili. Trije dnevi so

celoti pokrito z zeleno ponjavo. V njej so opazili manjšo kozarijo, ki je štela okrog sedemnajst glav.

»Temu gospodu se bomo težko približali. Naravnost proti njemu ni mogoče, ker bi nas opazil. Na vsakem vzponu, ki bi ga morali preplezati, bi bili vidni na vse strani po dolini. Tudi dan in vreme sta taka, da so živali občutljivejši in opreznnejši. Če pa bi se poskusili približati po stranski dolinici in mu priti čez bočni greben za hrbet, bi nas gotovo zaznal spodnji trop in že prvi pisk vodnice bi opozoril samca, ki bi se hitro umaknil v skrito samoto. Preostane nam torej edina možnost poskusa nekakšnega naskakovanja, podobno kot pri lovu na velikega petelina, ko se bomo mogli premikati samo v presledkih gamsove nepozornosti. Po tem načinu pa ne moremo primerno odmeriti časa, ker moramo upoštevati gamsjo navado, da včasih zelo dolgo in nepremično buli v sumljivo smer. Pa poskusimo ob robu doline, kjer se tu in tam lahko prihljimo za kakšen zaklon. Eno pa moramo vsekakor dobro premisliti. Če si nocoj preženemo gamsa iz te kotline, potem jutri ne bomo več vedeli, kje naj ga iščemo! Najkasneje jutri pa žal moramo domov v dolino. Zato poskusimo skrajno previdno!«

Počakali so, da je gams začel brezbrizno objedati košati koscem visokorasle trave. Jože se je pazljivo premaknil. Za njim, kakor en mož, še oče in sin. Najprej so se poganjali v presledkih, ki jih je narekoval rogač s svojo pozornostjo.

Dolžina dneva pa ni dovolila, da bi se ob še pravem času približali na strelno daljavo. Jože se je ustavil in premišljal, potem pa odrgnil umik. Vračali so se na isti način, oprezno po isti poti. Na najugodnejšem mestu, od koder je bilo moč gamsa dobro opazovati, so se umirili in počakali, da se je do dobra zmračilo. Šele, ko je dolino zajela noč, so sproščeno pospešili povratek.

Večer je bil podoben prvemu na planini. Niso imeli drugega dela in skrbi, kakor okrepiti se in odpočiti ter pripraviti se na naslednje jutro, ki je nujno moralo biti zadnje. Tokrat je bilo več časa in utrujenost manjša, pa se je Jože odločil pripraviti imenitnejšo večerjo. Štediti ni bilo več za kaj. Stakljivim polhkom tudi niso hoteli puščati prevelih zalog.

Izpraznili so golaževe konzerve, nič štedljivo narezali domačega kruha, odprli so edini kozarček kislih kumaric, pa je rekel Jože: »Nadoknadili bomo slovesnost, ki smo jo včeraj zamudili. Mislim sem, da bomo za nocoj slavili dvojni krst, pa smo naredili račun brez krčmarja. Jutri zjutraj bo treba vstati bolj zgodaj. Eno celo uro prej se bomo dvignili, da bomo še v trdi temi prispeli na tisto mesto, od koder je dober razgled na vse strani in je v dosegi za vse možne strelne daljave. Samo dve možnosti ostaneta, ki bi nam lahko preprečili uspeh, če bi izbranca še nocoj kaj pregnalo z mesta, kjer smo ga pustili, ali pa bi se spraval spat nižje ob spodnjem delu poti, po kateri se mu nameravamo približati, tako da bi si ga sami spodili. Zadnje ni verjetno, ker ga nismo vznemirili in smo ga že v temi pustili na mestu. Tretje možnosti, da bi ga krogla zgrešila, nočemo jemati v obzir. Upam, da ne bo nastopilo ne prvo, ne drugo. Ker se bomo morali jutri posloviti, ne bo časa za krst v dolini. Zato bomo tudi drugi krst popili na up že nocoj!«

Jože se je hudomušno nasmehnil in postavil na mizo obilen lonec vročega golaža, ki je s svojimi pikantnimi dišavami napolnil domala celo koč. Očetu Igorju je se zdelo, da še nikoli v nobenem hotelu ni jedel tako odlične ogrske jedače. Tudi obema spremljevalcema je teknilo. uhar je odprl dve buteljki zlahtnega traminca, ki so jih hranili za morebitno krstno slavo in natočil tri kozarce, da so pogasili prvo žejo.

Ostanek je Jože zli v čajev pisker, zasipal s sladkorjem in začnil s cimetovimi skoricami. Na razžarjeni plošči štedilnika je hitro vzkipele in opojni vonj po kuhanem vinu je izpodrdnil golaževe duhove. Natočil je tri večje šiljaste in poslikane kozarce do vrha, se svečano postavil ob mizi in začel: »Ker sem mnogo izgubil, ne morem reči, da bi bil vesel, sem pa zadovoljen, da lahko opravimo skromno slavo nevsakdanjega krsta! Ugledna strelna daljava, lep zadetek, nobene muke za žrtev in lepi roglič naj bodo opravičilo za dejanje, ki je oropalo moj revir za eno najlepših glav. Pozabiti bom moral, vama pa bo v trajen spomin. Čas nas stiska, naj torej velja del te svečanosti krstu, ki bi ga smeli slaviti komaj jutri v upanju, da ga bomo našli in da svinčenka ne bo zgrešila namenjenega cilja!«

Za priložnostnega govornika že izurjeni Jože je z nasmeškom zadržanega govornika dvignil čašo in napil najprej uplenitelju. Ko so posrebal vročo duhtečo pijačo, so vstali in se vsi trije zgrnili v en prijateljski objem in Lev je zasnoval pesem, ki se je brez predhodne vaje za planinsko samoto še kar zadovoljivo ujela.

Naslednje jutro so budilke zadnjič zvonile. Tako zlahka še nikdar niso poskakali s postelj. Po mače so si malo osvežili oči v deževnici iz cisterne, na hitro malo vročega šipkovca in pohiteli so v mrzlo noč. Tiho brez besed so hiteli po sinočnji poti. Na predelih, ki so bili zakriti pred meliščem, je vodnik posvetil z žepno lučko, da so bile stopinje varnejše in hitrejšje. Še v nočni temi so dospeli do mesta, ki si ga je zamislil vodnik. Uredili so si zasilna zaklonišča, da jih dan ne bi izdal.

Veljalo je pravilo stroge tišine. Svobodne so ostale samo misli in okreti oči. Dokler ga ne ugledajo, so vsi telesni gibi morali ostati zasluženo mirni. To jih je stalo mnogo potrpljenja in premaganja. Težje je prislino mirovati, nego se prislino gibati.

Narava je bila še vsa spokojno mirna, ko se je dokončno usidrili. Komaj je se na vzhodno nebo pritohtapil prvi nadih novega dne, že se je v bližini pritajeno hripavo zgasil ptiček, ki je zaživkal podobno kakor ščinkavec, ko se prebuja v deževnem jutru.

Nadaljevanje prihodnjic

Franjo Brumen

Zamujena življenja

(Biografski roman petih rodov)

možnost za premotritev; nič ni treba hiteti. Za gamsa in za lovca so pogoji isti, drug drugega ne marata ugledati, vendar je gams še vedno na boljšem, ker ima nos, ki ga človek nosi takorekoč samo za okras.

Daljnogledi so pazljivo ošinjali vse podrobnosti vidnega pobočja. »Oho, ga že vidim! Pravkar je vstal, na isti polici je, kjer smo ga pustili sinoči!« Je vzkliknil Lev in že je Jože uperil svoj daljnogled v pravo smer.

Potekali so trenutki vroče lovske nestrpnosti. Vodnik je z ostrimi pogledi otipaval vse značilnosti, ki so potrebne za dovoljenje, da bi ga gojitveno pravično vzeli iz tropla.

Rogač je stal strumno vzravnan visoko na skali; v ozadju je bila nebesna sinjina. Rahlo ga je ošinjal sij zahajajočega sonca. Konture lepega telesa so se razločno odražale na obzornem ozadju. Oprezno se je oziral na vse strani, če morda ni čez noč nastalo kaj novega v njegovem kraljestvu. Potem pa je sproščeno sklonil glavo in pomulil nekaj kosmičev skromne planinske paše; se zopet vzravnaval, na hitro ponovno razgledal, nadaljeval s pašo in se obenem počasi obračal, kakor da bi si pisal testament.

Jože ga je ogledal z vseh strani in ocenil do podrobnosti: »Gospoda, ne more biti nobenega dvoma, da ne bi bil prav tisti, ki ga iščemo! Poglejta ga, kako krasna žival je to! Tudi roglič so zelo lepo oblikovani. Vsteti jih bom moral med najlepše v svojem revirju. Hudo mi bo po njem! Toda vama je določen... Zadnje čase je postajal napadalen. Vedno bolj je preganjal mladince; pa ne samo ob določenem času. Mnogokrat tudi izven prskove dobe.« Nekako tako se je opravičeval pred lepo živaljo, preden je izrekel smrtno obsodbo in je nadaljeval. »Moral se bom posloviti od njega. Poznava se že mnogo let. Vedno se je zadrževal na določenem terenu. Če se je kdaj iz kakršnihsibodi razlogov včasih umaknil s svojega območja, nikdar ni izostajal za dalj časa; vedno znova se je vračal. Ljubosumno je čuval svoj rajon. Imel je prisojne in senčne strani. Samo še dva podobna očanca imam. Oba kraljijeta onstran najvišjega grebena, po katerem poteka razmejivna črta med njihovimi kraljestvi. Za njim bo nastala praznina; pa le za nekaj dni. Kmalu bo naslednik opazil, da ga ni več in bo zasedel njegov prestol!«

Gams je mirno mulil travo, ki je bila rahlo orošena s planinsko roso. Jože je prenehal s šepetajočo izpovedjo. Gosta se nista mogla otresti sumnjiven, da je dolgo pripovedovanje najbrže imelo dvojni namen. Prikazati gamsa v čimbolj častiljivi luči; v globini razmišljanja pa so gotovo tičale korenine težkega slovesa, morda celo prikrita želja, da bi se obsojenec pognal v beg in se umaknil smrti, ki mu je tako nihče ni želel.

Nekaj nerazumljivega, paradoksnega tiči v lovčevi naravi; ubija tisto, kar najbolj ljubi. Toda lovčev ugonabljanje ni združeno z željo zadati smrt zaradi sovraštva. To je zadostitev prastaremu nagonu, ki je podedovan, kakor so mnoge druge lastnosti. V krutem dejanju se odraža nekakšno zvišeno doživljanje, ki je oplemeniteno z nečem nerazumljivim, v lovčevem čustvovanju zvišenim. Doseči nekaj nevsakdanjega, združene s posebnimi spretnostmi. Tako je čustvovanje pravega lovca in tako naj ostane za vedno...

Nastali so trenutki tišine, nekakšne zamaknenosti, doživljanja globljih lovčevih nagnjenj. Za hip je bilo vse utrušeno v enem samem bitju in njegovem sloveno življenje, smrti, tajinstvena svečanost planinskega lova...

običajno za enega gosta, midva pa sva dva!« Tako je prekinil molk in tolažil sina, ki je bil prevzet po dogodku in občudoval uspeh, obenem pa mu je bilo morda malo hudo, da ni bil on na očetovem mestu.

Ko je Jože zasopih pritvoril plen do preže, je snel s klobuka smrekov vršiček, ki ga je spotoma odrtingal na grmičku. Orosil ga je v kapljicah krvi, ki so polzele iz rane, ga po običaju na klobuku ponudil uplenitelju in čestital: »Po približni presoji je od preže do nastrela okrog stoosemdeset metrov. To je že ugledna daljava, ki jo zmore le dobra cev in ostro oko. Pa še odlični strel, v sredino zadeto pleče. Zadovoljen sem, da imam dobrega strelca za gosta. Mnogokrat se mi primeri, da moram ranjeno zastreljeno divjad iskati po zaraslih kotanjah, kjer se ranjena v trpljenju skriva in trpi... Težek je, kar takoj ga bomo raztelesili. Bomo lažje nosili in korak bo varnejši, posebno tam, kjer moramo prečkati drsno melišče.«

Jože je položil gamsa na zgajeno in izprano skalo, mu stopil na zadnja kopitca, Lev pa je natezoval truplo za prednje noge. Hitro so sledili rezi in za čas so bile telesne votline izpraznjene. Samo prestreljeno srce so spravili v vrečko: »To bomo nocoj povečerjali pri krstu.« Je še dodal Jože in stlačil nesrečno žival v poseben nahrbtnik, ki je bil nepremočljiv in je služil za take namene.

Sonce se je vzpelo že visoko nad obzorje in bizarno ožarjalo skalnate vzpetine in najvišje vrhove, ki so kakor pozlačeni odbijali njegove žarke.

Na platoju pred kočjo so opravili še zadnja običajna opravila. Slikali so uplenitelja z lepim plenom in Jože je odžagal lepo rogovje. Ocenitev se je približala vrsti vrhunskih trofej. Vsi trije so bili veseli in zadovoljni.

S skromno malico so zaključili uspešno predpoldne in legli k počitku. »Danes bomo obedovali ob treh. Potem spočiti krenemo v nasprotno dolino. Tam je še en samotar, ki je bil določen vama. Ni tako zanesljivo privezan, kot današnji, vendar se zadržuje večinoma v istem predelu. Upam, da ga ne bo težko najti. Poskusili bomo. Morda uspe.« Je odločil vodnik.

Ure lepega dopusta so se hitro iztekale. Zadnje popoldne je bilo vreme nekoliko spremenljivo. Večji in manjši oblaki so visoko na nebu polzelji. Zahodi proti vzhodu in hiteli zakrivati še dokaj toplo sonce.

Pot v nasprotno dolino je bila utrudljiva. Najprej od kočje navzdol, potem zopet navzgor, malo po položnem in končno strmo v hrib po planem melišču, koder jih je sončna vročina z avgustovsko pripeko dvakrat pregrevala, ko jih je obsijala direktno in ko se je odbijala od pregretega prodca. Oznojeni so se ustavili na skalnatem ovinku. Grm alpskega rododendroma jim je nudil majhen zaslon. Od tam od tam je bilo treba premotriti dolino in vsa pobočja, ki se pregledno stekajo v isti dolinski useki.

Na koničastem vrhu najdaljšega melišča pod navpično kamnito steno je Jože opazil nekaj živega. Po podrobnejšem opazovanju z močnim daljnogledom je spoznal iskanega samotarja. Blizu vrha strmega melišča je na enem obrobku rasel ozek zelen pas. Tam se je gostil s sladko planinsko travo.

Vse naokoli je bilo spokojno, nikjer na tleh ni bilo videti nikakega življenja. Le tu in tam je kaka ptica preplavala nebo od enega do drugega grebena z obeh strani strmo usekane udorine. V spodnjem koncu udarine je proti zahodni strani zajedena manjša stranska dolinica, katere dno je bilo skoraj v

Razstava likovnih del Aleške Farazin

Člani likovnega kluba Slovenska Bistrica se vse uspešneje vključujejo v kulturna dogajanja občinskega središča, pa naj gre za njihov nastop v krajevni skupnosti ali v delovnih kolektivih. Med delovnimi kolektivi bistriške občine ima največ razumevanja za sodelovanje s kulturnimi dogajanjem v življenjskem okolju, tudi izven tovarniških zidov, delovni kolektiv IMPOL, v katerem je zaposleno tudi največ občanov.

V teh dneh v razstavnih prostorih delovnega kolektiva IMPOL razstavlja mlada in perspektivna članica kluba likovne umetnosti Aleška Farazin, kateri pa to ni prva predstavitev svojih del javnosti. Tokrat je razstavo posvetila praznovanju 8. marca.

Aleška Farazin se je rodila 8. marca 1960 v Mariboru, kjer jo je

še kot majhno deklico k likovnemu stvarjanju usmerjal dedek. S presentivjo v Slovensko Bistrico pa ljubezen do likovnega izražanja pri Aleški ni upadla. Nasprotno, ob spodbujanju likovne pedagoginje Pavle Rozman na OŠ Pohorski odred Slovenska Bistrica je svoje znanje izpopolnjevala in se kot mladi talent udeležila tudi Male Groharjeve slikarske kolonije. Leta 1974 je postala članica današnjega kluba likovne umetnosti v Slovenski Bistrici, kar ni bilo nič nenavadnega, saj je pomemben del svojega življenja posvetila prav opazovanju življenja okoli sebe in slikanju istega v raznih tehnikah na številne podlage. Danes je Aleška Farazin že absolventka pedagoške akademije v Mariboru, njeno področje pa je prav likovno ustvarjanje. Med

šolanjem na gimnaziji Miloša Zidarskega v Mariboru je obiskovala tečaje praktičnega znanja s področja likovne vzgoje pri profesorju Kotniku. Svoja strokovna znanja pa je širila in še širi pod mentorstvom profesorjev-akademskih umetnikov Bojana Golja in Ludvika Pandurja.

Najraje slika svet, kakršnega vidi, resničnega, barvitega in zanimivega. Njen pogled in čopič pa najraje segata po naravnih motivih. Te najraje izraža v grafiki, slikarstvu pa tudi v kiparstvu. Poseben čas pa namenja batik, indonezijski barvarski tehniki tiska na blago. Slikanja na blago, vzorčenja, nanašanje vzorcev z voskom in drugo.

Medtem ko se je doslej Aleška Farazin s svojimi deli udeležila predvsem skupnih razstav članov

ljubiteljev likovne umetnosti kluba v Slovenski Bistrici pa je 15. marca v prostorih delovnega predstavlja skupno prek 20 del v tušu, tisku z lepenco, linorezu, slik s flomastrom. Največ del pa je predstavila v izvedbi batik in slikarstvu. Med njimi zavzemajo posebno mesto tihožitja.

Prva samostojna razstava Aleške Farazin je pokazala njeno visoko likovnega izražanja v različnih tehnikah. To pa so potrdili tudi številni obiskovalci razstave tako ob njeni otvoritvi kot tudi v naslednjih dneh. Razstava v Impolu bo odprta do 15. aprila in bo tako dala priložnost prav vsakemu zaposlenemu v tem kolektivu, da se seznani z deli, ki izražajo mladost in svežino izražanje njene in našega življenjskega okolja.

Mlada umetnica Aleška Farazin.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Med prvimi, ki so v knjigo vtisov zapisali mnenje je bil tudi njen profesor akademski slikar Bojan Golja.

Folklorni večer v Beltincih

Minulo soboto je bilo v Beltincih srečanje treh folklornih skupin v počastitev 45-letnice delovanja in organiziranja te kulturne dejavnosti v tem kraju. Kot gostje so sodelovali člani folklorne skupine „Planina“ iz Sel na Avstrijskem Koroškem in FS „Anton Štrafela“ iz Markovec, ki je prav tako lansko leto slavila 45 let svojega delovanja.

Člani folklorne skupine »Anton Štrafela« Markovci na enem od svojih številnih nastopov.

Folklorna skupina Beltinci tesno sodeluje s tema obema skupinama in prav zato sta bila ta večer sodelavca folklornega nastopa. Najprej so prikazali plesalci iz Sel izvirne koroške ples, med katerimi je bilo tudi nekaj ženskih plesov. Zatem so nastopili ljudski pevci in pevke iz Zabovca in Markovec, ki so poleg domačih pesmi prikazali tudi že pozabljen kmečki opravila. Nekaj štajerskih plesov so zaplesali člani FS „Anton Štrafela“. Prireditev pa so zaključili domačini z otroško in odraslo skupino ter ljudskimi pevci in godci.

Ob koncu je predsednik združenja folklornih skupin Slovenije podelil članom FS Beltinci folklorna priznanja. Zlato značko sta prejela Milica Sadl in Boris Zalig. Najvišje priznanje za folkloro in to plaketo pa je sprejel ansambel oz. kot pravijo po domače banda Miško Baranja-Kociper.

Folklornemu večeru, ki je bil v prostorih osnovne šole Beltinci, je prisostvovalo veliko število gledalcev, ki so tako skupaj z nastopajočimi potrdili, da v tej vasi skoraj v vsaki hiši pojejo in plešejo.

OP

DRUGI IN TRETJI DRUŽBOSLOVNI DAN NA SDŠ

Spoznavanje starega mestnega jedra

V sredo, 28. četrtek, 29. marca 1984 so učenci tretjih letnikov družboslovno-jezikovne smeri na Srednji družboslovni šoli D. Kvedra v Ptuj izvedli drugi in tretji družboslovni dan.

Odločili so se za spoznavanje starega mestnega jedra v Ptuj. Raziskovali so bivalne pogoje in socialno strokturo stanovalcev starega dela mesta.

Prvi dan so delali na terenu. Razdeljeni v skupine so anketirali stanovalce in obenem kartirali stare dele Ptuja. Naslednji dan so se zbrali v šoli. Poslušali so predavanje arhitekta Marjana Berliča, ki je govoril o prenovi starega mestnega jedra v Ptuj, o problemih, s katerimi se srečujejo pri tem delu in o možnostih spreminjanja socialne in ekonomske strukture prebivalstva v mestnem jedru. Z obnovo starega dela mesta bi pridobili mnogo novih stanovalskih površin, ki ne bi bila mnogo dražja od novo zgrajenih stanovanj, vendar prav tako funkcionalna in privlačna. To nam dokazuje obnovljena hiša št. 4. V Prešernovi ulici. Na stavbi niso preuredili samo pročelja hiše kot je to v navadi, ampak so posegli tudi v notranjost hiše in s tem izboljšali stanovanjske pogoje v tej stavbi. Po predavanju so posamezne skupine poročale o svojem delu na terenu in rezultatih, ki so jih ugotovile. Nato so učenci pod strokovnim vodstvom prof. Anice Kvas-Predikar in prof. Janje Terbec statistično obdelali vse zbrane podatke in jih pripravili za glasno desko, saj želijo svoje delo predstaviti širšemu krogu učencev.

Pri analizi zbranih podatkov, so ugotovili, da v starem mestnem jedru bivajo predvsem stanovalci z nizkim ekonomskim statusom. Izobrazna struktura je v povprečju nizka, saj ima večina stanovalcev končano le osnovno šolo, nekaj stanovalcev ima končano srednjo šolo, najmanj pa ima višjo ali visoko izobrazbo.

Stanovalci so s stanovanjskimi pogoji dokaj zadovoljni, moti jih le slabo vzdrževanje stavb, slaba komunalna ureditev mesta, saj jih ima veliko vodovod le do dvorišča ali hodnika, kar pa je zelo nepraktično, še posebej za starejše in bolne stanovalce. Nekaj pripomb je bilo tudi zaradi sanitarnih prostorov.

Učenci so s takimi oblikami družboslovnih dni zadovoljni, saj je delo na terenu zanimivo in raznovrstno, pa tudi izbrana tema je bila za učence zelo zanimiva.

Srečko Lovrenčič

TILČKA KOLARIČ IZ OBREŽA

Zapisala se je dvema dramskima in trem folklornim skupinam

Nekaj toplega, a človeško globoko občutnega te prešine v tistem zadovoljstvu, ko zveš, da je bil deležen priznanja najvišje veljave nekdo, ki si v njem že pred leti spoznal posebej nesebičnost in požrtvovalnost v ljubitelski dejavnosti. Se zlasti ti je prijetno, ko spoznaš, da gre za osebo, ki je vse svoje bistvo iz neke, včasih težko razumljive notranje muje, namenila odrskim deskam domačega ljubitelskega gledališča, za osebo, ki se z vso tenkočutnostjo predaja zveneči opojnosti govornice slovenske besede, z njo nesebično oplaja mlajši rod in se nezaadnje . . . z njo tudi plemeniti občinstvo vaškega okolja iz katerega sama izhaja. Besedujem o Tilčki Kolarič iz Obreža pri Središču ob Dravi, ki ji je nedavno tega Zveza kulturnih organizacij Slovenije podelila odličje Svobode z zlatim listom za dejavno spodbujanje kulturnega življenja.

Dovoljen razlog torej, da sem jo ponovno obiskal!

Zdi se mi, da sem jo prvič srečal nekako pred desetimi leti . . . če se ne motim, ob neki slovesnosti, kjer je kot organizator imela glavno besedo. Tilčka je srednje velike postave, od sonca in vetra zagoretega obraza, živahnih oči in nemirnih temnih las. Pravilne poteze njenega obraza zrcalijo mehko njene ženske notranjosti in hkrati tudi odločnost kmečke gospodinje. Njena govorica je tekoča, hitra, a še premalo hitra, da bi lahko dohajala še hitreje misli. Po desetih letih se na Tilčki prav nič ni spremenilo. Taka je, kot ob najinem prvem snidenju, le da so se ji sedaj tu in tam v lase že naselili prvi srebrni prameni.

V četrtem razredu osnovne šole je bilo, se spominja Tilčka, ko so za prihod dedka Mraza pripravljali drobno igrice; Lenčka se je poboljšala. Učiteljci ni bilo treba dolgo razmišljati komu naj zaupa glavno vlogo. Vedela je, da je vloga Lenčke kot nalašč za Tilčko in da jo bo prav ona najbolje odigrala. Ni se zmotila! Niti slutila ni, kaj šele vedela, da je s tem v Tilčki zanetila neusahljivo željo po odrskih deskah, ki se je posiljal nikoli več ne bo mogla, niti hotela znebiti. In potem se je kar nadaljevalo. Recitrala je zdaj na tej, zdaj na oni proslavi in igrala v domačem vseh šolskih igriceh. Brez nje si predstave ni bilo več mogoče predstavljati. Kadar jo je potrebovala, jo je učiteljica vedno poiskala, saj je vedela, da se nanjo lahko zanes. Tako je sčasoma iz Tilčke-ucenke, rasla Tilčka-igralka. Pri dvanajstih, trinajstih letih je več ali manj to čutila kot neizrazno, a vendar že osrečujoče hrepenjenje s kaljo, ki se je kasneje razrasla v cvet in obrodila obilen sad.

V bogati domišljiji še nedozoretega dekliča, so se ji venomer mešali občutki med realnostjo življenja in dogajanjem na odru. Nema lokdaj je sama sebe zalotila, da zre na svet okoli sebe z drugimi očmi kot njeni sovrstniki. Predmete, ki so jo obdajali je doživljala kot kulise, sošolce in ostale vaščane pa kot igralce, ali staliste v igri, kjer sama igra glavno vlogo bleščeče carične žalostnega obraza. Žalostno pa je tudi njeno ljudstvo, ker ona trpi. Mnogi

poskušajo zvabiti smehljaj na njen sicer lepi obraz, vendar se to posreči le postavnemu princu iz daljnje dežele. In sedaj so vsi srečni . . . sledi hrupna poroka na dvoru . . . zastor pade . . . vihar aplavz! A ko se je privid razblinil, je bila spet sredi trde kmečke resničnosti. Naslednji trenutek je že morala v šalo h kravam.

Minila so šolska leta in Tilčka je ostala doma — na kmetiji. Še bolj je morala poprijeti za delo kot prej. Toda v sebi je še vedno čutila nezadržno željo za odrom in soju reflektorjev. Vpisala se je v Prosvetno društvo Središče, nato

vasi ni nikoli velik, imela posebno srečo. Celotno vlogo je lahko razdelila tako, da so se prav prilagale značajem in figuram nastopajočih.

Sama je igrala Lužarico. Zahvaljujoč vsem igralcem, ki so do poslednjega razumeli in v globini duše občutili Cankarjevo sporočilo, je bil Kralj na Betajnovi doslej najbolj uspešno uprizorjeno delo na njihovem domačem odru.

Tukaj naju je zmotil prihod dveh mladih čednih, še dokaj urejenih Rominj iz bližnjega Trnovca, kjer si je to ljudstvo nomadov postavilo svoje šotorišče. Vstopili sta v kuhinjo kot doma-

poldnevu. Tilčki se je bržčas mudilo h kmečkim opravilom, meni pa na Ptuj. Zato sva zavila še na folklorno dejavnost. Ustanovitev folklorne skupine sovpada z ustanovitvijo Kulturno prosvetnega društva leta 1974. Na razpis, ki ga je Tilčka poslala vsem mladim, se je proti pričakovanju odzvalo kar enajst parov. Ker takrat še niso imeli lastnih prostorov, so vadili v strojni lopi, ki je stala tam, kot danes dom kulture. Začeli so s ples: kot: šotiš, šamarjanka, zibensrit, rašpla pa ščeglešček . . . torej tisti, ki jih je Tilčka nabrala in zapisala v vasi ter neposredni okolici. Naslednje leto so že pripravili folklorno srečanje, ki se ga je kljub številnim vabilom, udeležila le folklorna skupina iz bližnjega Nedeljšča v sosednji republiki.

Danes, ko so srečanja že tradicionalna, se jih udeležujejo skupine iz domačih vseh slovenskih pokrajin. Se zlasti je zvest vsakoletni obiskovalec Gorenjska folklorna skupina iz Mojstrane, s katero so obreški plesalci celo pobrateni.

Obreški plesalci so najprej nastopili v okviru vsakoletnih kulturnih prireditev pobratenih občin, sledili so nastopi na Ptuj in nato 1977 na smotri folklorne v Zagrebu, s čimer so se jim pravzaprav odprla vrata v svet. Prihodnje leto jih že vidimo sodelovati v Avstriji na veliki mednarodni prireditvi Evropa pleše, leta 1980 pa v Københavnu na Danskem, kar jih je veljalo ogromno denarja. Tretjino stroškov je prispevalo društvo, dve tretjini pa vsak sodelujoči iz lastnega žepa. Vendar še danes ni nikomur žal. Zatem so nastopili še v Stuttgartu, od tam jih je pot vodila v Koerten, kjer so na poroki ene izmed zdomk iz ormoške občine uprizorili pravo pravcavo štajersko gostovanje z vsemi pripadajočimi obredi. To so v glavnem njihovi večji nastopi in gostovanja; vseh ostalih manjših v kraju, ali zunaj njega pa je docela nemogoče naštevati.

Vse, kar je Tilčka v zadnjih dvajsetih, petindvajsetih letih storila za razvoj ljubitelske dejavnosti v domači vasi, ali za družbo, kot sama pravi, je storila z veliko meo samoodpovedovanja zdaj družini, zdaj kmetiji. Da bi otroci ne bili preveč brez nje, jih je že v zgodnji otroški dobi potegnala za seboj . . . na oder . . . med plesalce. A večkrat ji je bilo pri duši tako, da bi najraje vse skupaj „ta hitila“, še zlasti, ko so se nakopičenim domačim težavam pridružili še ozkostružni iz njenega okolja in ji začeli metati polena pod noge. Takih namreč, ki težko prenašajo uspehe drugih, nikjer ne manjka! Toda pogled na deco iz dramskega krožka, ki ga je vodila, na njihove pričakovanja polne oči, jo je spet opogumil, da je vztrajala in številnimi uspehi, „polenarjem“ prizadajala poraz za porazom.

Da, da, Tilčka se je v svoji nesebičnosti zapisala drugim, zapisala se je dvema dramskima in trem folklornim skupinam, ki pod njenim vodstvom redno delujejo in vadijo. Želje in tiha hrepenjenja iz dekliških dni so prerasla v resničnost.

Besedilo in foto: I. C.

Tilčka Kolarič — kmetovalka, igralka in folkloristka

postala članica dramskega krožka pri Gasilskem društvu Obrež vse dotlej, dokler 1974 ni bilo ustanovljeno Kulturno prosvetno društvo Obrež z dvema sekcijama:

dramsko in folklorno. Takrat so jo izvolili tudi za predsednico in funkcijo opravlja še danes.

Zivljenju ljubitelske igralkе vaškega odrs, se je predajala z vsem svojim bistvom in mladostnim žarom, še zlasti, ko se je lotila tudi režije. Težko bi bilo naštet vse dela, v katerih je Tilčka nastopila kot igralka, ali kot režiserka. Nekatere med njimi pa ji bodo za vedno ostale v spominu kot recimo: „masovka“ Lepi janičar, glavna vloga v Goldonijevi Krčmarici Mirandolini, glavna vloga v Vidi Grantovi itd. S posebno ljubeznijo pa se spominja režije Cankarjevega Kralja na Betajnovi.

Takrat je pri izboru igralcev, ki na

či . . . brez trkanja in prosili za karsibodi. Tilčka jima je v bisago, ki jo je nosila mlajša, natrosila nekaj kilogramov krompirja, vsaki vrezala dober kos kruha in ju še nahranila povrh. Toda kaže, da to še ni bilo dovolj, kajti starejša je poprosila:

„Tilka, bi ti meni mogla dati dva čerlena (rdeča) . . . za doktora znaš . . . ja ti socialno nemam. Bum ti zato v jesen došla kuruzo brati, ve (zdaj) ti znam gde ti hiža stoji!“ Tilčka je pobrskala po denarnici, ustregla prošnji, vedoč, da bo Rominja do jeseni že pozabila kje ji „hiža stoji“. Da, tudi to je Tilčka!

Po enournem obisku sta Rominji odšli, najin pogovor pa ni bil več docela tako sproščen, kot pred njunim prihodom. S krajkomo očesa sva oba pogledovala na uro, ki se je že kazala proti

PUSTOVANJU IN DNEVU ŽENA NA ROB

Post festum — po praznovanju

Mesec, ki se je pričel kar z dvojnimi „praznovanjem“, se pravzaprav že izteka, vendar najbrž ni prepozno napraviti nekako bilanco teh dogodkov.

V mislih imam pustne prireditve od 3. do 6. marca ter prireditve ob letošnjem dnevu žena (8. marca). Kurentovanja v Ptuj si sicer leta nisem ogledala, niti karnevala, saj kot Markovčanka občutim kar nekako nostalgijo po časih, ko so koranti še pozvali po naših vaseh, vmes se je od hiše do hiše zaletavala ruska, na dvorišča so prikičirali piceki in kúrike, v kuhinjah zaplesale vile in prvo brazdo na dvoriščih zaorali orači med svojim ubranim petjem. Časi se spreminjajo, novo izpodriva staro in vsi omenjeni pustni liki so se skoraj povsem preselili v Ptuj in njegove etnografskoturistične prireditve. Zato so bili pustna (oz. mastna) nedelja, pa ponedeljek (mali fašenk) in celo sam pustni torek nenavadno mirni prav tu v Markovcih, od koder izvirajo vsi omenjeni preganjalci zime in prinašalci rodovitnosti v novem življenjskem letu (od pomladi do nove zime). Šele v torek popoldan so ceste vsaj nekoliko oživele in se napolnile predvsem z nenašlemljenimi opazovalci, ki smo se razveselili prav vsake maskare, pa čeprav nima z ohranjenimi pustnimi maskami prav nobene zveze.

Pri nas v šoli smo skušali dodati pustnemu torku nekaj etnografske vsebine (dan smo celo imenovali etnografski), vendar moram zdaj ugotoviti, da se je zamisel nekoliko izjalovila. Sicer smo se dogovorili, da bi naj vsak razred (dudek) pripravil kako etnografsko skupino (npr. piceke, rus, vile...), vendar se vsi očitno za to niso navdušili in zato v telovadnici, kjer bi se naj skupine predstavile, tudi ni bilo pravega vzdušja. Ne nameravam se posipati s pepelom (to tako bolje opravijo drugi kritiki), želim pa predstaviti svoj delež pri tej etnografski prireditvi. Z učenci obeh 5. razredov smo se dogovorili in sestavili 4 skupine, ki naj bi predstavile predpustna opravila (dolgi zimski večeri nekoč — brez televizije). Učenci so radi prinesli vse potrebno: „krničke“, čebulček, bučnice, kurje perje... ter od svojih starih staršev

poizvedeli, kako so ta opravila potekala. Tudi jezički so jim vsaj na vajah kar gladko tekli in to po domače (v narečju), na sami prireditvi pa jih seveda nismo mogli prav slišati zaradi hrupa in tudi „potrpljenja“ nismo imeli (ne tisti našlemljeni in drugi, v civilu). Malo smo bili najbrž vznemirjeni tudi zaradi snemanja za naše šolske televizijske gledanje — povabili smo namreč tov. Mišota Potočnika iz Srednješolskega centra v Ptuj, ki je res prišel in posnel nekaj prizorov, vendar je in razpoloženje pustnega torka v naši osnovni šoli. Naj se mu ob tej priliki ponovno zahvalimo, prav tako njegove-mu pomočniku.

In kaj je lahko posnel? Skupino korantov, ki se v šolski telovadnici seveda niso mogli sprostiti tako kot jim je sicer ne le dovoljeno temveč celo „zapovedano“; s katero se je sprehodil med tremi omizji, kjer so tri skupine učencev v starih kmečkih oblačilih predstavljale naslednja zimska opravila: 1. lušenje košic; 2. pucanje lukeca in 3. skubljenje perja (ob originalnost izvedbe in izvajalcev se je in se morda še bo kdo obregnil, a naj ga zavrnem: „Le čevlje sodi naj kopitar“ — saj verjetno razumemo pomen tega Prešernovega verza?). Na prizorišče je prišla še skupina vil, zaradi katere bi najprej omenjene skupine „presenečeno“ spoznale, da je že „fašenk“ in kmalu se bo začelo delo zunaj, na polju, v gredah, po vrtovih... Tudi orači so zaorali svojo simbolično brazdo, med mizami so se sprehodili (sicer maloštevilni) „gostuvanci“, nekajkrat je poskočila rus in etnografski del je bil s tem izčrpan. Snemalec Mišo je zabeležil še nekaj splošnega razpoloženja — ples v maskah, malica, drendaj maskar.

To je bil torej naš pustni torek — etnografski dan. Morda res ne povsem dodelan, vendar je že Vodnik zapisal na račun svojih Pesmi za pokušino: bodo vsaj drugi imeli kaj popravljati za menoj! Enako velja za vse tiste, ki smo letos karkoli napravili za opisano prireditev; prihodnja bo gotovo boljša (nasveti, pomoč tistih, ki so napake lahko bolje videli, saj so jih opazovali ob strani).

Že v uvodu sem zapisala, da bo govora tudi o

dnevu žena, ki je imel letos nekam „neresno“ obeležje že tako, ker smo ga uradno praznovali le dva dni po pustu (najbolj noremu dnevu v letu), neuradno pa marsikje v soboto, 10. marca, ki so si ga moški lastili kot svoj dan (trpečih mož).

V našem kolektivu smo se že v tednu prej dogovorili o proslavi (z učenci smo pripravili priklupen kulturni program) in družabnem srečanju, ki je bilo primerno skromno, a vseeno veselo. Na obe prireditvi smo povabili tudi naše upokojenke, ki so se rade odzvale in obujale spomine na delovna leta med nami in šolarji. Na pobudo OOS na šoli so se vse delovne žene našega kolektiva odločile, da del finančnih sredstev namenjenih praznovanju (skromna darila) namenijo akciji MAMOGRAF ter se tako pridružijo množicam vseh tistih, ki so se odločile, da tudi ptujski bolnišnici omogočimo nakup te resnično koristne aparature.

Vendar je prav ob tej akciji ostalo v nas nekaj grenkobe. Ne, resnično nam ni žal (oz. govorim lahko predvsem za sebe samo) denarja, ki smo ga žrtvovali, saj bo to navsezadnje v našo korist, v dobro našemu zdravju (in dokler smo zdrave, lahko tudi delamo in smo najbrž tudi koristne). Grenki priokus daje plemeniti akciji le zavest, da smo bile pri tem osamljene, da se nam niso pridružili naši delovni in življenjski tovariši, saj je bila akcija še zastavljena tako. V marsikateri družbi sem v teh dneh slišala naslednje mnenje: ali bi ne bilo lepše in prav, da bi za mamograf zbrali sredstva vsi delovni ljudje (ali celo le moški) in ga poklonili ženskam za praznik? In morda še ena „pretirana“ ideja: kadilci, ki tudi nekadilcem „darujejo“ toliko škodljivega dima, bi naj za dan žena pokadili nekaj cigaret manj in s tem napravili dve koristi obenem: manj strupa v zraku, 10 dinarjev več za mamograf.

Praznovanje dneva žena smo v naši KS zaključili s proslavami v posameznih vaseh, kjer so mladi pripravili bogate kulturne programe in s pogostitvijo dosegli, da mati vsaj enkrat v letu ni sama skuhala večerje.

Karolina Pičker

Oblike socialnovarstvenih pomoči

Delavci, delovni ljudje in občani zagotavljajo sebi in svojim družinam socialno varnost s svojim delom. Ko to ni mogoče, uveljavljajo naslednje socialnovarstvene pravice: varstveni dodatek k pokojnini, denarna pomoč za brezposelnost, delna nadomestitev stanarine, štipendija iz združenih sredstev, razlika h kadrovske štipendiji, družbena pomoč otrokom, časna denarna pomoč, rejnina, denarna pomoč kot dopolnilni vir preživljanja, denarna pomoč kot edini vir preživljanja, plačilo oziroma doplačilo oskrbe na domu, enkratna denarna pomoč, plačilo oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu v vzgojnem zavodu, zavodu za usposabljanje, dijaškem domu.

skupnost socialnega skrbstva je v letu 1983 nudila denarno pomoč takole:

— denarna pomoč — edini vir	155 občanov	5.500 mesečno
— denarna pomoč-dopolnilni vir	479 občanov	2.750 mesečno
— časna denarna pomoč	19 občanov	3.436 mesečno
— enkratna denarna pomoč	170 občanov	7.540 dinarjev
— rejnina	118 rejencev	5.026 mesečno
— prehrana v podaljšanem bivanju v šoli	155 učencev	489 mesečno
— plačilo ali doplačilo oskrbe v socialnem zavodu	299 občanov	9.105 mesečno
— plačilo ali doplačilo oskrbe v zavodu za usposabljanje	116 gojencev	7.360 mesečno
— plačilo ali doplačilo oskrbe v vzgojnem zavodu	24 gojencev	11.172 mesečno

Preživetje ne spada pod socialno varstvene pravice, ker so posledica dolžnosti preživljanja. Preživetno plačujejo starši za otroke, če ne živijo skupaj ali so otroci v zavodu ali rejniški družini. Preživetno starši plačujejo dokler se otroci ekonomsko ne osamosvojijo.

Polnoletni otroci so dolžni plačevati preživetje za svoje starše, če ti nimajo svojih sredstev za preživljanje.

Preživetna pripada tudi razvezanemu zakoncu, ki iz objektivnih razlogov ne more sam skrbeti zase.

V letu 1983 je po podatkih Centra za socialno delo Ptuj bilo valoriziranih 1262 odločb o preživetnih za otroke in 82 odločb o preživetnih za odrasle.

A. O.

Opekarna Žabjak, 8. marca 1984:
Vinko Šalamun, Desternik 48; Milan Goričan, Vodnikova 3; Anton Kokol, Kukava 31; Jože Klinc, Žabjak 13; Jože Murko, Podvinci 134; Milan Babosek, Grajena 34; Vojta Veličkovič, Potrčeva 48; Jože Kolar, Senčak 4; Stanko Malek, Žabjak 14/a; Marjan Serdišek, Nova vas 58; Ciril Ferk, Nova vas 23; Alojz Fajt, Cesta Olge Meglič 13; Janko Brmež, Podvinci 70; Martin Duh, Dornava 2; Alojz Košar, Vintarovi 16;

Rogoznica, 8. marca 1984

Branko Berghaus, Dornavska 14; Ivan Horvat, Kicar 111; Branko Goričan, Kicar 140/a; Jože Arnuš, Kicar 45; Franc Ficijan, Sp. Velovlak 45; Franc Viher, Nova vas 106/a; Alojz Žitnik, Dornavska 20; Milan Lazar, Kicar 98; Janez Golob, Kicar 141; Stanko Šori, Kicar 83; Ivan Goričan, Kicar 140; Ciril Žvegla, Podvinci 64; Stanko Vojsk, Kicar 47; Branko Arnuš, Kicar 45/a; Marjan Volgemut, Kicar 49; Simon Anžel, Žabjak 3; Alojz Gregorec, Žabjak 5; Jože Kolarčič, Podvinci 120; Antonija Podhostnik, Sp. Velovlak 23; Franc Ficijan ml., Sp. Velovlak 38; Marija Ficijan, Sp. Velovlak 35; Angela Duh, Kicar 121/a; Slavko Janžekovič, Podvinci 112/a; Dušan Krainec, Jožef Lako 42; Marjan Čeh, Pacinje 33; Jože Fürst, Kicar 28; Roman Svrznjak, Kicar 73; Miran Šori, Kicar 83; Kristina Živkovič, Kicar 135/a; Branko Terbut, Sp. Velovlak 20; Ivana Ficijan, Sp. Velovlak 38.

Gumarna Ptuj, 13. marca 1984:

Marija Kajzersberger, Zihelova 13; Karolina Valenko, Gorišnica 170; Milica Bojčič, Jadranjska 15; Jože Meglič, Špuhlja 61; Franc Emeršič, Veliki vrh 50.

»Olga Meglič«, Ptuj, 15. marca 1984:

Zvonko Ozmec, Placarovi 4; Davorin Štrbal, Gorišnica 92; Stanko Rakuša, Hlaponci 14; Miran Cvilak, Slovenja vas 27; Stanko Plohl, Bratislavci 60; Jože Gol, Gradišče 103; Vladimir Šamprl, Zg. Hajdina 104; Milan Petrovič, Pristava 45; Stanko Čuš, Zamušani 112/a; Milan Čeh, Podvinci 109; Martin Zajc, Hauptmantičeva 4; Andrej Frangež, Osterčeva 7; Emil Toplak, Potrčeva 42; Anica Ljubec, Nova vas 26/b; Marija Jakolič, Mestni vrh 22.

AGIS Ptuj, 20. marca 1984:

Anton Štruel, Kungota 83; Marija Zemljak, Pobrežje 108; Stanka Matjašič, Mestni vrh 44/a; Jože Skok, Velika Varnica 69; Branko Visenjak, Slovenski trg 11; Jože Kozel, Velika Varnica 57; Franc Križnjak, Brezovec 22; Stefan Zdravec, Bezjakova 3; Jože Šlamberger, Slovenja vas 9; Martin Milošič, Špuhlja 38; Milan Arnuš, Podvinci 92; Milan Vodusek, Placarovi 18; Stanko Ivančič, Bratislavci 47; Marko Potočnik, Zg. Hajdina 8; Martin Potočnik, Slovenjgorška cesta 8; avgusta 8; Franc Slatič, Sp. Velovlak 1; Franc Lacko, Drstolja 21;

Anton Čeh, Podvinci 48/a; Jože Krajncič, Nova vas 107; Ivan Bedenik, Dolna 44; Marija Hengelman, Ob Studenčnici 13; Franc Vindiš, Zetalskega Jožeta; Alojz Reberc, Kajuhova 5; Zvonko Matjaško, Vrazov trg 2; Miran Rižnar, Trubarjeva 12; Mirko Šilak, Zg. Hajdina 4;

TGA Kidričevo, 22. marca 1984:
Milan Vrabl, Sp. Hajdina 52; Ivan Princ, Podlože 39; Marjan Vrabl, Zg. Hajdina 36; Vlado Premzl, Kraigherjeva 13; Slavko Matjašič, Cesta Olge Meglič 9; Alojz Purg, Makole 11.

AGIS Ptuj, 22. marca 1984:

Majda Verlak, Hrastovec 49; Silvo Kolarčič, Gomilice 17; Branko Skok, Goričak 24; Darinka Vuk, Mihovci 72; Silvo Čeh, Podvinci 12; Milena Obrat, Zavrč 11; Alojzija Ivančič, Kraigherjeva 33; Anton Primožič, Brezovci 19; Ludvik Leber, Selska 30; Stanko Vertič, Dornava 56; Janez Kocmut, Žabjak 59; Stanko Vražič, Šetale 53; Mirko Rojko, Sp. Velovlak 6; Jože Florjančič, Mezgovci 44; Edvard Skok, Ilčeva 1; Oto Mesarič, CM drevored 17; Martin Majer, Mezgovci 57; Marija Ciglar, Veliki vrh 5; Milivoj Ferencič, Lovrenc 108/a; Milan Petek, Podvinci 68; Ivan Kovačec, Gabernik 6; Slavko Kosec, Desenci 9; Milan Arnuš, Savinova 6; Stanislav Koren, Kraigherjeva 21; Albin Hrepevnik, Potrčeva 14; Terezija Kolar, Peršanova 27; Janez Lačen, Ulica V, prekmorske 7; Martin Golob, Čehova 3; Milan Seidel, Aškerčeva 14; Drago Mazera, Ulica, A. Kavčević 2; Franc Petrovič, Poljska cesta 41; Avgust Kumer, Mestni vrh 31;

TGA Kidričevo, 27. marca 1984:
Branko Ranfl, Podvinci 122; Danilo Lendero, Apače 104; Marjan Primc, Belšakova 45; Vekoslav Širec, Slape 14; Jožica Tumpej, Majšperk 45; Franc Stefančič, Kajuhova 14; Ivan Mazera, Kraigherjeva 27; Franc Majcen, Podlože 40; Katica Smolinger, Lovrenc 85; Feliks Pišek, Apače 118; Jože Kramberger, Lovrenc 27; Stanko Skok, Moškancji 86/a; Darko Ferline, Kidričevo 2; Franjo Petek, Slovenska cesta 9; Alojz Vtič, Sp. Hajdina 128; Jože Turk, Gercja vas 33; Martin Avguštin, Podlože 118; Ignac Kramberger, Placar 65; Janez Bukovič, Trubarjeva 11; Milan Mikša, Mezgovci 61; Anton Zafošnik, Apače 20; Albin Avguštin, Jelovce 23; Anton Kavčević, Apače 23; Janez Gabrovce, Videm 13; Anton Celan, Pragersko n. h; Janez Pišek, Lovrenc 106; Edi Selinšek, Draženci 46; Franc Serdinšek, Župecja vas 27; Peter Bombek, Cesta prolet. brigade, Maribor; Marko Adamčič, Jurčičeva 11; Vekoslav Furjan, Trubarjeva 7; Franc Kajzersberger, Kidričevo 9; Anton Medved, Ptujška gora 10; Bruno Gajser, Cirkovce 62; Stanko Vedlin, Preša 30; Marjan Sakelšek, Mladinska 6; Stanko Munda, Kog 51; Dragoslav Rudolf, Vlahovičeva 9; Anton Belšak, Gorišnica 114; Stanko Soršak, Apače 44.

TRIJE KRALJI

Staro so zamenjali z novo

Že kar dolgo je na robu gozdne jase pri Treh kraljih, rekreacijskem centru prebivalcev občine Slovenska Bistrica, razvnelo razmišljanje vse številnejših obiskovalcev, kaj bo s staro planinsko kočjo v neposredni bližini cerkve Sv. Trije kralji. Mnogi ljubitelji planin so v njej prevzeli lepe trenutke, saj je nudila prenočišča v nekoliko manj ugodnih pogojih, zato je bilo mogoče poskrbeti tudi za obroke tople hrane.

Lansko jesen pa je bilo končno odločeno o usodi te dotrajane planinske hišice. Na njenem mestu je zrasla nova brunarica, ki se je skoraj pravičljivo vključila v življenjsko okolje. V njej je sedaj v zimskih mesecih, ko sezone smučanja pri Treh kraljih kljub pri-

hodu pomladnih dni še ni konec, zopet zaživelo veselje in predvsem občutek prijetnega zimskega oddiha. To velja predvsem za zaposlene v delovnem kolektivu EMMI iz Slovenske Bistrice, ki so omogočili zgraditev v počitniške hišice.

Ob hitrem porastu zanimanja ljubiteljev zimske rekreacije, tako v občini Slovenska Bistrica kot tudi okoliških občin, za smučišča pri Treh kraljih, je to prav gotovo pomembna pridobitev, pa čeprav gre za zaposlene enega od delovnih kolektivov.

Pomemben prispevek pri obnovi planinske kočje pri Treh kraljih, brunarice, ima tudi planinsko društvo IMPOL Slovenska Bistrica kot lastnik kočje, medtem

Skladnosti z okoljem počitniški hišici pri Treh kraljih prav gotovo ni mogoče oporekati.

ko ima delovni kolektiv EMMI Slovenska Bistrica v njem v največje določeno število ležišč in druge potrebne prostore. Tako pri obnovi brunarice kot pri njeni funkcionalni izkoriščenosti se kaže velika mera medsebojnega razumevanja med člani PD IMPOL in delovnega kolektiva EMMI Slovenska Bistrica, kar še enkrat potrjuje, da je s skupnimi

prizadevanji mogoče doseči pomembne rezultate tudi na področju rekreativnega življenja planincev in zaposlenih v neposredni proizvodnji.

Predvsem z veliko mero lastnega dela pa doseči cenin in koristen objekt rekreativnega pomena.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Turnir v malem nogometu Turnišče 1984

Nogometna sekcija pod imenom NK Turnišče-78, ki deluje v okviru Športnega društva Turnišče—Ptuj je uspešno izvedla turnir v malem nogometu. Turnir je bil na sam prvi april, kljub temu dnevu pa se je udeležilo turnirja kar sedem ekip.

Ekipa so se na turnirju razigravale v dveh skupinah. V skupini A je prepričljivo zmagala ekipa iz Hajdoš pred Budino, Pobrežje in Ohridsko obalo. V skupini B, kjer so nastopale le ekipe iz KS Turnišče, je bil vrstni red sledeč:

zmagala je ekipa Lotos pred Sportnim društvom in NK Turnišče-78. Zmagovalca obeh skupin in drugouvrščena ekipa v skupini A, so nadaljevale boj za najvišja mesta na turnirju. Tako so se med seboj pomerile ekipe Lotos, Budina in Klub-13 iz Hajdoš.

Po končanem turnirju je bil vrstni red sledeč: prvo mesto je osvojila ekipa iz Budine, ki ji je to že druga zmaga na turnirjih v tem letu. Drugo mesto je osvojila ekipa Kluba-13 iz Hajdoš in tretje mesto ekipa Lotos iz Turnišča. Četrto

mesto je osvojila ekipa Športnega društva Turnišče; peto Pobrežje; šesto NK Turnišče-78 in sedmo Ohridsko obalo.

Turnir je potekal v prijetnem vzdušju, ogledalo pa si ga je kar lepo število gledalcev, ki so vse ekipe bodrili. Na tem turnirju sta se srečali dve ekipi domačina in to NK Turnišče-78 in Športno društvo Turnišče, ki sta prikazali eno izmed najlepših in borbenih tekem, pa vendar sta se razšli brez zmagovalca z rezultatom 3:3.

ZB

„Pokaži kaj znaš“ v Destrniku

Že nekaj let je v Destrniku, ki ga vodi od takrat, ko smo si v Destrniku zadnjič dali prireditve „Pokaži kaj znaš“. Zato smo se v Destrniku mladiči odločili, da jo ponovno pripravijo.

Ker smo želeli, da bi bila prireditve čimbolj pestra in zanimiva, smo k oblikovanju povabili tudi mladince iz drugih mladinskih aktivov. Na naše vabilo so se odzvali naslednji mladinski aktivisti: Trnovska vas, Vitomarci, Rogoznica, Hajdoš, Cirkulane, Majšperk in Voličina.

Poleg tujih nastopajočih so se gledalcem predstavili tudi domači in sicer iz OŠ „Bratov Reš“ Destrnik, iz MA Destrnik in med nastopajočimi je bil tudi eden izmed krajanov.

Prireditve je bil pestra in zanimiva, saj so se nastopajoči predstavili kot humoristi, igralci, pevci, plesalci in instrumentalisti. Da bi bil odziv na našo prireditev zelo velik, pokažemo tudi to, da je bila dvorana polna navdušenih gledalcev. Gledalci pa niso bili le iz destrniških vasi, ampak tudi iz bližnjih in daljnih krajev, ki so s svojimi aplavzi spodbujali nastopajoče.

Vsak nastopajoči je predstavil najmanj z eno točko, po lastni želji pa tudi z dvema ali s tremi točkami.

Nastopajoče je ocenjevala posebna žirija, ki so jo sestavljali po en član vsakega mladinskega aktiv. Člani žirije so po vsaki izvedeni točki podali oceno od

pet do deset. Ocene so izbrali po lastni presoji. Za končno uvrstitev se je šela izvedena točka, ki je dobila najvišji seštevek ocen. Na koncu prireditve so dobili trije najboljši uvrščeni nagrade in priznanja, vsi ostali nastopajoči pa so bili sodelovalci na „Pokaži kaj znaš“.

Najbolje se je uvrstila skupina glasbenikov iz Voličine. Vokalno-instrumentalna skupina nosi naslov „Klinka“. Predstavili so se z dvema pesmima in sicer: „Lahko noč Marija“ in „Klinka“. S pesmijo „Klinka“ so zbrali najvišji seštevek ocen in so tako dosegli 1. mesto.

Drugo in tretje mesto sta si delili skupina glasbenikov „Mimo vas“ iz Majšperka in Sabina Bauman iz Trnovske vasi. Žreb je odločil komu pripada drugo mesto in komu tretje.

Drugo mesto je zasedla Sabina Bauman, ki je zapela in zaigrala na kitaro pesem „Izgubljeno v vetru“.

Tretje mesto je dobila skupina glasbenikov „Mimo vas“ iz Majšperka, ki so zapeli in zaigrali dve lastni skladbi: „Ljubav“ in „Imel nekoč sem deklico.“

Upam, da bo postala ta prireditve v Destrniku tradicionalna in da se bo ponavljala iz leta v leto.

Morda bo ta sestavek tudi spodbuda za vse tiste mladinske aktivne, ki se tokrat niso odzvali na naše vabilo, da se bodo prihodnje leto.

NM

Razstava ob dnevu MDB

V okviru praznovanj 1. aprila, dneva mladinskih delovnih brigad je v soboto, 31. marca Center za mladinsko prostovoljno delo pri OK ZSMS Slovenska Bistrica pripravil v prostorih Matične knjižnice v Slovenski Bistrici razstavo fotografij, osvojenih odličij in priznanj ter drugih znamenitosti iz dela brigadirjev občinske mladinske delovne brigade Pohorski bataljon. Ta brigada zelo uspešno ohranja tradicije svojih vzornikov že vrsto let. Posebni del razstave pa je namenjen tudi prikazu del in dosežkov pionirske prostovoljne delovne brigade imenovane po najmlajšem borcu legendarnega Pohorskega bataljona Vančku Sarhu.

Razstava bo odprta do 7. aprila. Namenjena pa je med drugim tudi pridobivanju novih brigadirjev tako v mladinsko in tudi pionirsko brigado.

Viktor Horvat

KOŠARKA

Zmaga
v Tolminu

V 19. kolu 1. SKL so člani KK Ptuj gostovali v Tolminu in v srečanju z enajstovrstno ekipo Iskra AET zmagali z 81:73 (43:41). Domačini so dobro začeli in si do 13. minute priigrali šest košev prednosti, 32:26. Igralci in navijači Iskre (bilo jih je blizu 200) so pomislili na zanesljivo zmago. Vendar so se ustili. Ptujčani so prešli na tesno pokrivanje nasprotnikov in jih tako zmedli. Kasneje se je izkazalo, da domačini niso imeli dovolj igralcev za takšen ritem igre. Gostje so v 18. minuti prešli v vodstvo in prvi del odločili v svojo korist.

V začetku drugega dela so bili Ptujčani veliko boljše nasprotnik. Z natančnimi meti Marčiča so v 28. minuti vodili za dvanajstimi koši prednosti, 65:53. Vendar so v nadaljevanju popustili in domačini so se jim nevarno približali. V šestih minutah so razliko znižali le na dva koša. Toda to je bilo vse, kar so v tem srečanju še zmogli. Ptujčani so znova prevzeli pobudo in zanesljivo zmagali. Srečanje sta odločila natančnost pri metih in boljša kolektivna igra Ptuj.

Ptuj: Vlah 16, Damiš 6, Volmajer 6, Marčič 12, Purč 14, Kotnik 16, Dobričević 12, Vučinič.

I. Z.

V SOBOTO S HELIOSOM

V 20. kolu bodo člani KK Ptuj igrali doma in sicer se bodo pomerili z vodilno ekipo lige — Heliosom iz Domžal. Gostje so sicer boljša ekipa, vendar pa se jim domačini kar tako ne mislijo predati. Srečanje se bo začelo ob 19. uri, odigrali pa ga bodo v Mladiki.

I. k.

PTUJ NA DRUGEM MESTU

Objavljena je končna lestvica druge republiške ženske lige. Prvo je Novo Mesto, ki si je tako priigralo pravico nastopa v prvi republiški ligi. Na drugem mestu so članice KK Ptuj, ki so se sicer dobro držale, bile prve po prvem delu prvenstva, vendar niso zdržale. Kljub temu pa lahko računamo, da bo ptujška ekipa tudi v naslednji sezoni med najresnejšimi kandidati za vrh in da ji bo to tudi uspelo.

I. k.

POPOLNI USPEH NAŠIH EKIP

Naše rokometne ekipe so minuli konec tedna igrale doma in zabeležile popoln uspeh.

ROKOMET

DRAVA — RUDAR 15:11 (9:7)

Srečanje v Ptuj bo številnim gledalcem (blizu 200) ostalo v prijetnem in tudi neprijetnem spominu. Prijetno zato, da je Drava zmagala zaslužno, čeprav so gostje na lestvici pred njo in so zelo močna ekipa. Neprijetno pa je bilo obnašanje gostujočih igralcev in zlasti njihovega trenerja, bivšega zveznega sodnika Jekoša. Tako nešportnega obnašanja v Ptuj na ženskih rokometnih tekmah ne pomnimo. Gostujoče igralke in trener so namreč med tekmo grobo žalili oba sodnika, ki se resnici na ljubo nista izkazala. Preveč sta dopuščala nešportno obnašanje in grobo igro Rudarja. Tako je srečanje ob velikem veselju domačih igralcev in gledalcev pustilo zelo neprijeten občutek. Tudi po srečanju, ko so gostje poškodovale vrata v svoji slačilnici.

Do rezultata 4:3 je bilo dokaj izenačeno, čeprav so domačinke zamudile vrsto priložnosti in zastreljale sedemmetrovko. Nato pa

Trenutek z razburjivega srečanja v Ptuj, ko domača obramba ni uspela ustaviti levega krila Rudarja (foto I. kotar)

je prišlo do željene serije. Drave in v nekaj minutah je bilo 9:3. Vendar se je gostujoča ekipa zbrala in z dobro obrambo prišla na celo 9:8. V drugem delu je Drava igrala na izdelane napade, počasneje kot

v prvem delu. Gostjam to ni ustrezalo in domačinke so zasluženost slavile pomembno zmago. DRAVA: Farič, Hentak, Go-

milšek 2, Kmetec, Korošak, Vičar 1, Šteharik, Galun 3, Radanovič 8, Majcenovič, Lah 1, Gregorec. Mladinci Drave pa so s 25:21 premagali Krog. Terbut je dal 9, Habjanec pa 8 golov. I. k.

Velika Nedelja — Rudar 25:24 (12:12)

Srečanje je bilo zelo razburljivo in izenačeno. To potrjuje podatek, da je bil rezultat kar — osemnajst-

krat izenačen. Domačini so imeli zelo težko delo, saj so se gostje iz Trbovelj zelo dobro

držali in bili velikokrat v vodstvu, vendar samo z zadetkom razlike. Deset minut pred koncem pa sta domačinom uspela dva zadetka prednosti. Vendar tudi to ni zadostalo, saj so igralci Rudarja znova izenačili. Domačini so svojo priložnost ob koncu izkoristili in zmagali v zelo pomembnem srečanju, ki si ga je ogledalo blizu 300 gledalcev.

VELIKA NEDELJA: Rosič, Sok 2, F. Cvetko, Rajšp 2, Mesarec 3, Bezjak, M. Cvetko 8, Majcen 6, Rajh, Lah 4, Baklan.

V prihodnjem kolu se bodo igralci RK Velika Nedelja v gosteh pomerili s Prulami.

Pred srečanjem članov so mladi domačini zanesljivo premagali mladince Branika iz Maribora z 29:21.

I. k.

Sok dosega enega svojih dveh zadetkov (foto I. kotar)

ORMOŽ — KRMELJ 35:21 (20:11)

Igrišče Ormoža, gledalcev okrog 150, sodnika Krajnc, Janžekovič (oba Maribor).

Ormož: Gaberc, Krstić 2, Šalamun 1, Hedžet 3, Vukan 1, Hebar 6, Polak 5, Zemljčič 4, Pavlovič 10, Kačičnik 2, Maučič 1, Debeljak.

Že v prvem polčasu so domačini s kombinatorno igro in hitrimi protinapadi popolnoma nadigrali ekipe Krmelja.

V drugem polčasu so domačini povedli z 18 zadetki razlike, vendar so proti koncu tekme napravili priložnost za rekordno zmago. Za dobro igro gre pohvala vsem igralcem, predvsem pa zopet razpoloženemu strelcu Pavloviču (10) ter organizatorjema igre Polaku in Hebarju.

V nedeljo bodo Ormožani gostovali v Krogu. TM

II. SNL — VZHOD: ALUMINIJ — DRAVA 1:0 (0:0)

ZASLUŽENA ZMAGA DOMAČINOV

Stadion Aluminija v Kidričevem, gledalcev blizu 300, sodnik Cvirn (Maribor).

Strelci: 1:0 (70) Nikolič.

ALUMINIJ: D. Škrget, B. Škrget, Zupanič, Bek, Jaušovec, Panikvar (Škrjanec), Koren, Pignar, Nikolič, Krajnc, Špehonja.

DRAVA: Majcenovič, Levanič, Malek, Kralj, Kodrič, Poplatnik (Glodež), Mihelič, Čeh (Hamersček), Vogrinec, Hvalec, Čuš.

Hladno in vetrovno vreme je gotovo vplivalo na obisk. Srečanje je bilo pomembno za obe ekipe. Zaslužno so ga dobili domačini, ki so bili zlasti v drugem polčasu precej boljši. V prvem polčasu nismo videli veliko. Bila je to v večini igra med kazenskima prostoroma, pobudo pa so imeli domačini. V tem delu je imel Aluminij dve, Drava pa eno čisto priložnost, vendar se napadalci niso izkazali.

V drugem polčasu je bilo veliko bolje. Igralci Aluminija so takoj

prevzeli pobudo in igro preselili na polovico Drave. Za začetek je Panikvar zadel vratnico, nato so Dravaši v kazenskem prostoru

Bojan Špehonja, hitro levo krilo Aluminija, pred vrati Drave (foto I. kotar)

dvakrat ustavili Špehonjo, vendar se sodnik ni odločil za najstrožjo kazen. V 70. minuti je Špehonja lepo našel Krajncu, podano žogo

pred vrata Drave pa je Nikolič usmeril v mrežo. Po zadetku je igra postala precej ostra. Tarči sta bila Špehonja pri Aluminiju in Hvalec pri Dravi. Rumene kartone so zato dobili Panikvar, Kralj in Levanič, zaradi vračanja udarca pa si ga je prislužil tudi Špehonja. Aluminij je še naprej imel pobudo, Drava pa na vse kriplje poskušala izenačiti, kar pa ji zaradi dobre obrambe Aluminija, ki jo je izredno vodil Srečko Bek, ni uspelo.

V tej ligi je po nedeljskem porazu Brežic v Mozirju postalo zelo zanimivo. Prve so Brežice (18 točk), Dravinja na drugem in Aluminij na tretjem zaostajata za točko, Drava na četrtem mestu pa za dve. V prihodnjem kolu se bo Aluminij v gosteh pomeril s Stekljarjem, Drava pa doma z El-krojem.

Pred srečanjem članskih ekip so mladinci Drave s 3:0 premagali vrstnike Aluminija. Vse tri zadetke je dosegel Ivan Hentak. I. kotar

Pokali, ki krasijo vitrino v klub — ski sobi SD ZB Jože Lacko v domu JLA Ptuj.

nove, ki bodo delovali v naslednjem mandatnem obdobju. Za novega predsednika je bil izvoljen dolgoletni aktiven član in strellec Branko Skrt, za podpredsednika Savo Kozjak, sekretarja Dragan Rašeta, tehničnega sekretarja Branko Zupanič, blagajnika Milan Vogrinec in orožarja Martin Bedrač, člani upravnega odbora so še Ludvik Pšajd, Miloš Lazič in Gorazd Žmavc. V V nadzorni odbor so bili izvoljeni Srečko Gorkovič kot predsednik in člana Albina Pšajd, Sodniško komisijo pa Veselin Miletič, Djordje Tešić in Nikola Petkovski.

rodnem programu. Kajti tega vprašanja dosedaj še niso rešili niti pri OSZ Ptuj.

Družina je v preteklem letu izpeljala poleg družinskih tekmovalcev še usposabljanje pripadnikov NZ pri TRG! POD! MIP Ptuj in XI. turnir v streljanju, ki se imenuje po narodnem heroju Jože Lacku. Sodelovala je pretežno na vseh tekmovanjih na območju občine Ptuj kljub težavam, ki so j pestile. Kajti v tej družini je opaziti velik padec njenih članov. Seveda ni edina, kajti s tem problemom se ubadajo prav vse družine v občini Ptuj.

Na občnem zboru so razrešili dosedanje vodilne članke in izvolili

Občni zbor strelske družine Jože Lacko Ptuj

V četrtek, 22. marca je v prostorih Doma JLA strelska družina Jože Lacko izpeljala svoj občni zbor. Na njem so z delegati sodelovale vse sekcije, ki delujejo v okviru te družine.

Po pozdravnem govoru in izvolitvi delovnega predsedstva ter potrditvi dnevnega reda se je začela burna razprava o posameznih točkah. Veliko je bilo govora prav o teh, kakšne rezultate je družina dosegla v preteklem letu in kakšne so možnosti vnaprej. Ponovno so sami člani med seboj težiče razprave preusmerili v tekmovalni šport in pretežno kako bo potekalo članstvo strelcev, ki nastopajo v medna-

Središče — Gerečja vas 2:0

Središče: Hlebec, Goršič, Šulek, Dokša, Senčar, Rakovec, Zidarič, Ploh (Košir), Rajh, Zobovič, Horvat D.

Gerečja vas: Lešnik, Turnšek, Kajsberger, Lešnik, Ornik, Žitnik, Hertiš, Rožman, Drevenšek, Stajner, Žitnik.

Po vetrovnem vremenu pred 100 gledalci sta se v derbiju A MNL v Središču pomerila domače moštvo in moštvo iz Gerečje vasi. V nervozni in raztrgani igri je z več športne sreče zmagalo domače moštvo. Do 21. min. se je igralo na sredini igrišča z napakami obeh moštev. V tej minuti imajo prvo resnejšo akcijo gostje. V 30. minuti hiter napad domačinov, Zobovič lepo poda Rajhu, ki ga v kazenskem prostoru nepravilno ustavi Kajsberger in to je enajstmetrovka, iz katere Rakovec doseže zadetek za Središče. Naprej se igra slabo, nepovezano, gostje imajo rahlo premoč, vendar brez pravih priložnosti. Teh so imeli veliko več v zaključku srečanja. V 87. minuti pa napad Središča, Dokša lepo poda do Hunjadina, ta kratko do Horvata in Središče vodi z 2:0. Sodniška trojka Kolarič, Vogrinčič in Hazimali je srečanje dobro vodila.

Pionirji Središča so v predtekmi premagali vrstnike iz Gerečje vasi s 6:1.

TI

Drugi rezultati v A ligi

Markovci — Hajdina 2:2, Skorba — Tržec 2:2, Dornava — Zgornja Poljskava 2:2 in Spodnja Poljskava — Stojnci 13:1.

Pari naslednjega kola: Tržec — Spodnja Poljskava, Stojnci — Dornava, Zgornja Poljskava — Središče, Gerečja vas — Slovenja vas in Hajdina — Skorba. V B ligi bodo igrali: Rogoznica — Osankarica, Grajena — Partizan, Oplotnica — Apač, Kicar — Pragersko in Mladinec — Leskovec, v C ligi pa Draženci — Moškanjci in Podvinci — Zavrč.

I. k.

ODPRTO PRVENSTVO PTUJA V JUDU

NAJVEČ USPEHA
ZA MARIBORČANE

Judo klub Drava je v soboto v Mladiki izvedel tretje odprto prvenstvo Ptuj v judu. Nastopilo je 35 tekmovalcev iz Maribora, Celja, Slovenj Gradca in Ptuj. V posameznih kategorijah so zmagali: do 60 kg: Dvoršak (Železničar); do 65 kg: Sušec (Slovenj Gradec); do 71 kg: Horvat (Branik); do 78 kg: Mohorko (Železničar); do 86 kg: Murko (Drava) in prek 86 kg: Meh (Slovenj Gradec). Ekipni vrstni red: 1. Železničar (Maribor), 2. Slovenj Gradec, 3. Drava, 4. Ivo Reya (Celje) in 5. Branik (Maribor).

Udeležba ni bila na pričakovani ravni, tekmovalci pa so se kljub temu predstavili s solidnimi nastopi.

I. k.

Tečaj za nogometne sodnike

Medobčinsko društvo nogometnih sodnikov pripravlja novi tečaj za sodnike. Prijave sprejemajo do 15. aprila v športni dvorani Mladika, kjer je začasno sedež MNZ Ptuj.

I. k.

Četrto mesto Zdenke Matjašič

Na republiškem prvenstvu v streljanju s serijskim zračnim orožjem je med tekmovalkami in tekmovalci iz ptujске občine največ dosegla Zdenka Matjašič s četrtilnim mestom med članicami v streljanju s puško.

I. k.

Boč in Drava izločena!

V četrtfinalnih srečanjih za jugoslovanski nogometni pokal na območju MNZ Ptuj je prišlo do dveh presenečenj. Tako je Tržec po streljanju enajstmetrovk izločil Dravo, Gerečja vas pa s 4:0 Boč iz Poljčan. Težko je bilo tudi Aluminiju, ki je šele po streljanju enajstmetrovk izločil Spodnjo Poljskavo. V polfinalu je tudi Središče z zmago 2:1 nad ekipo JLA.

I. k.

Program telesno-kulturnih
srečanj

V soboto, 7. aprila bo ob 9. uri v športni dvorani Mladika posamezno prvenstvo osnovnih šol v namiznem tenisu. Ob 19. uri pa pripravljajo prvenstveno košarkaško srečanje med člani KK Ptuj in gosti iz Domžal.

V nedeljo, 8. aprila ob 10. uri bodo mladinke Rokometnega kluba Ptuj odigrale prvenstveno srečanje z ekipo iz Šmartnega. Popoldan pa bodo člani Nogometnega kluba Drava gostili mladince in člane El-kroja iz Mozirja. V predtekmovalju se bodo pomerili mladinci obeh ekip.

Medobčinska nogometna zveza je že sestavila organizacijski odbor za pripravo mednarodnega mladinskega turnirja — SAVARIJA, ki bo od 29. aprila do 1. maja v Ptuj.

Srečko Lovrenčič

SLOVENSKA BISTRICA

Uspeli spomladanski kros

V soboto, 24. marca je bil v organizaciji Atletskega društva Slovenska Bistrica v Titovem parku v Slovenski Bistrici organiziran spomladanski kros, ki je tudi drugi te vrste v kratkem obdobju od ustanovitve društva, ki je bilo ustanovljeno pred nepolnim letom. Že danes pa se kažejo uspehi načrtnega in prizadevnega dela članov, saj so v vrsti že izkušenih tekmovalcev iz sosednjih občin, osvojili vidne uvrstitve v vseh kategorijah. Skupno se je krosa udeležilo prek 130 tekmovalcev iz 11 klubov in društev: občin Slovenska Bistrica, Maribor, Ptuj in Lenart.

V kategoriji mlajših pionirjev je bil najuspešnejši Andrej Polanec iz AK Lenart pred klubskim članom Zvonkom Holdinarjem in domačinom Draganom Tomažičem.

Med mlajšimi pionirkami je bila najuspešnejša Sanda Bedok, AK Maribor, 2. Sanda Logožar, AK Maribor in 3. Nataša Unuk, OŠ Slovenska Bistrica.

Starejši pionirji Matjaž Tramšek, OŠ Slovenska Bistrica; Darko Gabor, AK Lenart in Branko Ježovnik, AK Lenart.

Starejše pionirke: Irena Domino, AK Maribor; Vilma Osojnik, AK Ptuj in Simona Rebergnak, OŠ Poljčane.

Mlajši mladinci Boris Kar, AD Maribor; Bogdan Ješovnik, AK Lenart in Janko Vrečko, AK Slovenska Bistrica.

Mlajše mladinke: Helena Pečovnik, AK Maribor, Veronika Sitničič, AK Ptuj in Danica Cestnik, AK Ptuj.

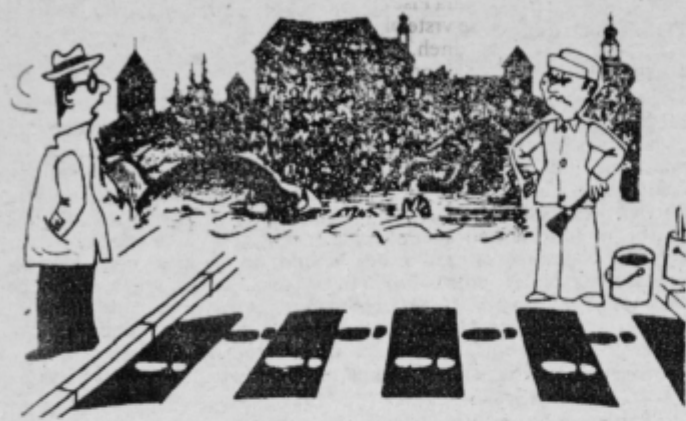
Starejši mladinci Slavko Lehner, AK Lenart; Srečko Zafošnik, AD Slovenska Bistrica in Simon Orešič, AD Slovenska Bistrica.

Starejše mladinke: Petra Miklič, AD Maribor, Brigita Čehli, AD Slovenska Bistrica.

Članice: Jožica Pregl, AD Maribor.

Člani: Simon Janžič, AD Maribor; Franc Zupanič, TVD Hajdina, Jakob Kodrič, TAM Maribor; Franjo Šparaš, Bodočnost Maribor.

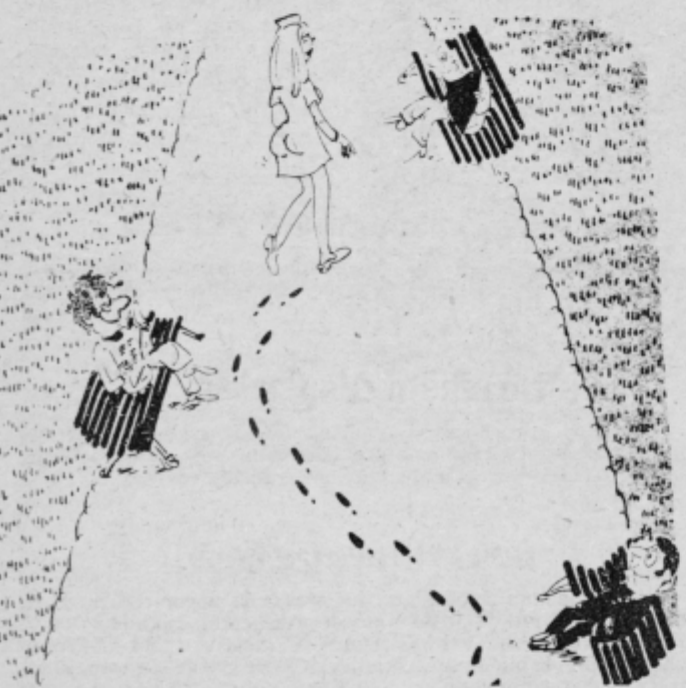
Veterani: Milan Borko, AD Slovenska Bistrica, Silvo Jemenšek, AD venska Bistrica, Stane Vanda, Bodočnost Maribor. Viktor Horvat

HUMOR

Prav vam je, zakaj pa barvate prav takrat, ko grem jaz v službo!

Vaš načrt, tovariš, je sicer dobro sestavljen, vendar je v nasprotju z našim stabilizacijskim programom, saj temelji na željah in potrebah, ne pa na stvarnih možnostih.

Se zadnje upanje

v z n a m e n j u

OD 5. 4.
DO 12. 4. 1984

od 21. 3. do 20. 4.

ZENSKA: Pomladno utrujenost lahko premagate s pomladanskim delom na vrtu ali na polju. V primeru, da teh rekreacijskih možnosti nimate, pomagajte sorodnikom ali znancem. Počutili se boste koristni. Poravnajte stanarino.

MOŠKI: Preveč elektrike ste potrošili, poskušajte štediti, račun bo manjši. Ne prepuščajte se malodušju. Naberite si energije v gorah. Opomin.

od 21. 4. do 20. 5.

ZENSKA: Negotovost preženite z upanjem, zanj se morate boriti vsak dan, da vam pride v navado. Čimprej poravnajte knjige. Z uradno osebo boste imeli opravka. Če ste sanjali kaj slabega, ne verjemite sanjam. Potovanje.

MOŠKI: Spomladansko smučanje vam bo pregnalo skrbi. Sprostite se potrebnimi. Navadili ste jo, da zamuja. Bodite odločni, ne pa grobi. Vabilo.

od 21. 5. do 21. 6.

ZENSKA: Vas vznemirjajo govorice? Nikoli jih ne boste mogli zatreti. Z molkom in mirom boste pripomogli, da ne bodo dolgo zanimive. V trenutku si lahko njega pridobite, negujte svoje čare. Povabite ga v kino. Denar.

MOŠKI: Premalo ste družabni. Negotovost pustite doma. Navorite jo nežno in nevsiljivo. Ugaiali ji boste. Poskušajte z lepim vzgledom učiti. Pismo.

od 22. 6. do 22. 7.

ZENSKA: Razbijte enoličnost z raznolikim in koristnim deiom. Soboto in nedeljo preživite v naravi. Z majhnim šopkom pomladnega cvetja vas bo poskušal razveseliti. Pripravite slavnostno večerjo za njegov rojstni dan.

MOŠKI: Mikavni postajate s svojim optimizmom. Koristno združite s prijetnim. Ne poskušajte nikogar obrekovati. Poravnajte naročnino za časopis.

od 23. 7. do 23. 8.

ZENSKA: Vsakega je treba sprejeti takšnega kot je. Ne nalagajte njemu njegovih in tujih napak. Svojo kritiko oblikujte tako, da bo gradila in nikoli podirala. Svoje mnenje o drugih obdržite zase, lahko so zgrešene.

MOŠKI: Delovna vnaša bo trojno povrnjena. Ne odnehajte razmišljati ustvarjalno. Moč boste utrdili v kritičnem trenutku, ki je navidezni.

od 24. 8. do 23. 9.

ZENSKA: Ne štejte več svojih napak, zaradi njih lahko utonete v negotovost. Težko se je potem dvigniti. Razmišljajte samo o dobrem, da vam pride v navado. Prestižite očitke. Vse možnosti imate, da uspete. Poravnajte dolgeve.

MOŠKI: Nadzirajte svoje zmožnosti. Ne sramujte se svojih čustev. Njej ne ugaja vaša zadržanost. Popustite, da je ne boste odtujili. Poroka.

od 24. 9. do 23. 10.

ZENSKA: Ne razmišljajte samo, uresničite svoje čudovite ideje. O njih ne razpravljajte z drugimi, z dvomi vam lahko uničijo pogum. Obiščite njegove starše. Pogrešajo vas. Regratorova solata naj nadomesti večerjo. Opomin.

MOŠKI: S težavo delate, vitamini vam primanjkujejo. Naberite regrat, zaužijte ga s trdo kuhanimi jajci. Na kratek sprehod pojdite. Trdni spanec boste imeli.

od 24. 10. do 22. 11.

ZENSKA: V nekoga ste prenesli dvom. Obiščite ga. Ustvarjalna misel premaga obrekljivce. Ni uspeha brez vztrajnosti. Poravnajte stanarino. Ne sposojute si denarja. Ne dovolite, da bi vas oguljufali. Potovanje.

MOŠKI: Odložite nekaj odgovornosti na druge. Naučite jih samostojnosti. Ustvarite si prijetnost v sebi, izžarevali jo boste navzven. Ne goljufajte.

od 23. 11. do 21. 12.

ZENSKA: Topli pomladanski dnevi vabijo na trim stezo. Če vas utrujajo večji napor, lahko začnete s kolesarjenjem. Sprotno delo se bo trikratno obrestovalo. Sposobni ste, da uresničite velike želje. Ne pripravljajte se.

MOŠKI: Hočete shujšati? Pravite, da malo jeste, navkljub vsemu se redite? Zajtrk naj bo obilen, kot kosilo. Za malico jabolko, nič za večerjo.

od 22. 12. do 20. 1.

ZENSKA: Preveč zaprto življenje živite. Služba in dom. To je pot, ki jo naredite v enem dnevu in se ponavlja. Enoličnost vas dela plehko in nezanimivo. Če se vam hitro mastijo lasje, jih morate prati vsak teden. Pismo.

MOŠKI: Vztrajajte in zaupajte v svoje zmožnosti. Ne bo zaman. Načrtujte dopust. Če ste še samski, se vam bo nasmešnila sreča, bogata in čustvena.

od 21. 1. do 19. 2.

ZENSKA: Vrnili se bo, ko bo razmisli o govoricah, ki so vajin čustveni svet omajale. Prizanesite mu, ne pripravljajte se z njim, s tem boste še bolj zapletli nespornost. Preveč denarja razmetavate za obleke. Vabilo.

MOŠKI: Staro kramo odpeljite na urejeno odlagališče smeti. Samodisciplina je vsakomur potrebna. Ona vas bo prišla iskat. Bodite ljubezni z njo.

od 20. 2. do 20. 3.

ZENSKA: Vznemirljivi doživljaji se približujejo. Opazuje vas od daleč. Je plah. Pomlad vabi športnike v svoj objem. Premagajte svojo razdraženost, zaupajte besedi mir. Pišite dnevnik, zabeležite današnje počutje.

MOŠKI: Prevečkrat rečete življenju ne. To verigo poskušajte pretrgati. Bodite pripravljeni, kar dajete, to vam vračajo. Trim steza vrača moč.

Štefek, pojdi no malo urejat na vrt, prijateljicam bi rada nekaj povedala še o tebi.

Zdravnik mu je rekel, da sme popiti največ po dva deci na dan, če hoče živeti vsaj še deset let . . . no, sedaj pa ugotavlja, da je že v letu 2010!

UGANKARSKI SLOVARČEK

ARFE = družina španskih zlatarjev nemškega porekla, ki je delovala v Španiji

FATIMA = najmlajša hči pre-roka Mohameda, prababica šitsko-izmailitske dinastije v Egiptu

GRAFENAUER = sodobni slovenski pesnik, kritik, mladinski pesnik in prevajalec (Niko, „Pedenjped“)

ITA RINA = umetniško ime prve slovenske filmske igralka Ide Kravanje („Erotikon“ z Zvonimirom Rogozom)

LANGUSTA = rarog, kot jastog velik morski rak brez klešč, ki živi tudi v Jadranu

RAE = angleški polarni raziskovalec, ki je raziskoval področje na severu Amerike (John)

RAG = ničvreden časopis (angl.)

STEIN = ameriška pisateljica, ki je delovala v Parizu, močno vplivala na „zgubljeno generacijo“ (Gertrude, 1874–1946)

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: Ustnice, derivat, anemona, trofeje, Ren, Savitri, govedarice, nalepka, amarilis, rak, ril, OM, kolonata, VR, Iriona, pujski, član, Rae, Maleš, Brno, Sekelj, Akimoto, Vee, nakana, Ann.

				353	ATEENSKI VODSKO- VODNYI	KOPALNI OTOKI	HOTEL V RADENICHH	PULSKA ZNAMEN- ITOST	IGRALKA KAZIČ	ŠTEVNIK	SMUČ. SKAK. GRINI						
				ŽIGAN SLAD- KOR													
				IGRALKA IDA KRAVANJA													
				IZDELAV. MODELAV. DARILO													
										SPLIT		ENDVAL ALKILNA GRUPINA	STANKO MAJČEN DEL GLAVE	PAJTELJICA	KEAGEL		
				DOPISU V JEDNIK	GORA NA KOBA R. DOM	LANENO BLAGO MUŠKI RAK											
				STRUPEN FLIN			NEMSKI ZLATAR	ANGLO- POLARNI RAZISK	IGRALKA BLYTH	MORSKA RIFA		PAKETI	NEMSKI SKLAD ... IN THISBA				
				NIZVRE- DEN ČASOPIS AČRKA			VRSTA PREFROS PIHAME- DOVA HOI										
																	
							</										

opekarna ptuj

OPEKARNA PTUJ, ŽABJAK 1 obvešča vse, da je prodajni oddelek s skladišči za kupce od 1. 4. 1984 dalje odprt vsak delavnik od 6.00 do 14.00 ure in vsako soboto od 6.00 do 12.00 ure.

V Opekarni Ptuj lahko dobite takoj ali v zelo kratkem času vse dimenzije nosilcev in polnil, vse vrste opek in opečnih izdelkov, preklade ali z drugimi besedami vse opekarske proizvode za gradnjo stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij, garaž in podobno. Vse informacije dobite pri proizvajalcu in prodajalcu Opekarna Ptuj ali po telefonu (062) 772 111 ali 772 119.

Torej za vse kupce obvestilo: prodajalne in skladišča so od 1. 4. 1984 odprta od 6.00 do 14.00 ure in ob sobotah od 6.00 do 12.00 ure.

Delavski svet DO Emona Merkur Ptuj OBJAVLJA

potrebo po delavcu za opravljanje naslednjih del oziroma nalog:

Organiziranje in vodenje poslovanja samopostrežne prodajalne v naselju „Bratje Reš“ (poslovodja)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da imajo dokončano poslovodsko oz. srednjo komercialno šolo
2. da imajo 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih.

Za objavljeno delo je določeno poskusno delo 2 meseca. Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje objavljenih del oz. nalog naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Emona Merkur Ptuj, Murkova ul. 2

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po zaključnem roku za sprejem prijav.

mali oglasi

PRODAJALNIŠKO PEČ za centralno kurjavo ŠTADLER 40.000. Slavko Patekar, Slekovec 7, Ptuj.

NESNICE mlade jarkice, pasme HISEX, rjave 3 mesece stare iz vrst najboljših pasem nesnic. Navajene so na vso domačo hrano, prodam. Dobite jih vsak dan na domu, tudi v soboto in nedeljo. Jože Soršak, Podložje 1, Ptujška gora.

SIDRA za napenjanje stebrov v vinogradih dobite pri METLIČAR, Izdelava kovinskih predmetov, Potrčeva 28, Ptuj, tel. 771-286.

ZASTAVO 750 — vozno, moped APN 4 M — in skobeljni stroj, prodam. Pacinje 6.

PRODAJALNIŠKO 101, registrirano do marca 85. Gorazd Inkret, Kajuhova 11, Kidričevo.

PRODAJALNIŠKO 750, na novo registrirano. Pihler, Mostje 7.

PRODAJALNIŠKO vodno črpalko, 5 stopenjsko z enofaznim motorjem. Roza Žalik, Sobotinci 35, Markovci.

PRODAJALNIŠKO traktor LANZ, 20 konjskih sil. Milan Popošek, Podvinci 13, Ptuj. Ogled od 17. do 18. ure.

FIAT 750 ugodno prodam. Letnik prve registracije 1976, registriran do septembra. Dvoršek, Podložje 83, tel. 794-586.

PRODAJALNIŠKO ŠKODO 105 L, letnik 81. Milan Bedrač, Cirkulane 78, Cirkulane.

ZAPOSLEN FANT nujno išče sobo v Ptuj, Inf. po tel. 773-876 od 19. do 20. ure.

KUPIM 1 tono slame. Naslov v upravi lista.

DEŽURSTVO PREHRAMBNIH TRGOVIN

SOBOTA, 7. aprila 1984 prodajalni SAMOPOSTREŽNA CMD in KEKEC

PRODAJALNIŠKO ZASTAVO 750. Ogled vsak dan od 16. do 18. ure. Naslov v upravi.

BIFE MARJETKA v Borovcih takoj zaposli dekle, ki ima veselje do dela v gostinstvu.

TRAKTORSKI obračalnik SIP SEMPETER, rabljen eno sezono, prodam. Dornava 68.

PRODAJALNIŠKO DIANO 6, letnik 77. Lahko na ček. Ulica 5. Prekomorske brigade 7, stanovanje 1, po 15. uri.

VDOVEC SREDNJIH LET (s sodobno urejeno kmetijo) želi spoznati žensko od 35 do 45 let, lahko vdova — otrok ni ovira, za skupno življenje, ki bo voljna delati na zemlji. Naslov v upravi.

BLIZU Ptuj prodam starejšo hišo (elektrika v hiši) s 70 arov zemlje, primerno kot vikend. Naslov v upravi.

PRODAJALNIŠKO vinograd z gospodarskim poslopjem, v Leskovcu na Velikem Okiču. Možnost za vikende. Naslov v upravi.

PRODAJALNIŠKO 500 kosov SKOK opeke. Tel. 773-431

PRODAJALNIŠKO prednji levi blatnik za C KADET — Stanislav Kokot, Markovci 42, Markovci pri Ptuj.

KUPIM sadike LIGUSTRA za živo mejo. Elica Lah, Anželova ulica 22, Ptuj.

PREKLICUJEM člansko izkaznico Ribiške družine Ptuj, štev. 3003 na ime KALAHASANOVIČ Hajro, CMD 6, Ptuj.

PRODAJALNIŠKO 220 I zamrzovalno skrinjo. Naslov v upravi lista.

Ljubecna Celje

hlevit

tlak za hleve

tel. (063) 25-800

V DELAVNICI Marjana Pišeka v Krempljevi ulici 10 vam strokovno in poceni izdelamo vse vrste okvirjev za slike, gobeline, — priznanja in podobno v nekaj dneh. Obiščite nas v torek, četrtek in petek popoldan ali v soboto dopoldan. Se priporočamo!

KUPIM traktor do 20 k. 1. Poudarbe pošiljati na naslov: Ptuj, Mori, Brezni vrh 53, p. PODVELKA.

PRODAJALNIŠKO avto ŠKODO 110 — LŠ v voznem stanju. Martin Kostanjevec, Bukovci 98/A.

ZASTAVO 101, prevoženo 78000 km, letnik 74, registrirano do marca 1985, prenovljeno ter odlično ohranjeno, prodam. Branko Plohl, Dornava 15.

PRODAJALNIŠKO osební avto ŠKODA 100. Milan Šeruga, Zagrebška c. 79.

PRODAJALNIŠKO 6 mesecev staro črno telico in prikolico za prevoz živine. Draženci 24.

KUPIM 3 sobno stanovanje z balkonom ali starejšo eno ali dvostanovanjsko hišo v dobrem stanju. Naslov v upravi lista.

PRODAJALNIŠKO telico, simentalkobrej 6 mesecev. Zdešar. Grajena 12, Ptuj.

UGODNO prodam 4 tone sena. Informacije v trgovini na Ptujski gori.

ŠADNA drevesa še na razpolago, hruške, jablane, enoletne in dvoletne (krona) raznih sort, po ugodni ceni dobite v drevnici Janeza Matjašič, Zg. Oblaki ob glavni cesti — nova avtobusna postaja, pred Gomilo, p. Juršinci.

OSEBNI avtomobil VOLVO 142 DE LUXE, letnik 1972, prevoženih 150.000 km, za 180.000.— din. Potrošnja 9 l bencina. Informacije dopoldan. Les Breg 771-161, popoldan Franc Pernat, Draženci 34 c tel. 781-145.

PRODAJALNIŠKO traktorski obračalnik in bočno koso. Tel. 790-007 po 16. uri.

PRODAJALNIŠKO nov pralni stroj, GARANT PS 2005. Marija Emeršič, Veliki vrh 50, Cirkulane.

PRODAJALNIŠKO dobro ohranjeno hladilno skrinjo. Vespazionova 7, Ptuj, tel. 772-947.

KMETOVALCI in lastniki hiš pozor! Hišni svet, Volkmerjeva 7 ima na depaniji pri bloku velike količine leša. Kdor ga rabi, ga lahko dobi brezplačno. Javite se pri tov. Koširju ali po telefonu 771-253.

PREKLICUJEM zaključno spričevalo OŠ Majšperk na ime Franc Jerič, Zg. Sveča 22, Stoperce.

PRODAJALNIŠKO traktorski plug 10 col, ter kupim dvoosni trosilec za gnoj ali prikolico. Roušl, Bratonečice 11, Tomaž.

UGODNO prodam avto ZASTAVO 101, letnik 1974, Spuhlja 25 ali tel. 771-184.

UGODNO prodam lovsko puško BOCK ČSR, kaliber 12/12 z menjalnimi cevmi 12/7 x 57 R. Bežjak, Juršinci, telefon 790-807.

PRODAJALNIŠKO moped 15 SLC in obračalnik za BCS kosilnico z vozičkom, Spuhlja 100/B.

ZASTAVO 750, letnik 1978, registriran do marca 1985, prodam. Čankarjeva 11, inf. v četrtek in petek po 15. uri.

PRODAJALNIŠKO kotne kuhinjske elemente, bano za tuš — novo, kosilnico za traktor ŠAJER, sesalec za prah, 4 lesene kole, okvir za poljsko kovačnico in sod za gnojico. Vprašati Skorba 10.

kino

KINO PTUJ

Četrtek, 5. aprila: BOLNICA BRITANIA, angleški barvni film; od petka, 6. do nedelje, 8. aprila: BOMBARDER, italijanska barvna komedija; torek 10. in sredo, 11. aprila: VELIKA PUSTOLOVŠČINA, francoska barvna komedija; četrtek, 12. aprila: YOR, LOVEC IZ PRIHODNOSTI, italijanski barvni, zgodovinski-znanstveno fantastični film.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice in prababice

Terezija Polanec

iz Trnovskega vrha 50

Iskrena hvala vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Še posebna hvala g. duhovniku za obred, cerkvenemu pevskemu zboru in govorniku krajevne skupnosti Destrnik. Hvala Tončeku in Alenki Gregorec za pomoč.

Žalujoci: hčerki Marija in Lizika z družinama.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata in strica

Vladimirja Čuša

iz Gorišnice 25

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, mu darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Oddelka za intenzivno nego splošne bolnišnice Ptuj, govornikom, cerkvenim pevcem, nonetu in g. kaplanu za opravljen pogrebni obred.

Posebna hvala DO EKK Ptuj TOZD Ptujsko polje — Dornava, TOZD Tehnoservis, MIP Ptuj in GD Moškanjci ter vsem ostalim GD.

ŽALUJOČI: žena Marija, sin Srečko in hčerka Milena z družinama ter vso ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragih staršev očeta in matere

Marije in Avgusta Hojnik

iz Podvinc 67

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, lajšali bolečine, darovali vence in cvetje ter ju pospremili na njuni poslednji poti. Še posebej se zahvaljujemo kolektivom PTT Ptuj, AGIS-u TOZD Vzdrževanje ter govornikom PTT Ptuj in KS Rogoznica, pevkam za odpete žalostinke in g. duhovniku za opravljen pogrebni obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

ŽALUJOČI: vsi njuni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

Jožeta Juga

iz Ptuj, CMD št. 17

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, sorodnikom, stanovalcem HS CMD št. 15, 17 in 19, znancem in prijateljem, ki ste darovali vence, cvetje, izrekli sožalje in ga pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala g. župniku za opravljen obred in govorniku KS. Vsem, ki ste kakorkoli pomagali, iskrena hvala.

Žena Marija

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, atija, dedka in brata

Martina Goričana

trgovskega poslovođa v pokoju iz Lancove vasi št. 15.

V 85. letu starosti nas je zapustila naša dobra žena, mama, tašča, stara mama, sestra, teta in sestrična

Julijana Pukšič

iz Apač 2

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in ostalim, ki ste njen spomin počastili s cvetjem in jo spremili v velikem številu na njeno zadnji poti, ter nam izrekli sožalje. Posebej se zahvaljujemo sindikatu in sodelavcem PP Farma Kidričevo, sosedoma Srdinšek in Skledar ter Fanici Pišek z družino iz Majšperka, pevcem iz Lovrenca za odpete žalostinke pri grobu, g. župniku za opravljen obred ter tov. Elznerju iz KS Kidričevo za poslovične besede.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: mož Jože, hčerka Julčka z družino, sin Maks z družino in ostalo sorodstvo.

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem, in znancem za pomoč in vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter ga pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Lizulovi in patronaži zdravstvenega centra Ptuj za nego in lajšanje bolečin, občinski organizaciji zveze borcev Ptuj za obiske v času njegove bolezni. Hvala tudi delovnim kolektivom MIP, Pleskar, Elektrokovinar ter nekdanjim sodelavcem iz Leskovca.

Jožetu Hentakmu se zahvaljujemo za poslovične besede na domu in pokopališču, prav tako govorniku KS Videm in DO MIP Ptuj, pevcem iz Vidma pa za odpete žalostinke. Za opravljen obred se zahvaljujemo duhovnikom iz Vidma, Podlehnik in Ljubljane.

Vsem še enkrat iskrena hvala

Vsi njegovi

RAZSTAVA LUTK BREDE VARL

V upravni zgradbi Tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič so na ogled (in tudi prodajo) osnutki lutk in lutke za predstave dipl. inž. arhitekture Brede Varl, likovne oblikovalke v Lutkovnem gledališču Maribor. V dosedanjem delu je likovno pripravila trideset lutkovnih uprizoritev v različnih gledališčih. Na ogled je seveda le del njene ustvarjalnosti, ki je ves čas močno prispevala h kvalitetni likovni podobi gledaliških predstav z osnutki scen in kostumov za prek dvajset pionirskih, mladinskih in odraslih ljubiteljskih uprizoritev — kot je zapisano v predstavitvi Brede

Varl v Kidričevem. Njene lutke, scena ali kostumi so bili vedno izdelani z izostrenim okusom, zlitjem barv in oblik, ki so govorile in živele z močno likovno govorico, bile sestavni, večkrat tudi temeljni del predstave. Brede Varl je leta 1977 prejela Linhartovo plaketo, najvišje priznanje ZKO Slovenije in ZGSS za gledališko področje. V Tovarni glinice in aluminija se med drugim predstavlja z osnutki in lutkami za lutkovne predstave Žogica Marogica, Mojca Pokrajculja in lisica Tatica. Zverinice iz Režije, Zvezdica Zaspanka in Medvedek Pu. I. kotar

Na hodniku upravne zgradbe je kaj videti

(foto I. kotar)

Za vodovod v Kicarju

Tudi krajani Kicarja v KS Heroja Lacka Rogoznica se zavedajo, da brez prostovoljnega dela ni napredka. Tako so minuli teden pridno pomagali pri polaganju druge tretjine vodovodnega omrežja v tem kraju. Gre za sekundarne vode od hiše do hiše, kjer so si delo enako razdelili, s skupnimi močmi pa so prijeli za kramp in lopato tudi pri delih na glavnem vodu. Izkop za cevi je opravil majhen stroj, ki so ga plačali sami, potem pa so skupno pomagali pri položitvi vodovodnih cevi, ki so jih pozneje tudi zagnili. Tako je ta čas verjetno že pritekla voda tudi v Kicar. Foto: M. Ozmeč

POZIV OBČANOM

Oddelek za notranje zadeve občine Ptuj obvešča vse polnoletne občane, da je zadnji rok za zamenjavo osebnih izkaznic 12. oktober 1984. Zamenjati je potrebno vse osebne izkaznice, izdane do 1. julija 1981. leta ne glede na njihovo veljavnost. V času od 1. julija 1981 smo zamenjali približno polovico vseh osebnih izkaznic, rok za zamenjavo pa je ostal razmeroma zelo kratek. Vsi občani, ki stanujejo zunaj mesta Ptuja, morajo za zamenjavo osebnih izkaznic dvigniti na svojem krajevnem uradu karton za izdajo osebnih izkaznic in imeti dve fotografiji, velikosti 3 x 3,5 cm v črno-beli ali barvni tehniki, občani iz Ptuja pa se s fotografijami oglašajo na prijavnem uradu v Ptuj — magistrat, soba 6. Osebnih izkaznic izdajamo vsak ponedeljek, sredo in petek od 7.30 do 12. ure, v sredo pa še od 14. do 17. ure. Osebnih izkaznic bomo izdajali tudi po posameznih krajevnih uradih in lahko osebne izkaznice zamenjate na sedežu krajevnega urada. Datum izdaje po posameznih krajevnih uradih bo objavljen na krajevno običajen način.

Občane prosimo, da osebne izkaznice zamenjajo čimprej.

ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE
OBČINE PTUJ

S seje skupščine skupnosti otroškega varstva

Delegati obeh zborov skupščine skupnosti otroškega varstva so na včerajšnji seji poslušali podrobnejše poročilo o delu skupnosti v minulem dveletnem mandatu. Za katerega so ugotovili, da je bilo kljub številnim težavam uspešno. Lanskoletna uvedba 600-urnega programa priprave na osnovno šolo (male šole) je brez dvoma uspeh, saj so tako tudi otroci, ki niso v vrtcu deležni enake priprave nanjo kot tisti v vrtcih. Začeli pa so tudi z gradnjo prizidka k jaslin in z akcijo za ustrezno ureditev kuhinje v ptujski vzgojno varstveni organizaciji. To je seveda samo delček iz obširnega programa dejavnosti skupnosti, ki beleži že prek 1300 vključenih otrok v organizirano predšolsko varstvo in vzgojo. Delegati so pripravljena poročila in obrazložitve sprejeli brez bistvenih pripomb, pa tudi dokumente, ki se nanašajo na letošnje leto, ob koncu pa so izvolili še predsednika in namestnika predsednika skupščine ter predsednice in namestnice zborov. Za predsednika skupščine je bil ponovno izvoljen Milan Trop, za predsednico zbora uporabnikov Sonja Purgaj in za predsednico zbora izvajalcev Ladislava Žarkovič. mš

ČRNA KRONIKA

V jednu od 27. marca do vključno 3. aprila so miličniki postaje milice Ptuj in oddelkov posredovali v šestih prometnih nesrečah in pri tem zabeležili dve hujši ter tri lažje telesne poškodbe. Vzroki so bili izsiljevanje prednosti, neprimerna hitrost in pretesno srečevanje. Na vozilih je za okoli 640 tisočakov materialne škode.

IZSILIL PREDNOST

V ponedeljek, 26. marca ob 8.10 je prišlo do nezgode na Ormoški cesti v Ptuj. Kolesar Marjan Vertič se je peljal iz Budine v smeri proti Ptuj. Pri bencinski črpalnici na Ormoški cesti pa je iz smeri Ptuja pripeljal voznik kombija Leopold Rodošek iz Sel in mu izsilil prednost. Pri tem je kolesarja podrl po cestišču, pri čemer se je hudo telesno poškodoval.

NEPRIMERNA HITROST

V sredo, 28. marca ob 23. uri je prišlo do prometne nezgode na regionalni cesti v Juršincih. Voznik osebnega avtomobila Janez Vajda iz Bukovec je peljal iz Bukovec proti Ptuj. Zaradi neprimerne hitrosti ga je v preglednem levem ovinku v Markovcih

zaneslo na desno bankino od koder je sunkovito zavil v levo. Pri tem ga je zaneslo s ceste v jarek, kjer se je vozilo nekajkrat prevrnilo po njivi. Voznik Vajda je pri tem dobil hude poškodbe, medtem ko je sopotnik ostal nepoškodovan.

ODELJAL S KRAJA NEZGODE

V nedeljo, 1. aprila ob 01.40 je na regionalni cesti v Juršincih voznik osebnega avtomobila Miran Germin iz Rotmana med vožnjo zadell pešca Maksa Kekca iz Bratislave ter ga lažje poškodoval.

Voznik Germin je odpeljal naprej ne da bi ustavil, a so ga po uspešni akciji delavci milice izsledili že naslednji dan.

-OM

emona kmetijski kombinat b. o. ptuj
tozd ptujske toplice b. o. ptuj

62250 Ptuj, aleja bratstva in enotnosti 1, jugoslavija
telefon: (062) 771-782 771-771
telex: 88 ptuj 33-208
zira račun: 52400-603-10874

Komisija za delovna razmerja EMONA KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

Komisija za delovna razmerja Emona Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD Ptujске toplice, objavlja oglas naslednjih sezonskih del oziroma nalog:

I. V KOPALIŠČU

1. Čistilka — 4 delavke
Pogoji: nekvalificirani delavec
2. Delavec v kopališču — 2 delavca
Pogoji: nekvalificirani delavec
3. Skladiščnik — 1 delavec
Pogoji: KV prodajalec z opravljenim izpitom B. kateg.
4. Kolporter — 2 delavca
Pogoji: nekvalificirani delavec
5. Vzdrževalec objektov — 1 delavec
Pogoji: KV mizar

II. V GOSTINSTVU

6. Natak — 6 delavcev
Pogoji: KV natak
7. Kuhar — 1 delavec
Pogoji: KV kuhar

Dela navedena pod zap. št. 1. do 7. so za določen čas, predvidoma od 1. maja 1984 (odvisno od vremenskih pogojev) in do zaključka kopalne sezone, predvidoma do 5. 9. 1984 (prav tako odvisno od vremenskih pogojev).

Pismene prijave za oglašena dela oziroma naloge je treba poslati v roku 15 dni po objavi v Tedniku na naslov: Emona Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD Ptujске toplice.

O izidu izbire bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za prijavo.

CERTUS Maribor, n. sol. o., turistično, gostinsko in prometno podjetje

POTNIŠKI PROMET

TOZD Ptuj, Rajspova 14
tel.: (062) 771-681
771-683
Ptuj, b. o. Vošnja TOZD 771-437

CERTUS MARIBOR, n. sol. o.,
TURISTIČNO, GOSTINSKO IN PROMETNO PODJETJE
TOZD Potniški promet Ptuj, b. o.
Ptuj, Rajspova 14

razglaš po sklepu odbora za delovna razmerja dela in naloge

VOZNIK AVTOBUSA za področje Ormoža
Pogoji za sprejem je poklicna šola, voz. dovoljenje D kategorije, 6 mesecev delovnih izkušenj in stanovanje v Ormožu ali bližnji okolici.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema TOZD Potniški promet Ptuj, Ptuj, Rajspova 14, 15 dni od dneva objave razglaš. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

TAMBURAŠI VABIJO

V petek dne 6. aprila 1984 priredi tamburaški orkester DPD „Svoboda“ Ptuj

KONCERT

glasbe, pesmi in plesov v veliki dvorani narodnega doma s pričetkom ob 19.30.

Sodelujejo:

Tamburaški orkester DPD „Svoboda“ Ptuj
Tamburaški orkester PD Cirkovce
Nonet DPD „Svoboda“ Ptuj in
Plesna sekcija DPD „Svoboda“ Ptuj

Tamburaši se bodo predstavili z izbranim programom. Izvajali bodo razen koncertnih in narodnih tudi moderne skladbe ob sodelovanju plesne sekcije. Svoj delež k popestritvi programa pa bo prispeval Ptujski nonet.

Vstopnina 100.- dinarjev.

Prodaja vstopnic bo eno uro pred pričetkom koncerta.

Pridite, ne bo vam žal!

PRIREDITELJ

osebna kronika

Rodile so:

Olga Vnuk, Formin 12/a — Danijela; Danica Majoško, Obrež 65 — Barbaro; Ana Horvat, Dornava 45 — dečka; Marija Kovačec, Osluševci 49/a — dečka; Kristina Dokl, Zihlerlova pl. 1 — dečka; Zdenka Ritonja, Dolga lesa 10 — Jerneja; Katica Vrščič, Gerečja vas 7 — Suzano in Sandija; Vesna Moravec, Velika Nedelja 9 — Majo; Zinka Kolarič, Nova vas pri Ptuj 76 — Jureta; Marija Horvat, Trnovska vas 23 — Valerijo; Silva Mlakar, Paradiž 57 — dečka; Milena Zebec, Šalovci 15 — Vesno; Vida Nedeljko, Vitomarci 36 — dečka; Angela Bedrač, Videm 13/a — dečka; Marija Kirič, Središče, Šinkova 1 — Roberta; Elizabeta Breznik, Grajena 17/a — dečka; Marija Kolarič, Vinski vrh 35 — dečka;

Poroke:

Zdravko Žolger, Stogovci 50 in Martina Čančar, Ptujška gora 96.

Umrli so:

Ladislav Čuš, Gorišnica 25, roj. 1935. umrl 24. marca 1984; Ma-

tilda Vreže, Sv. Florijan pri Soštanju 176, roj. 1899. umrla 26. marca 1984; Martin Horvat, Bukovci 67, roj. 1909. umrl 23. marca 1984; Jožef Mernik, Krčevina 62 pri Ptuj, roj. 1915. umrl 26. marca 1984; Janko Megla, Koračice 50, roj. 1933. umrl 27. marca 1984; Katarina Kancler, Njiverce 18, roj. 1913. umrla 28. marca 1984; Jožef Jug, Ciril-Metodov dr. 17, roj. 1912. umrl 27. marca 1984; Amalija Lesjak, Prešernova 23/b, roj. 1901. umrla 29. marca 1984; Alojz Ganza, Koračice 26, roj. 1924. umrl 1. aprila 1984; Janez Vrabl, Ul. B. Kraigherja 13, roj. 1921. umrl 30. marca 1984; Franc Kolarič, Spuhlja 52, roj. 1900. umrl 24. marca 1984; Jožef Zamuda, Kicar 31, roj. 1902. umrl 27. marca 1984.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TE-DNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji z o. da, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDRŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUSNIK, novinarji: Jože Bračič, Nevenka Dopljekar, Majda Gozjak, Ludvik Kotar, Martin Ozmeč in Marjan Šneberger. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celotna naročnina znaša 550 dinarjev, za tujino 1.125 dinarjev. Zira račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdobjevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

IZ ZAKONA O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Notranja kontrola (159. člen)

„Organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter organi, ki opravljajo javni prevoz in prevoz za lastne potrebe, so dolžni organizirati in izvajati trajno kontrolo nad izvajanjem predpisanih zdravstvenih pogojev, delovnih pogojev in drugih pogojev, ki jih morajo izpolnjevati vozniki, potrebnih za varno upravljanje z vozilom, nad tehnično brezhibnostjo vozil in izvajanjem drugih predpisanih ukrepov, od katerih je odvisna varnost cestnega prometa.

Z notranjo kontrolo se zagotavlja predvsem nadzor nad izvajanjem predpisov o:

- zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vozniki;
- psihofizičnem stanju voznikov;
- obnavljanju in dopolnjevanju znanja s področja varnosti cestnega prometa;
- delovnem času voznikov in počitku voznikov;

- načinu odrejanja posadk na vozilih z vidika varnosti cestnega prometa;
- rednem in izrednem tehničnem pregledu vozil;
- rednih preventivnih pregledih vozil;
- dnevni kontroli tehnične brezhibnosti vozil;
- pravilnem izvajanju primopredaje vozil;
- napravah, opremi, orodju in rezervnih delih na vozilih;
- brezhibnosti in uporabi tahografa in kontroli ter evidenci tahografskih vložkov;
- pravilni obremenitvi vozil (število potnikov, teža tovora, varnost potnikov in tovora, itd.);
- higiensko-tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vozila;
- vodenju evidence, spremljanju in analizi prometnih nezgod ter prekrškov, v katerih so bili udeleženi vozniki, in ustreznem ukrepanju v zvezi s tem;

— načinu organiziranja in izvajanja prometno-izobraževalnega in propagandnega dela v okviru organizacije.

Notranjo kontrolo v organizaciji, oziroma organu upravljajo delavci neposredno prek organov upravljanja, organa samoupravne delavske kontrole, ustreznih strokovnih služb in posameznih strokovnjakov.

Če organizacija združenega dela, samoupravna interesna skupnost ali druga pravna oseba ne organizira in izvaja notranje kontrole v skladu z določili 159. člena, se kaznuje za gospodarski postopek z denarno kaznijo od 20.000 do 150.000 din. Z denarno kaznijo od 2.000 do 20.000 din se kaznuje tudi odgovorna oseba organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ali druge pravne osebe, ki stori gospodarski postopek.

— OM

emona
merkur
ptuj

Ugoden nakup

spalnica
MATEJA 95.182.-

Poslovalnica Oprema
Dostava — Montaža

